

YIDDISH BOOK CENTER NEWSPAPERS COLLECTION
NUMBER KC5780-185mfv06i38

GERECHTIGKEIT (YIDDISH JUSTICE)

Volume 6 Issue 38
September 1924

THE KHEEL CENTER FOR LABOR-MANAGEMENT
DOCUMENTATION AND ARCHIVES
CORNELL UNIVERSITY LIBRARY

YIDDISH BOOK CENTER

AMHERST, MASSACHUSETTS

This collection was made possible with the support of
Abby Joseph Cohen and David M. Cohen.

Gerechtigkeit (Vol. 6, Iss. 38)

Keywords

International Ladies' Garment Workers' Union, ILGWU, Gerechtigkeit, labor unions, clothing workers, textile workers, garment workers, garment industry, New York, United States, Yiddish, Jewish

Comments

Justice was the official publication of the International Ladies' Garment Workers' Union ILGWU from 1919 to 1995. Editions of *Justice* were published in English, Italian, Spanish, and Yiddish. When compared side by side, the content of some of these different editions of *Justice* shows significant differences.

Gerechtigkeit was the Yiddish-language edition of *Justice*.

הערעביקייט

ארבייטער פון אלע
לענדער, פאראיי-
ניגט שייד, און די
וועלט וועט זיין
איינערע

אפיציעלער ארגאן פון דער אינטערנעשאנאל ליידים גארמענט ווארקערס יוניאן

Vol. VI. No. 38.

New York, Friday, September 19, 1924 1924 סעפטעמבער, 19טן

PRICE 3 CENTS

רעדושיסטריס ויד פאר די קלאסען אין אונזערע יוניטי סענטערס

דער זוכער אין ארבעט. מיט דעם
אנטווערפן פון דעם אסיען ערוועקט ויד
דער חשק ביי אונזערע שילער און לעה-
רער ויד ווידער צו נעמען פאר ווידער
שטודיום. דער בילדונגס-סעקטאר האט
ויד שוין אנטווערפן אונזערע יוניטי
סענטערס זינען שוין אסען און קלאסען
ווערען געהאלטען יעדען אונדזער.
מאכען פון אונזערע מעמבערס הא-
בען ויד אבער נאך נישט רעדושיסטריס.
עס קען זיין, אז די ראזונע מיטגלידער
האבען ברעך ויד צו רעדושיסטריס א
ביסל שפעטער. אבער אום אונזער
עדיקאטאריאל רעפארטמענט וואל האבען
א געלענעהייט צו באזארגען די ריכ-
טיגע לעהרער און אראנזשירען מיט דעם
באזארג און עדיקאטאריאל צו באקומען די
ריכטיגע שול-צימערען, איז נויטיג אז
ווי וואלען ויד רעדושיסטריס גלייך.
ווייל איהר אויסבעסערען אייער
ענגליש'ן מיר האבען קלאסען פאר א-
פאנגער און פאר די וואס קענען שוין
אביסל און ווילען נאך בעסער קענען,
און די קלאסען ווערען אנטווערפן פון
די בעסטע לעהרער און זינען ספעציעל
צוגעפאסט צו אונזערע מיטגלידער.
ווייל איהר זיין געזונט, שטארק און
אין א גוטער שטימונג? — אונזער
קלאסען אין פויזשע איבערנעמען, וועלכע
האבען קאמפערטענטע לעהרער און לעק-
טורערס איבער געזונט און היגענע,
וועלען איידעם לערנען ווי אזוי דאס צו
דערגרייכען.
אלס אן ארבייטער, דארפט איהר
זיכער זיין בעסער באקאנט מיט אונזער
(שלום אויף זייט 14)

צווייטער פערטעל-יעהרליכער מיטינג פון אונזער גענעראל עקזעקוטיוו באאד- ר

איז לעצטענס איינגעשטעלט געווארען אין
דעם קלאק און דרעס-טרייד פון ניו יארק,
פאר אלע עמברוידערס, העכסטשטינג,
טאקיינג און פליטינג, לייט און באטאנגס
און אזוי ווייטער.
אזוי ווייט ווענען די שוין אפגעטאנע
בער ארבייט אין משך פון די לעצטע דריי
חודשים.
איבער קומט די פראגראם פון אר-
בייט פאר דער גענעראל עקזעקוטיוו. עס
(שלום אויף זייט 2)

נאל האקאלס וואס קאנען נישט, לויט זייע-
רע פאכען, באלאנגען צום דרעס-טרייד באאד-
ר פון דער קלאק און דרעס-טרייד יוניאן,
ווייט-פרעזידענט לעפאקאווטש וועט הא-
בען צו באריכטען ווענען די ערשטע טע-
טיגקייטען פון דער נייגעשאפטער קער-
פערשאפט אין די רייזען פון אונזער יוני-
אן אין ניו יארק.
פרעזידענט זינגאן און סעקרעטאר
באראק וועלען האבען צו באריכטען ווע-
נען דעם סאניטארי יוניאן ליבעל וואס

דער צווייטער פערטעל יעהרליכער
מיטינג פון דעם גענעראל עקזעקוטיוו
באאד-ר און אונזער אינטערנאציאנאל
וועט ויד עפענען מאנטאג אין דערפריה,
דעם 22טען סעפטעמבער, אין פילאדעל-
פיה, אין האקאלס סילוויינא, דזשוינער
און לאקוס סטריט.
דער ערשטער פערטעל יעהרליכער
מיטינג פון דעם גענעראל עקזעקוטיוו
באאד-ר איז אפגעהאלטען געווארען לעצ-
טען מאי, אין באסטאן, גלייך נאכדעם ווי
עס האט ויד פארענדיגט די יובילעאום-
קאנגרעסן פון אונזער אינטערנאציאנאל
נאל. עס איז געווען באלד נאך דער קא-
ווענשאן, גלייך נאכדעם ווי דער באאד-
ר איז ווידער ערוועהלט געווארען, און אויף
יענעם מיטינג, האט דער באאד-ר, אזוי
צו זאגען, בלויז ויד איינגעשטעלט; ער
האט אויסגעארבייט א פלאן פאר זיין אר-
בייט און טעטיגקייט און אנטווערפן
דעם וועג אין וועלכע ער דארף געהן, אין
די אינטערעסען פון דער גאנצער, פיל
פארצווייגטער קערפערשאפט. יעדער מי-
טינג פון דעם באאד-ר איז דעריבער געווען
א סורצער.

דיסטריקט קאנסיל פון ניו יארק פאנגט אן א גרויסע ארגאניזאציע קאמפיין

מאס-מיטינג דאנערשטאג, דעם 25טען סעפטעמבער, אין ארלינגטאן האל.
פרעזידענט זינגאן, סעקרעטאר באראק, מאיר לאנדאן, ארמורא דזשי-
וואניטי און ווייט-פרעזידענט לעפאקאווטש וועלען אדרעסירען די פאר-
זאמלונג.

וידענט זינגאן, סעקרעטאר באראק, עס
קאנגרעססען געשעסען מאיר לאנדאן, אר-
מורא דזשי-וואניטי, אינטערנאציאנאל
ארגאניזירט און ווייט-פרעזידענט סעמיר
על לעפאקאווטש, דער מענדזשער פון דעם
דיסטריקט קאנסיל, ברודער הערי גריי-
בער, דער סעקרעטאר פון לאקא, 11 און
פרעזידענט פון דעם טרייד קאנסיל, וועט
זיין דער משעמל פון דעם מיטינג.
דער דיסטריקט קאנסיל איז צונויפ-
געשטעלט פון די פאלגנדע לאקאלס:
(שלום אויף זייט 2)

מיר האבען שוין איינגעמאל ב"ר
ריכטען אין די "געזעמליכע" ווענען
די טעטיגקייטען פון דעם דיסטריקט קאנסיל
פיל, וואס באשעהן פון די פארשיידענע
לאקאלס, וואס קאנען נישט, לויט זייערע
פאכען, באלאנגען צום דרעס-טרייד באאד-
ר פון דער קלאק און דרעס-טרייד יוניאן,
ווייט-פרעזידענט לעפאקאווטש וועט הא-
בען צו באריכטען ווענען די ערשטע טע-
טיגקייטען פון דער נייגעשאפטער קער-
פערשאפט אין די רייזען פון אונזער יוני-
אן אין ניו יארק.
פרעזידענט זינגאן און סעקרעטאר
באראק וועלען האבען צו באריכטען ווע-
נען דעם סאניטארי יוניאן ליבעל וואס

נאנט אנדערש אבער איז עס מיט'
מיטינג פון דעם באאד-ר, וואס עפענט ויד
מאנטאג אין דערפריה, עס איז שוין
אונזער איבער דיי'לשים ווי דער נענ-
דאל עקזעקוטיוו האט ויד ווידער געשטעלט
ביים ווידער פון אונזער אינטערנאציאנאל
און ריזע דריי מאנטאג זינען גארע
געווען אדעלע, וואס האבען געברויט און
געשטרעמט מיט לעבען און טעטיגקייט
אין ניו יארק און אויף דער פראווינץ.
דורך דער צייט איז דורכגעפיהרט געווא-
רען מיט ערפאלג דער ארגאניזאציע-
סטרייט און דער קלאק אינדוסטריע פון
ניו יארק; עס זינען דורכגעפיהרט גע-
ווארען גענעראל סטרייטס פון די קלאק-
מאכער אין באלטימאר און אין באסטאן
און נאך אנדערע שטעט. און פרעזידענט
זינגאן, סעקרעטאר באראק און די מיט-
גלידער פון דעם עקזעקוטיוו באאד-ר וואס
זינען טעטיג געווען אין אלע ריזע שטריי-
טען און קאמפען, וועלען א סך אינטערע-
סאנטעס האבען צו באריכטען אויף דעם
מיטינג.

משיכדענס דרעסמייקערס פון שיקאגא ארגאניזירען זיך

א ניער ארגאניזאציע-קאמפיין ווידער אנטעפאנגען ביי די דרעסמאכער.
דעם קאמפיין אין שיקאגא דורך ליפ-
לעס און פלוג בלעטער אין ענגליש,
וועלכע ווערען פארשטיילט צווישען די
אלע דרעסמאכער פון שיקאגא. אין דעם
ליפלעט וואס איז פארשפרייט געווארען
צווישען די משיכדענס דרעסמייקער
ווערט צווישען אנדערעס געזאגט:
"דער צושטאנד פון די ארבייטער אין
דעם משיכדענס דרעס טרייד איז א
טרויעריגער. די ווייזשעס זינען ווער
קליינע. די ארבעטער, וואס די אר-
בייטער פון דעם פאך אין שיקאגא זינען
ביז איצט נישט געווען ארגאניזירט, און
די באלעבאטעס עקספלואטירען די אר-
בייטער אויפ'ן ערנסטען אופן".
און נאך דעם ווי אין דעם ליפלעט
ווערט דערזעהט ווי נויטיג עס איז א
יוניאן פאר ארבייטער, ווערט דאס אר-
בעטערענען אייניגע פאקטען ווענען ניו
יארק. עס ווערט געזאגט:
"די משיכדענס דרעסמייקערס פון
ניו יארק זינען ארגאניזירט אין א יוניאן
און זייערע ווייזשעס זינען מיט 40 און
50 פראצענט העכער ווי די ווייזשעס
פון די משיכדענס דרעסמייקער אין
שיקאגא. דאס איז דערפאר ווייל זיי
זינען ארגאניזירט, ווייל זיי האבען א
יוניאן!"
א געוויסע צאהל ארבייטער זינען פון
דעם טרייד, וואס ווילען פארבעסערען
זייער לאגע און שאפען בעסערע אר-
בייטס באדינונגען, האבען באשליסען צו
אפלידען צו אלע אנדערע ארבייטער,
מענער און פרויען, וואס זינען באשעפ-
טיגט ביי משיכדענס דרעסעס. ווי וואלען
טאן דאס וועלכע; דאס איז ווי וואלען
ויד אנטליסען צו דער יוניאן און צווא-
(שלום אויף זייט 16)

באאמטע פון דער קלאק און דרעס- מאכער יוניאן ווערען אקטיוו אין דעם לאפאלעט קאמפיין

דעפארטמענט מענדזשערס פון דער יו-
ניאן האבען דארטען געהאלטען דרעס-
מייכער, דזשענעראל מענדזשער פון
דזשיינגס באזארג; אלעקסאנדער קאהאן,
מיטגליד פון דער נאציאנאלער קאמפיין
קאמיטע פאר לאפאלעט; א. ה. לאנג, פון
פארוערטס; א. באראק, דזשענעראל
סעקרעטאר פון דער אינטערנעשאנאל;
און פרוכטער און טובים פון דער קאמ-
פיין קאמיטע פון ניו יארק. מען האט
דערערט ווענען דער גרויסער באדייטונג
פונ'ם פראגרעסיווען קאמפיין פאר דער
ארבייטער באוועגונג. די יוניאן רעפארט-
מענט מענדזשערס ה. שוסטער, דזש.
רובין, ס. פערלמוטער, ס. פרויאמט, י.
(שלום אויף זייט 18)

לעצטען פרייטאג נאכמיטאג איז
פארגעקומען א באראטונג פון אלע ביד-
דעם איירושענס פון דער קלאק און
דעם מאכערס יוניאן ווענען אנהויבען א
קאמפיין פאר דער פראגרעסיווער באווע-
גונג אין די שטעט. די ביזנעס איי-
רזשענטס האבען ערוועהלט א ספעציע-
לע קאמיטע מיט דעם ביזנעס איירושענס
ס. נאלדאוויטש אלס משעמל, וואס
וועט אויסארבייטען אלע פלענער.
יעדער ביזנעס איירושענט וועט הא-
בען סובסערישאן ליסטען אויף צו זאגן
לען געלד. ווידער באראטונג איז געווען
אויסגעוועהליך אינטערעסאנט, עס
זינען ויד צוזאמגעקומען עטליכע
צעהנלינג יוניאן מוער, און א חור'די

- ### אינהאלט-פארצייכנים
- „גערעכטיגקייט“ נומער 38.
- זייט 2. אין דער ריפערמאטער יוניאן, לאקאל 17 — דזש. העלער, שלוסען פון זייט 1.
  - זייט 3. נייעס פון דעם לאפאלעט קאמפיין.
  - זייט 4. מיטינג פון דרעסמאכער באאד-ר פון דער קלאק און דרעסמאכער יוניאן — 2. לאנדאן, עדיקאטאריאל נאציאנאל.
  - זייט 5. אין דער קלאק פויגלשערס יוניאן, לאקאל 9 — 7. הילמאן, צוויי מיטינגען פון עקזעקוטיוו באאד-ר, 22 — 1. שעהנאליץ.
  - זייט 6. טרייד און ארגאניזאציעס פראגען. די לייזען מיליאנס יוניאן, לאקאל 38 — 3. דרווין.
  - זייט 7. אויפ'ן וואס פאר (ערזעהונג) — 3. שטארק, איהרע ווערט (גערעכט) — נפתלי גראס.
  - זייט 8. יוניאנס און פאליטיק: דער דיסטריקט קאנסיל איז ניו יארק פאנגט אן ארגאניזירען א קאמפיין — עדיקאטאריאל נאציאנאל.
  - זייט 9. פאר מיער און פאר וועטער — א. זעלדן, אינטערנאציאנאל קלענער — 1. סקולסאן.
  - זייט 10. ווענען א רעכטע צווישען א קלענע אירען און ריטען אירען — 3. באראק, נאציאנאל — 1. ב. 3.
  - זייט 11. די ארבייטער באוועגונג אין ענגלאנד א. א. א. פאליטיק, קאנסיל, קאנסיל, קאנסיל — 1. דער לעבע דייוויד.
  - זייט 12. חיות וואס האבען געלעבט אויף דער ערד מיליאנען יאהרען צוריק — 3. באראק, זעלדן, ווענען לאפאלעט קאמפיין.
  - זייט 13. טרעס שטעטער.
  - זייט 14. און 15. שלוסען און ארוערמיינענס.
  - זייט 16. נייעס און ארוערמיינענס.

יוניאן העלט סענטער פאררעסערט דעם מעדיקעל סטער

ווי באוואוסט, האט די רעסמאכער יוניאן לאראל 22 לעטענס אייגענעם א קראנקען-בענעפיט פאנר פאר די מיט גלידער, און די מיטגלידער וואס שלאגן זיך פאר אין דעם לאקאל דארטען דורכגען א פיזיקעל עקזאמיניישאן. די זע עקזאמיניישאנס ווערען געמאכט אין יוניאן העלט סענטער און דער סטער פון דאקטוירים האט געמיוזט פאררעסערט ווערען. דר. סאפיע ראבינאוויץ העט דעריבער פון אייט אן ויין אין יוניאן העלט סענטער יעדען טאג אינשטאט וואס זי איז פריהער געווען בלויז דריי מאל א וואך. איהרע אפס שטונדען זיינען פון 12 ביז 1.30 מיטאג צייט.

א צווייטע פרעזענטאציע וועט ויין אין יוניאן העלט סענטער אין די אונטער שטונדען. איהר נאמען איז דר. פארט נאלאף. איהרע אפס שטונדען זיינען פון 5 ביז 7 נאכמיטאג. דאס גיט א געלענעהייט די מיטגלידער פון לאקאל 22 צו קומען פאר זייער עקזאמיניישאן ווען עס איז פאר זיי בעסער, מיטאג צייט, אדער נאך דער ארבייט.

דר. דושיארדזש מ. פרייס, וואס האט זיך ערשט צוריקגעקערט פון יוראפ, דער דירעקטאר פון דעם יוניאן העלט סענטער, איז פארנומען מיט נייע פלענער, ווענען אויסארבייטען די טעטיגקייטען אין דעם סענטער, און אויך מיט איינפירערען נייע אויסגעשערונגען אין מאנע פון די שוין עקזיסטירענדע דעפארטמענטס און קליניקס. מעהר ווענען דעם וועט באריכטעט ווערען א צווייטע מאל.

די קלאקמאכער יוניאן מאכט באקאנט די רולס און רעגולאציעס וואס זיין דעם ארבייטסלאזען אינשורענס פאנר

(שלוס פון זייט 1)

וועכענטליכע וויירושעס און עס איבער-שיקען צום טרעשווער פון פאנר צו זאמען מיט די צוויי פראצענט וואס די פירמע דארף צאלען. די צאהלונג פון די דריי פראצענט צו דעם ארבייטסלאזען זען אינשורענס פאנר דארף זיך אנהויבן בען מיט דער ערשטער אויסצאהלונג פון וויירושעס פון די ערשטע וואך נאכ'ן פערטען אינוואנט, 1924.

עס ווינען געדורכט געווארען ספעציעלע פארמס, אועלכע ליסטען, און וויי נען אויסגעשיקט געווארען צו די בא-לעבאטעס, אויף וועלכע זיי דארפען אג-נעבען וויכטיגע אינפארמאציע זינען די ארבייטס-שטונדען, ווענען די פארדינ-סטען און אזוי ווייטער. דינע ליסטען דארפען ווערען יעדע וואך אויסגעפילט פון דער פירמע און זיי דארפען נאכ-געזעהען און אונטער-שריבן די שרייבען ווערען פון א.י.ה. אלס דער שאפט שערמאן. זיי דארפען אויך אונטערשריבען ווערען פון דער פירמע און איבערגעשיקט ווערען וועכענטליך צום באאדער און טראסטס פון דעם ארבייטסלאזען אינ-שורענס פאנר, וועלכע האט זיין אפס אין דער טשאטהעס און פיניקס באנק בילדינג, 5טע עוועניו און 30טע סטריט, ניו יארק.

כדי איהר זאלט באקאנט זיין מיט די בליינס, וואס דארפען פון אייך אונטערשריבען ווערען, שיקען מיר אייך א קאפיע, און מיר בעטען אייך נאך אמאל איהר זאלט אכטונג געבען דינע בליינס זאלען יעדע וואך ריכטיג אויסגעפילט ווערען, און זאלען פינקט-ליך איבערגעשיקט ווערען צום ארבייטס-לאזען אינשורענס פאנר.

אין דעם בריעף צו די משעללייט ווערט אויך געזאגט, דאס אויב זיי נע-פינען געוויסע שוועריגקייטען, אדער מאנעס איז ניט קלאר פאר זיי אין מאנע דעם פאנר, זאלען זיי קומען אין אפס פון דער יוניאן און זיך דורכריי-דען מיט'ן ביוטעס איירושעס, דעם דיסטריקט מענעדזשער, אדער מיט ביר-דער פיננערג, דער דושענעראל מענע-דזשער פון דזשאנט באאדער. דאס איז זעהר וויכטיג.

דער בריעף פארענדיגט זיך מיט די פאלגענדע ווערטער:
"איינער פולע קאמפערעאציע איז נוי-טיג איינצושטעלען ווי געהעריג איז אס-די זעהר וויכטיגע רעזארס אין אונזער אינדוסטריע. מיר זיינען זיכער, דאס אלס משערמאן פון שאפ און אקטיווער מיטגליד פון דער יוניאן, זעהט איהר עס איין פונקט ווי מיר, און מיר האפען דאס איהר וועט טאן אייער עליכט צו העלפען מאכען דעם ארבייטסלאזען אינ-שורענס פאנר פאר אן ערפאלג. מיט בירדעליכען גרוס,

איראעל פיינבערג,
מענעדזשער דזש. באאדער קלאז
און רעסמאכער יוניאן.

אויף אלע שפעסעל דעפאזיטס
אלעס וואס א באנק מוזט, און
נאך אביסעל בעסער.

4%

אונזער טאמע, אונזער טאמע, אונזער משפחה

זיי קוקען אויס די אויגען אויף יעדע פאטשט,
זיי ווארטען מיט א ציטער פון פרייד אויף
נייעס, און — הילף. זעהט אז זיי זאלען
קריגען אייער שטיצע אין צייט פאר די יום
טובים. צושטערט זיי ניט דעם נייעם יאהר
מיט אפגעגען און פארשפעטיגען

די אינטערנעשאנאל יוניאן באנק

וועט איבערשיקען אייער געלט

אין אלע טהיילען פון דער וועלט

שנער פינקטליך ביליג

די אינטערנעשאנאל יוניאן באנק איז
בעשאפען געווארען אום אייד צו דינען,
און איז פאר אינטערעסירט נאר אין געווינען
אייער צוטרוען. מיר היטען אפ אייער
געלט מיט דער זעלבער פארזיכטיגקייט און
ראיעלקייט ווי עס וואלט געווען אונזער
נעלד. קומט אריין און זעהט

INTERNATIONAL UNION BANK
FIFTH AVE. at 21st ST.
NEW YORK

אונזער קארנער אויף 5טע עוועניו
5טע עוועניו און 21סטע סטריט
ניו יארק

אילנאז סטייט פעדעריישאן אינדארסירט לאפאלעט און ווהילער

סענאטאר ווהילער אדרעסירט א מאסמיטינג אין רא' טשעסמער.

סענאטאר ווהילער האט דא אדרעסירט א גרויסע מאסמיטינג און ערקלערט אז קולירוש און דיוויס זיינען א צוויילינג פון וואל סטריט.

"יעדער איינער ווייס", האט ווהילער געזאגט, "אז קולירוש האט אלעס געטאן — אדער האט גארניט געטאן און יעדער איינער ווייס אז ער איז דער משרת וועלכער טוט און געהט ווי עס הייסט איהם די אינטערעסען וועלכע האבען דאמינירט

די רעלענאטען צו דער סטייט קאנ' ווענשאן פון דער פעדעריישאן און לייבאר וואס איז די וואך אפגעשאלטען געווארען אין פעאריא, אילינאז, האבען שטארק אפגארירט און געטשירט די אינדארסירט וועג פון לאפאלעט און ווהילער פאר פער זייענע און ווייס-פרעזידענט. זיי האבען אנגענומען א רעפארט וועלכע א ספעציעלע קאמיטע האט אריינגעבראכט, פאר רעסענדיג מיט. דאס, דאס, רעפובליקאנער סאנדיראט פאר ווייס-פרעזידענט.

דער רעפארט איז צוגעשטעלט געווארן דען פון א ספעציעלע קאמיטע וועלכע האט גרינדליך אונטערוואכט דעם רעפארט פון דויענערסאל דאס און זיין שטעלונג צו ארבייטער. דער רעפארט איז אן אויס-פיהרליכער דאס גיט יעדע אייגענעלייט וועגען זיין ארגאניזירען די "מינוט מען" פון וועלכער עס איז דער פרעזידענט. דער רעפארט דערצעהלט וועגען דער האלע וועלכע ער האט געשפילט אין דעם לארד מער באנק באנקראט, וועגען די געלט וועלכע ער האט צוריקגעצויגען פון דער סענאטאר טראסט קא, פון וועלכער ער איז משערמאן זיין דער בארד און דירעקטארס. דער רעפארט ווייזט אן ווי אזוי ער האט געשטיצט אסארגי דויענערסאל דאדער מיט אינדוואקאטאן געגען די ריילראד ארבייטער און די רעדעס וועלכע ער האט געהאלטען געגען די ארגאניזירטע ארבייטער.

די פארטרעטער פון די ארבייטער ער-קלעהרען, אז דאס האט ארגאניזירט אין אמעריקא א פאשיסטי ארגאניזאציע מיט דעם נאמען "די מינוט מען פון קאנסטיטוציאן" ארגאניזירט אין קאמפאניעס, אונטער דער פיהרערשאפט פון קעפטענס און ליטענאנט מיט א קליינע גרופע קאמיטעס, פון וועלכע דאס איז דער פרעזידענט. דאס, "מינוט מען" איז א קאפיא פון דער פאשיסטי ארגאניזאציע פון אי-סאליען.

די פארטרעטער פון די ארגאניזירטע ארבייטער פון אילינאז, ווארען אלע רעכטערענענדע בירגער געגען שטימען פאר אזא מאן, וועלכער איז א שונא פון פרייהייט און א שונא פון די ארבייטער.

אילנאז סטייט קאמיטע וועט ארויסשטעלען קאנדידאט פאר יונייטעד סטייטס סענאטאר אין אילינאז.

די סטייט קאמיטע פון פראגרעסיוו קאנסערוועט פאר פאליטיקעל עקשאן האט געבעטן פריי אפגעשאלטען א מיטינג אין באריסאן האטעל, צו פארהאנדלען די פראגע וועגען די ראטאצאקאט פון ארויס-שטעלען אן אינדעפערענט סאנדיראט פאר יונייטעד סטייטס סענאטאר אין אי-גאנאז אויף דעם לאפאלעט-ווהילער מי-טעם.

מיט. סעקאנאן, דער משערמאן פון די סטייט קאמיטע האט געגעבען אין איבער-בלויס איבער די קאנדידאטען פון די רע-בוליקאנער און דעמאקראטישע פארטיי און האט אנגעוויזען אז ביינע זיינען גע-גען די אינטערעסען פון דער פראגרעסיוו-ווער באוועגונג אין סטייט און ביינע ווע-דען קאנסערוועט פון די פאליטישע מא-איינע פון סאפיסטא, און ער האט ער-קלעהרט אז עס איז אין די אינטערעסען פון די פראגרעסיווע באוועגונג וועלכע וואסעט לאפאלעט'ן גיט נאר אלס באגרי-גע, נאר, אלס א פארזוך צו בילדען א שטענדיגע פאליטישע באוועגונג, צו הא-בען א קאנדידאט פאר יונייטעד סטייטס סענאטאר.

באזאמטע פון קלאוסטא-בער יוניאן אקטיוו אין לאפאלעט-סאמפיי

(שולס פון זייט 1.) האראוויטש, ה. לעווין, סעס קעסטין און א. שטעמער וועלען מיטארבייטען מיט דער ספעציעלער קאמיטע אויף צו זאגן לען א גרויסען פאגער.

וויכטיגער מיטינג פון "באארד און אפישעלס" דעם פרייטאג. דעם פרייטאג, דעם 19טן סעפטעמבער, וועט פאקטאמאן א ווער וויכטיגער מיטינג פון דעם, "באארד און אפישעלס" און דער קלאוסטא און דעסמאכער יוניאן. דער מיטינג וועט זיך אנהאנגען פונקט 2.30 נאכמיטאג, און 2.31 איסט 14טע סטריט, אין דער בילדינג פון דער איסט-זינישער קלאוסטאכער יוניאן, לאס. 48. דער מיטינג איז וועגען א ווער וויכ-טיגען צוועק. ברודער י. פיינבער, דער רעזענעראל מענערווער פון דושיאנט באארד, וועט דעם מיטינג אדרעסירען. אן מיטגלידער פון דעם: באארד און אפישעלס" ווינען געבעטען צו קומען אין זייט.

האט סענאטאר ווהילער געזאגט, גרויסע ביזנעס האט איבערגעגעבען 66 פראצענט פון די רייכטום פון לאנד אין די הענד פון 6 פראצענט פון די בירגער. — 70 פרא-צענט פון דער באפעלקערונג פון לאנד באזיצט בלויז 6 פראצענט פון די רייכ-טום פון לאנד און דריי פערטעל פון דער באפעלקערונג זיינען בלויז דרייסיג טען ווייט פון גייט.

ריילראד ארבייטער פון אילי-נאז זיינען פאר לאפאלעט און ווהילער.

פארטרעטער פון די בראדערהוד רייל-ראד קאנסטארס, אינדוואקאטאן און פיערמען האבען אויף ווער קאנווענשאן די וואך אינדארסירט סענאטאר לאפאלעט און ווהילער פאר פרעזידענט און ווייס-פרעזידענט פון די פאראייניגטע שטא-טען.

און קאנסטארס די רעפובליקאנער קאנ-ווענשאן אין 1920 און אין 1924 אין "יי-סאנא" און אין קליוולאנד. וועגען דיוויס'ן האט ער געלעזען אן אויסצוג פון זיינעם א לעטער וועלכען ער האט געשריבען דיווען 30טען מארטש אין וועלכען ער זאגט פאלגענדעס: "איך האב א פיינע גרופע פון קליינע-כען, וועלכער לאיער וואלט זיי גיט גע-וואלט האבען? איך האב דאס פיערפאנט מארגאן און קאמפאני, די אידי ריילראד, די גארנאטי טראסט קאמפאני, די סטאנ-דארד היל קאמפאני און אנדערע באדייח-טע קאמפאניס אויף מיין ליסט. איך שטאלציר מיט זיי. זיי זיינען גרויסע אינסטיטוציעס און אזוי לאנג ווי זיי דינ-ען מיר איך וואל דינען מיט עהרליכע אר-בייט בין איך צופרידען צו ארבייטען פאר זיי. גרויסע ביזנעס האט געמאכט דאס לאנד וואס עס איז." זיין לעצטער סטייטעמענט איז ריכטיג,

אמריקא יום-טובים

דורד קייבעל

דורד פאסט

פאר דעה אלטער היים אין יוראפ

דאס אריבערשיקען קאסט זעהר ביליג.

מאכט אייערע קרובים און פריינט אין דער אלטער היים גליקליך אויף די קומענדע יום-טובים און שיקט זיי אייער הילף אין אמעריקאנער דאלערס ביי ראדיא, דורך דער אמעריקאן עקספרעס קאמפאניע.
דאס איז א שנעלערער און בילענערער וועג, ווי אזוי אריבערצושיקען אמעריקאנער דאלארס נאך דער אלטער היים. דיווער וועג איז שנעלער, ווי דורך פאסט, און ביליגער, ווי דורך קייבעל. דאלארס וועדען איצט איבערגעשיקט אויף פאלגענדע וועגען:

דורך פאסט
דורך אן אויסלענדישען געלד-אגאנטיז (פארעין סאני אידער) ווערט דאס געלט אויסגעצאהלט אזוי שנעל ווי אין 3 וואכען.

דורך דירעקטען קייבעל אדער ראדיא
שנעל דורך קייבעל וואס ווערט געוועהנליך דע-ליווערט צו דער פערזאן, צו וועמען דאס געלט ווערט געשיקט. אין פארלויף פון 3 ביז 5 טעג.

ווידערהאלטע אדרעס צו דערוועלבער פערזאן:
אין פאל איהר שיקט נאך אפאל געלט צו דער זעלבער פערזאן דורך דער אמעריקאן עקספרעס קאמפאני און דער פרייז פאר קייבעל זעהר נידעריג.

דער פרייז פון א טיילווייזען ראדיא-עקספרעס איז בלויז 6 סענט א וואך. אויך 25 סענט עקספארט פאר סטרווינג, און די געוויינליכע קאמיסיען פארשטארקעט.

עלם, געשיקט דורך דער אמעריקאן עקספרעס קאמפאני אויף וועלכען ס'איז אויבערנערמאנען וועג, ווערט אויס-געצאלט אין דער אלטער היים אין זעהט, אז איהר וואלט קרינען אן אמעריקאן עקספרעס קאמפאני רעסיד-דאס אין אייער פארזיכערונג געגען פארלוסט.

American Express Company

65 בראדוויי, ניו יארק

17 וועסט 23 מע. סא.	18 משאמהעס סקווער
קאנענער 56 מע. עוועניו	קאנענער איסט בראדוויי
22 וועסט 15 מע. סא.	מאריס פארק און 80 מע. סא.
118 וועסט 39 מע. סא.	1 וועסט 125 מע. סא.
1251 דריטע עוועניו	2181 בראדוויי
876 בראדאר סא.	ברוקלין, נ. י. — 3 מע. עוו. און 41 מע. סא. נוארק, נ. י. דאס. — 876 בראדאר סא.

אייניגע אמעריקאן עקספרעס אפיסעס אין אנדערע שטעט:

פילאדעלפיה, פא. 1708 שטעטסנאט סא.	אטלאנטא, נא. סקלאווי-כאטען בילדינג
פייטסבורג, פא. 347 פערטע עוו.	47 פערליע סטריט
סאלט לייק סיטי, יוטא. 26 סא. סא.	כאמפסער, סא. 132 ו. פערטע סא.
פארטלאנד, ניו-דזש. 66 און 100 סא.	דירמינגהאם, אל. 4 נארד 19 מע. סא.
סאן פראנציסקא, קאליפ. 22 נעבען 2 מע.	באסטאן, מאס. 388 וועסט 10 מע. סא.
סא. לואיס, מא. 500 און 100 סא.	קליולאנד, א. 2048 איסט 9 מע. סא.
סיאטל, וואשינגטאן. 804 דריטע עוו.	רענווער, קאנ. 1643 סא. סא.
וואשינגטאן, ד. ק. 1881, דריטע סא. נ. י.	אניאנאפאליס, אינ. 260 ס. סערידאן סא.
כאמפסער, נ. י. פערטע און 100 סא.	קענעס סא. 1125 סקני סא.
שיקאגא, איל. 15 נארט וואכאש עוו.	לעס אנדערסעל, קאנ. 724 ס. סא.
סינסינאטי, א. פערטע און 100 סא.	מיניאפאליס, מינ. 619 סא. סא.
דאלאס, טעקסס. 1808 סקסערס סא.	מאנטרעאל, קענע. 821 פיליפס סקווער.
דעמאריס, מיס. 25 פארט סא.	מילווקי, וויס. 806 גרייטווער סא.
	ניו ארלינגטאן, לא. 707-708 גרייטווער סא.
	מערסעל, מיס. בילדינג

כמעט אין יעדע געגנט, כמעט אין יעדער שטאט און שטעטלעך, וואו עס איז נאך דא רעזידענטעס, וועט דאס אמעריקאן עקספרעס אפיס. כמעט דורך יעדע פון די אמעריקאן עקספרעס קאמפאני.

אין דער ריפער מאכער זינא לאקאל 17

א העכסט וויכטיגער מיטינג פון ריפער מאכער, דיווען דאנערשטאג.

די ריפער מאכער זינא לאקאל 17 האט איינגעפירט א ספעציעלע מיטינג פאר דיווען דאנערשטאג, דעם 18טן סעפטעמבער, דער ציוועל פון דעם מיטינג איז צו באהאנדלען די פראגע פון העכערען די דיווע, א פראגע וואס מוז זאמערט געלייזט ווערען, לויט דער מייד נונג פון דעם ערשטן באאדער פון דער ריפער מאכער זינא.

ווי באוואוסט, האט די לעצטע קאנפערענץ פון דער אינטערנאציאנאלער וועלכע איז אפגעהאלטען געווארען אין באסטאן, באשלאסען, אז די וועכענליכע צאמקונגען צו דער אינטערנאציאנאלער לען אינטערנאציאנאלער ווערען פון 10 סענט ארום 15 סענט. דיווע פארשטערטע איינזאמלע פאר דעם דויענערלא אפיס אין באסטאן געווארען אלס אן אבי סאלידע נייטווענדיקייט צוליב דער פארשפרייטונג פון שפער אין די קליינע נע שטעטלעך ארום ניו יארק, וועלכע מוזען ארגאניזירט ווערען. דער פאקט איז, אז די וויכטיגסטע קעמפע, וואס עס וועט אויסקומען דער אינטערנאציאנאלער נאל צו פיהרען, אויב די אינטערנאציאנאלער פון די ארבייטער פון ניו יארק זאלען קענען באשיצט ווערען, וועט זיין אין די קליינע שפער ארום ניו יארק.

די לאקאלע צאמקונגען צום דויענערלא באאדער זיינען אויך באדייטענדיג פארנערט סערט געווארען. אין דעם קרויז, וואס אלע יונגמאנען פון לאנד האבען דורכגעמאכט, איז די מיטגלידערשאפט פון אלע ארבייטער-ארגאניזאציעס פון לאנד פאר קלענערע געווארען. די לאקאלען פון דויענערלא באאדער אין דיווע פאל זיינען אויך קיין אויסנאמען נישט געווען. פאר שטעהט זיך, אז ווען די מיטגלידערשאפט איז קלענער און די אויסנאמען זאמערט די זעלבע, מוז אויסקומען פאר יעדען מיטגליד צו צאמלען מער ווי פריער. די אויסנאמען פון דויענערלא באאדער זיינען אבער נישט געבליבען די זעלבע. דער אמת איז, אז ווי זיינען פארנערט סערט געווארען, און פארנערטע זיי נען ווי געווארען צוליב א נאנצ נאסיר ליכער אורזאכע: די פארערוגען פון דער דער צייט. צוליב דעם פראגעס פון דער ענטוויקלונג פון די קליינע שפער און דעם וואוס פון דעם דויענערלא, איז נייטווענדיג געווארען פארשיידענע נייע דעפארטמענטס פון קאנטראל, ווייל די ארבייט פון קאנטראלירען דעם קליינעם שאפ איז א פיל שווערערע און קאמפליצירטערע. אין דער לעצטער צייט, צום ביישפיל, האט דער דויענערלא באאדער נע מוזען עטאבלירען א דויענערלא דעפארטמענט. דיווע דעפארטמענט, וועלכער דארף אויפפאסען אויף די קלאנען גענען די דויענערלא, קאמט הייבשע עטליכע טויזענד דאלאר א יאהר. מען האט אויך געמוזט עטאבלירען אן ארגאניזאציע פאר דעפארטמענט, אן אקאונטינג דעפארטמענט. דאס אלעס קאסט געלט. דיווע אלע צוגעקומענע אפטיילונגען זיינען געשאפען געווארען אויף דער אויפפארע רונג פון דער מעמבערשאפט. פילע געדענקען די פארשיידענע דעבאטען ווענען דיווע פראגע אויף אונזערע פארזאמלונג נען, און לויט ווי עס צייגט אויס וועלען זיי מסתמא פארבלייבען פאר א לענגערע צייט.

די לאקאלע אויסגאבען — די אויסגאבע פאר די אויפגאבע פון לאקאל, זיינען אויך נישט געשטאנען אויף איין פלאץ. זיי זיינען באדייטענדיג פארנערט סערט געווארען. אין די לאקאלע אויסגאבען, ווי רענט, געהאלט פאר'ן סעק דעמאר, איז אויך פארנעקומען א באדייטענדיג ענדערונג. מיר ווילען האבן בען — אדער מיר האבען געוואלט האבן בען — א שעהנעם אפיס, וואו אריינצורומען. מיר זיינען זיכער, אז קיינער פון אונזערע מיטגלידער וואלט נישט געדוילט זעהן לאקאל 17 צוריק עטאבלירט אין 88 מאנאט סטריט אדער אין 56 ארמסטרונג סטריט, וואו מיר זיינען געווען אמאל. און א סעקערעטאר וואלטען זיי אויך וועלען האבען נישט נאך קיין שלעכטען. עס רעדט זיך דא נישט ווענען דעם יעצטיגען סעקערעטאר אדער ווענען דעם יעניגען וואס וועט קומען נאך איהם. מיר רעדען דא בלויז ווענען דעם באדייטענדיג פון אונזערע מיטגלידער און ווענען זייער נייע ווען זיי קומט אויס אויס צואיבען זייער פליכט צו ערוועהלען באדייטענדיג פאר'ן לאקאל, ווי עס ווערט באדייטענדיג פון זייערע האנדלונגען אין דער פארנענדיג.

יערנעפאלס, דער פאקט ביי היינטיגען טאג איז דויער: דער געהאלט פון דעם לאקאלען באשטענען פון לאקאל 17 איז באדייטענדיג נרעסער ווי אין דעם יאהר 1918, און פאלגליך זיינען די אויסגאבען פון לאקאל אויך פראפארציאנעל געל נרעסער, ווי אין די פריהערדיגע יאהרען, און פאלגליך, אונזער די יעדע

טיגע אויסשטעלונג, קען די 35 סענט א וואך נישט דעקען די ארע נייטיגע אויסגאבע פון לאקאל, ווערעכע באשטעהען הויפטזעכליך פון די פאלגנדע: איר טעמפל; פער האפיטא צו דער אינטערנאציאנאלער פער האפיטא צום דויענערלא באאדער און די אויסגאבע פאר די אויסגאבע פון לאקאל. די מיטגלידער, נאטירליך, האבען דאס פולסטע רעכט צו מאכען פארשיידענע ענדערונגען. מיר ווילען, אז ביי מיטינג דיווען דאנערשטאג זאלען זיי זיך נישט צוריהאלטען פון אויסדרוקען זייער מיינונג ווענען אלעס, אריינרעכענענדיג די געהאלט פון יעדער באשטע אדער וועלכען עס איז באאמטען. זיי דארפען געדענקען, אז קיינער פון די באשטע נעהמט נישט ווענען שכיבות אריין. זיין „וויידעס“ ווערט פאר איהם באשטימט פון די מיטגלידער, און אזוי ווי זיי קען נען באשטימען א העכערונג, אזוי קענען זיי אויך באשטימען א „רעדאקציע“ וואס מיר ווילען נאך איהם, אז די מיטגלידער זאלען וויסען און געדענקען אין דער צייט ווען זיי וועלען שטימען ווענען דיווער פראגע, נישט צו שטימען. פאר אזא סארט עקאנאמיע, וואס וועט מיינען די איינזאמלע פון אונזער לאקאל צו דער שטופע פון אן אונבאדייטענדיג נאכאדער מונג פון א יונגאן. מיר וואלטען זיכער נישט געוואלט זעהן צוריק די ארטיסטאדער סטריט-פערזאנען.

קומט, אלזא, אלע צו דעם ספעציעל מיטינג דיווען דאנערשטאג. דער מיטינג וועט אפגעהאלטען ווערען אין סטיווען סענט סאניא, 142 צווייטע עו. מיר ווילען, אז דיווען אונזער זאלט איהר אוועקגעבען פאר אייער יונגאן. מיר ווילען, איהר זאלט אלע זיין אין צייט אין פלאץ און באשטימען דעם ווייטערען נאנצ פון אונזער לאקאל.

מיר ווילען בעסען אונזערע מיטגלידער נאך א וואך: זיי זאלען מאכען אן אונטערשייד פון עקאנאמיע און „עקאנאמיע“. יעדער איינער קען זיך אוועקשטעלען און פארדערען שפארמאקייט. דערען איז נאנצ ליכט. טאן איהר, נאך טירליך, א ביסעל שווערלאך. מיר זיי נען נישט גענען דעם, אז אלע אויסגאבען וואס דארפען געמאכט ווערען, זאלען נעמאכט ווערען מיט דער נרעסער אויף פאסונג און יעדער סענט וואס קען געדענקען ווערען זאל געשפארט ווערען. מיר גלייבען אבער נישט אין דער זאגער נאנטער נאנטער-עקאנאמיע, וואס מאנעט פוקען גלאס אין דער וועלט אריין. אויב די עקאנאמיע איז אונזעלכע, וואס מיינט שפארען א דאלאר און פארלירען דעם איינפלוס פון דער יונגאן. זיינען מיט גענען דעם. אזא עקאנאמיע מיינט דא אינע און נישט מעהר.

מיר פארשטעהען נאנצ נישט, אז די פראגע פון העכערען דיווע איז קיינמאל נישט געווען קיין פאפולערע. זיכער איז דער יעניגער, וואס זאגט אז מען דארף צאמלען וואס וועניגער, א סך מעהר באדייט ווי דער יעניגער וואס הייסט צאמלען מעהר. מיר זיינען אבער זיכער, אז אונזערע מעמבערס וועלען זיך צוהערען צו דעם רוח פון דער יונגאן, ווי זיי האבן בען דאס אלע מאל געטאן. אונזערע מיטגלידער וועלען זיך נישט צוהערען צו מאסיוויטע מיינונגען.

דער עקזעקוטיוו באאדער פון לאקאל 17 און זיינע באשטע ראטען נישט די העכערונג אין דיווע צוליב זייערע איר גענע אינטערעסען. זיי ווילען בלויז האבן בען א שטארקע, איינפלוסרייכע לאקאל, וועלכער זאל קענען פארטועלען זיין ארבייט אין דער צוקונפט מיט מעהר איינפלוס און מעהר ווירקאמקייט ווי אין דער פארנאנענדיג. די וואס האבן בען ליב אונזער לאקאל וועלען עס פיהרען אלס א פארנענדיגע צו זעהן זייער ארגאניזאציע אויף א באדען פון פאל-קאמענער זיכערהייט.

קומט אלע צום ספעציעל מיטינג דיווע דאנערשטאג, אין סטיוועסאנט סאניא, 144 צווייטע עו. מיר ווילען, אז איהר זאלט דיווען אונזער אוועקגעבען פאר אייער יונגאן. לאקאל 17 רופט

אייך פאר א ספעציעלער באראטונג, און ארע מוזען דעם דעם ענטפערען.

דער סטריק ביי רייזמאן, ראטמאן און ביווער געוואונען. מיר זיינען זיכער, אז עס וועט פערטען אלע ריפער מאכען צו הערען די נייט, אז דער סטריק גענען דער פירמע רייזמאן, ראטמאן און ביווער איז געוואונען געווארען. ווי באוואוסט, האט דיווע פירמע אויסגעשלאסען די ארבייטער פון און האט ערקלערט איהר פארלאנג צו ווערען „דויענערלא“. די ארבייטער האבען, נאטירליך, פון אזעלכע נייע ארגאניזאציעס נישט געוואלט הערען און זיי זיינען געשטאנען פאר 12 וואכען אין סטריק.

נאטירליך, 12 וואכען סטריקען איז נישט קיין זעהר אנגענעמע זאך. אבער, ווען נאך די 12 וואכען קעהרט מען זיך צוריק אום אין דעם זעלבען שאפ, פאר שטעהט זיך, אז אלעס ווערט פארנעמען. איבערהויפט היינטיגע צייטען, ווען אזוי פיל באסעס, וועמען דער מול האט אין די הענט אריינגעשפילט. זיינען געווארען דויענערלא-היינטיג.

מיר זיינען זיכער, אז די פירמע רייזמאן, ראטמאן און ביווער וועלען נישט בארייהען זייער שריט, וואס זיי האבען יעצט געמאכט און געשלאסען פרידען מיט דער יונגאן. מיר האבען נישט געדויער קיין פילע, וועלכע זיינען ארויס רויף פון די „סטרייקינג ביזנעס“. ניי, סטרייקען איז קיין געשעפט נישט פאר א פירמע. זאל די פירמע יעצט זעהן געדען א היבש ביסעל ארבייט, אינסייד און צו די קאנטראקטאדער, נעבען אויך א ביסעל „אונטערטייל“ און מסתמא וועט לען איהר די ארבייטער מיט דער צייט פארנעמען פאר דעם עמט נפש פון די לעצטע 12 וואכען. און אויב מיר האבען עטוואס דער פירמע וועה געטאן אין דעם לעצטען סטריק וועלען זיי אונז מסתמא אויך נישט פארדענקען. איהר ווייסט דאך: אידישע גולגולעס.

מיר מוזען נאנצ אפגען צוגעבען, אז מיר פיהלען זיך יעצט א ביסעל רוהיגער, נאך די לעצטע 3 מאנאטען פון אונאויס-הערליכער אויפגענונג. אלע נאנטענדיג דינע שפער פון אונזער סטריק האבען געשטעלט. די פירמע קליפסטוין און רייזמאן, וועלכע זיינען געווען אין דעם ארגינעלען דרייבונד — סאראווסקי, קליפסטוין, רייזמאן — זיינען געבליבען צוריק, ווי זיי זיינען געווען, אין פריינד ליכע באציהונגען מיט דער יונגאן. ארבייט האט זיך באוויזען אביסעל אין די שפער. א נאנצ צופרידענעלעכער צאמל ארבייטען „אונטערטייל“ און אלעס איז, געלייבט זיין ליכען נאמען, נישקשה. האט זיך אונז אבער אפגעשטעלט א נייענעלעכע, מיט וועלכער מיר מוזען זיך יעצט ערשט אנהויבען בארען. מיר האבן בען דא אן זיכערע צוויי בערען פון אונזער אינדוסטריע, קאזן און סייגען, אדער ווי זיי געהען אונטער זייער פירמע נאמען, „ניו יארק גירלס קאזן פאניע“.

אס דיווע פליגעלאך האבען זיך דאס אביסעל צופלונגען! אין ניו יארק, אין ניו דזשירזי, אין פענסילוועניא, אין זייער אייגענעם פלאץ און אין אנדערע פלעצער — זיי זומען אויף וואס די וועלט שטעהט. אס דיווע מילכען האבען אנגעפאנגען א סטריק גענען דער יונגאן. פארשטעהט זיך, אז ביי יעצט האבען מיר זיך זיי געלאזען א ביסעלע בריקען. מיר האבען פשוט קיין צייט נישט געהאט מיט זיי זיך אפצוגעבען. אבער יעצט, אזוי ווי עס איז געווארען א ביסעל ריר הינער, זאנען מיר זיי צו א פריעהליכען זומער.

זיי וועלען געוועהנליך איינזעהן, אז מיט אזעלכע פנימער קען מען א יונגאן נישט באווייזן. זיי וועלען, דאכט זיך, פארזאנען א צעהנטען צו שפילען די דאלע פון „אפען שאפ“ מאנאטען. א קלאג צו אמעריקא, ווער עס וואוינעט דא!

יע, זאל דא געזאגט ווערען, אז מיר האבען שוין אוספלייט צו זיין ביי דעם ערשטען שאפ-באנקעט פון סעזאן. לעצטען שבת זיינען מיר אנוועזענדיג געווען צו א באנקעט פון דעם שאפ זיידענבערג און לעמאשמען. די פרישעפער פאר דיווען באנקעט איז געווען די צוריקהער

רונג פון מיר. זיידענבערג פון אייראפא, וואו ער איז געפארהען צוליב אביסעלע נעזונט.

די קאמפאזיציע פון די נעסט, וועלכע האבען צוזאמענגעשטעלט דעם באנדיקט, איז געווען אזא וואס מיר האבען געזעהן צום ערשטען מאל. אזוי: די בעליבחים, די אפיס אונגעשטעלטע, די ארבייטער, 3 פארטרעטער פון דער יונגאן און א מיני איטאליענישע קאנטראקטאדער פון ברוקלין, וועלכע זיינען א טייל פון דער אסאסיאציע פון ברוקלינער קאנטראקטאדער. פארשטעהט זיך, אז מיר האבען דארטען געהאט די נאנצע אינדוסטריע פארטראטען, און אלעס ווארט געווען וואויל און פיין. איהר ווייסט דאך, היינטיגע צייטען אז מען געפינט ערנען א פריעהליכען ווינקעל אין דאס א גרויסער נעכט. האט מען אבער געהאלטען צופיל רעדעס. אלע מען האט דער טשערמאן פון שאפ, וועלכער איז געווען דער סאנסטיימיסטער, מכבד געווען מיט א הקפה.

אבער אזא קלייניגקייט מוז מען איהם פארנעמען. מיר זיינען זיכער, אז ער האט דאס געטאן פון שלום בית וועד גען, און אז זיינע אייגענע לאנגע דער דעם זיינען אויך געהאלטען געווארען פאר דיווען ציוועס. אין אלגעמיין האבען זיי דארטען א נאנצ פריעהליכען באנדעל, און אזוי ווי דער לעבען איז קורץ און די סיואנס דארטען, נישט צו פארזינדיגען, לאנג, טא זאלען זיך ברידער מיטמח זיין. נאך אויף שמחות זאל מען געהן!

צווייטער פערטעלייך-העלדעך מיטינג פון אונזער גענעראל עקזעקוטיוו באאדער.

(שלוש פון זייט 1)

וועט אויסגעארבייט ווערען א פלאן פאר דער ווייטערער ארבייט, פאר די אלע מעד טינקיטען וואס דארפען כסדר אנגעפיהרט ווערען אין אונזער יונגאן.

דאן, ווי דער שטייגער איז, וועט דער מיטינג האבען אויסצוהערען קאמיסעס, וואס קומען פון די לאקאל מיט פארשיידענע קאמפליינסט ווענען דזשוריס דיקשאן קייסעס און אנדערע פארדרייער נישען. און עס וועט געוויס אויך זיין פארצולעזען נישט ווענען צושריפטען, וועד נען וועלכע דער מיטינג וועט דארפען האנדלען און ארויסגעבען זיין ענטשור. דונג, קורץ, דער מיטינג פון דעם נענע ראל עקזעקוטיוו באאדער אין פילאדעלפיע, וועט האבען פאר זיך נאך א סך ארבייט, ארבייט פון א נאנצ ערנסטען באראקטער. אויף דעם מיטינג וועט אנוועזענדיג זיין דער נאנצער העכערעל עקזעקוטיוו באאדער. די וואס האבען נאך צושיקען צו שריפטען זאלען שיקען אויף דעם פאלינע דען אדרעס:

A. BAROFF, Hotel Sylvania,
Juniper and Locusts Streets,
Philadelphia, Pa.

דיסטריקט קאונסיל פון ניו יארק פאנגט א גרויסען ארגאניזאציע-קאמפיין.

(שלוש פון זייט 1)

שוויס עמברידיערעס יוניאן, לאקאל 6 מיסעלעניוס קאטערס יוניאן, לאקאל 10 דיינקאט מאכער יוניאן, לאקאל 20 ווייסט מייקערס יוניאן, לאקאל 25; לוי דים טיילארס יוניאן, לאקאל 38; טא קערס, העמסטישערס יוניאן, לאקאל 41; ווייסטורס וואיקערס יוניאן, לאקאל 62; באנאן עמברידיער יוניאן, לאקאל 66; קאסטיוס דרעסמאכער יוניאן, לאקאל 90; טשילדערס דרעסמאכער יוניאן, לאקאל 91; קלאוס באטאן מייקערס יוניאן, לאקאל 132 און די קלאוס סילימען יוניאן, לאקאל 135.

די עקזעקוטיוו באאדער מעמבערס פון די אלע לאקאלס זיינען געבונדען צו קר מען צו דעם מיטינג, און קומען אין צייט. אויף דעם מיטינג וועט פארענלייגט וועד רען א פלאן פון דעם ארגאניזאציע-קאמפיין וואס ווערט אנגעפאנגען צווישען די ארבייטער פון די אלע דערמאנטע טריידס.

א שעהנער באשלוס פון א קלאסיק-שאפ.

די ארבייטער פון דער קלאוס פירמע דובאוסקי און שאפירא, 21 וועסט 19טע סטריט, האבען אויף זייערען א שאפ מיר טינג באשלאסען צו ארבייטען איין שטור דע פאר'ן לאפאלעס קאמפיין, און דער שאפ טשערמאן האט שוין די וואך איבער געגעבען די ערשטע 40 דאלער. וועלכע שפער וועלען זיין פון די ערשטע צו טאן דאס זעלבע? אלע נישט שפער וועלען אפארעפערענליכע ווערען אין דער „נערעכטיגקייט“.

GERECHTIGHEIT
A Jewish Labor Weekly
Published every Friday by the International Ladies' Garment Workers' Union
Office: 3 West 16th St., New York, N. Y.
MORRIS SIGMAN, President
S. YANOFKY, Editor
A. BAROFF, Sec'y-Treas.
H. A. SCHOOLMAN, Business Manager
Subscription price paid in advance: \$1.00 per year.
Vol. VI, No. 38. New York, Friday, September 19, 1924
Entered as Second Class matter April 16, 1920, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of August 24, 1912.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

וועזען דער פראגע פון דיום האט דין
עקזעקוטיווע באשראפען צו רופען א
וועגעראל מעמבערייטינג דעם שבת
ביטאג, דעם 20טען סעפטעמבער. דער
מיטינג וועט זיין אין סטיוועסאנט קא-
סינג, 140 צווייטע עינעני, און וועט
זיך אנהאנגען ניט שפעטער ווי 2 אונזער.
ארץ ביזנעס קומעט

אויב נאך ניט מעהר, ווי די 8 נאר-
בענטס, ווען ער וועט דארפן מאכען די
קולטינג און די פאר ביים מאשין, אנט-
ווארט דעם באס ניט געלוינט דער נאנ-
צער עסק. עס קומט דעריבער אויס, אז
דער אפרייטאר דארף שווערע ארביי-
טען און ער האט דערפון קיין בענעפיט
ניט.

מוזען מיר פארפלייצט ווערען מיט נייעם
בערס, און די קאנדישאנעס מוזען האל-
טען אין איין זינען. און כאטש די
פיר איז אזוי קלער, כאטש אלע זעהען
אין אז דער ערשטער ברענגט אומגלייכ
ען רואינע צו די טויזענטער פנישערס,
אך אין ניטא קיינער, וועלכער זאל
זאגן און ווארט אפצושטעלן דעם
שטאנד, וועלכער איז פון א טריי-
וואגסטישען שטאנדפונקט פארברעכע-
ניש פון פיהרט צום אונטערשאנג פון א
טריי, און וועלכע טויזענטער מענשען
האבען מאכען לעבן.

פארן נאך אן אורזאבע, ווארען פון
אונזערע האפנונגען, אז עס וועט אונז
אויספעהלען פיינשערם רעם סיזאן אין
ארגינישט געווארען, און דאס איז, וואס
אין א סך שפער האט מען געענדערט
דעם סיסטעם פון דער ארגיניט, די
אפרייטאָרס האָבען רעם סיזאן וועגן
ארגיניט, כאפט מען זיך מאַכען ביי דער
מאַשין אלץ וואס מען מען, מען מוז
נאך האלטען 14 אפרייטאָרס, נעהמט
מען רעם פיינשערם ארגיניט און מען
מאַכט עס אויף דער מאַשין, אין א סך
פלעצער גיבען די אפרייטאָרס אליין רעם
באָס עצות, ווי אזוי די ארגיניט זאל
אָמאַסטען וואס ביליגער, און מאַכען ליי-
זנס און פאַר ביים מאַשין איז איינער
פון א סיסטעם.

דער לאקאל האט שלעמאל אנגע-
זעהרט א קאמף געגען דעם, ווייל דאס
געהט צו די שרייט ביי אונזערע מע-
בערס. אבער מיר ווייזן גיט געווען ער-
האלטונג, צוליב פילע ארוואקען. דאך
האבען מיר, דא און דאס, פארנוהערט
אזעלכע זאכן און פארענגערט שטיסעל
דעם פראצעס פון איינפירען דעם איי-
בערגאנג פון האנט-שרייט אויף מאשין-
שרייט. און דאס גיט א מעגליכקייט
אונזערע מעבערס, ווי צוצופאסען צו די
נייע אומשטענדען.

רעם סיומן, פארשטעהט איהר מיר,
זיינען די שפרייטאָרס די נגולים, רעם
סיומן נעהן נאָרמנטס, וואָס האָבען
וועגן אַרבייט פאַר די שפרייטאָרס און
ס'פאָרשטעלן פאַר די פינישערס און
עס קומט אויס אין פילע שטעטער די אַפֿ-
טייטאָרס צו סטאַפּען אין דער צייט ווען
די פינישערס אַרבייטען פולע וואָכען.
שרייען די שפרייטאָרס און וואָס מיר
לעבן ווי אזוי ביי די פינישערס די אַר-
בייט שוועקצוגעהבן. לעצטען סיומן
איז געווען פונקט פארקעהרט: די אַפֿ-
טייטאָרס האָבען געאַרבייט פולע וואָכען
מיט שווערטיים און די פינישערס האָ-
בען געמאַכט 2 אָדער 3 טעג אַ וואָך.
דאָן איז געווען שוין שטיל, ווער דער
כענס זיך עס מיט פינישערס? גאָנץ
אָנערשט זיינען אָבער די שפרייטאָרס
זיי זיינען דאָך נישט אַזוי ווער, זיי זיי-
נען דאָך די אַריסטאָקראַטען פון טרויר,
אָדער כעסער געזאָגט, געוועזענע אַריס-
טאָקראַטען. — ווייל אונז דוכט נישט, אז
די קאמערס האָבען יעצט פאָרנומען רעם
אויבען-אָן. נאָר דאָס האָט נישט צו טאָן
מיט אונזער ענין, — האָט מען גענומען
פאַרזאָרגען זיי מיט אַרבייט. דאָרט
אפילו, וואו ס'האָט זיך נישט נאָר אָפּגע-
דוכט, אַז זיי וועט פילייכט אויסקומען
צו סטאַפּען, האָבען זיי גענומען ביי-
טען קוויילטנג, נעהן די פאַר און טאָן
אָנדערע אַרבייט בייס מאַשין, וועלכע
דער פינישער האָט פריהער געמאַכט
ביים האַנט.

און עס מוז זיין קלאָר פאַר יעדע
איינעם, אז קוים האָט מען נאָר געוויזען
דעם באָם, אז מען קען מאַכען ביים מאַ-
שין, וועלעך עס די פינישערס שוין ניט
קאָנזען מעהר. און ווען עס וועט קוק-
מען דער געקסטער סעזאָן און עס וועט
ניט זיין אזוי פיל פינישינג, וועלען עס
אונזערע מעמבערס פיהלען. דערפאר
טרייען מיר מיט אַלע קרעפטען ניט צו
דערלאָזען, אז מען זאָל צונעהמען דר
אַרבייט פון די פינישערס און מאַכען
עס ביים מאַשין.

אייגענטליך דארף זיין קלאר פאר
אפרייטערס אליין, אז עס איז גאר ניט
אין זייערע אינטערעסעס צו נעהן פאם
קאדער קוואליטעט ביים מאשין, ווייל דאס
וועט זיי רעזולטירען ארבייט, זיי וועלען
מעהר הארעווען, אבער דעם בענעפיט
וועט האבען דער באס. אויב אן אפ
רייטער, וועלכער מאכט, לאמיר זאגען,
5 טענענטס א טאג, זאל ער מאכען
מעהר ווי 4, נאכדעם ווי ער דארף אג
נעהן די פאר און מאכען די קוואליטעט.
טו וואס וואלט זיך דעם באס געלויבט
צו מאכען עס ביים מאשין? ויכער
וועט קיין באלעבאס נים טאן אזא זאך
ווייל ער האט ליבער די אפרייטערס ווי
די פינישערס. האנטארבייט איז בע
סער ווי מאשינארבייט, ווען דער באס
טוט עס, ווייס ער נאנט נוס, אז דער
אפרייטער וועט הארעווען א ביסל
שווערער און וועט מאכען די זעלבע

אײַד האָב זיך געשראָפּען, און נאָך
ווען סטאָפּערש וועט אונז איבערבליי-
בען אן אַרבעט פון שרבייטסלאָזע, ווי
פֿון דעם 1921 סטאָפּערש, און מיר ווע-
לען האָבען צו זינען און צו אַנזען מיט
האַט מען מיר געטרייסט: האָב
זיין ביראָנט, ברודערסע, דעם יאָהר
געטו זיין אויפֿן פּערד; דעם יאָהר
זעלע אויספֿעלען פֿינישערס; היינטי-
גע סטילע זיינען אַזעלכע, און צו יעדען
פֿאַריטאָר וועט מען דארפֿען אַפּשר צעהן
שניידער, ביי דער בעסערער ליין אר-
בייט; עס געהט אַ סך פֿאַר און מען
זעט דארפֿען אַ סך פֿינישערס.

האב איך געווארט אויף דער גליק
יבער צייט. ווען ענדליך וועלן מיר ניט
זיסען פון קיין ארבייטסלאזע, ווען אלע
אונזערע מעכטערס וועלן ארבייטען פון
לוי וואכען מיט ווערטטיים. איך האב
זיין אויסגעארבייט א פלאן צו נעמען
אויף צו די שעפער, וואו די פינישערס
קרינען ניט באצעהלט גענוג פאר זייער
ארבייט. ריזען די פינישערס וועלכע
נעמען ניט דעם סקיי, אדער קרינען
פאר ווי אנדערע פלעצער.

אָבער ווי זאָגט מען, דער מענטש
שראכט און נאָט לאַכט. אויסגעלאָזען
האָט זיך, אז ווען מען האָט די וואָך פאר
זיך אַיבאַר - דעם אויסגענועמען אַרליינסטאָן
זאָל, וואו די אַרבייטלאָזע פינישערס
זיינען געווען, זיינען זיי געקומען צו אונז
צו האַטל, און זייער צאָהל איז געווען
אדער גרויס, אז נאָכדעם ווי אײַך האָב
געזאָגט א געשפרעך מיט פינישערנ'ן איז
אנגעלאָסען געוואָרען ווי צו ערדזשיס-
טרייערן און מאַנשאַעטען לייסעאום און
נאָהעלען זיי בענעפּיט נאָך אַ וואָך. און
פילע יעצט, צוויי וואָכען פאר יום-טוב,
זאָבען מיר נאָך אלע אַרבייטסלאָזע און
פילע שפּעט אַרבייט מען ניט קיין
וועלע וואָכען. ס'איז אמת, אז דויער
סיוואָן איז בעסער ווי געוועהנליך פאר די
פינישערס, אָבער ס'איז ניט דאָס וואָס
מען האָט ערוואַרטעט. און אין דער
פּאַל זיין אַ רוח און פינישערס? מיר
זייסען, אז לעצטען סיוואָן, צום ביי-
שפּיל, איז געווען אַ סיוואָן פאר קאָסטערס
און אַ האַבען אויסגענוצט די לאַגע צו
רינגען ריוועס. ביי די פינישערס איז
זאָל נאָך ניט מעגליך. ווייל וויפיל פיל
גישעל-אַרבייט עס זאָל ניט זיין אין די
גראַמענט, וועלען די באַסעס האַבען
מעהר פינישערס ווי ברויכען. און
די שטאַרקסטע יונגאן קען ניט אויס-
האַלטען קיין גוטע קאָנדיציאָנען אין די
שפּעטער, אויב עס זיינען פאַרשן מעהר
אַרבייטער וויפיל דזשאַבס. און ביי אונז,
אדער האַנג ווי מיר וועלען ניט האַבען
קיין קאָנטראָל, און ווער עס וועט וועלען
וועט קענען פינישען קלאָוס, איז פיל
דריש צו רינגען זיך ווענען בעסערע קאָנ-
דיציאָנען פאר די פינישערס. ווי עס
איז היינט צו יעדער, ווער עס וויל נאָך
אַרבייטעלעך 10 דאָלאַר, אַרבייטעלעך אַ
קאָסער אין איינעם פון די פילע לאַקאָנעלען
פון פינישערס, און ער איז אַ פינישער.
די פינישערס זיינען דורך דעם די
אומגליקליכסטע. זיי קענען ניט געניסען
דעם בענעפּיט פון דער יונגאן, ווי אַל-
דערע ברענטשעס פון טרייר.

נעהמט היינטיגען סיוון. ווען אונזער לאקאל וואלט געהאט דעם קאנטראל איבער די פינישערס, ווי לאקאל 10 און בער די קאטערס, אדער ווי לאקאל 35 איבער די פרעסערס, וואלטען מיר ניט דערלאזען. אז די, וועלכע האבען פארמאס, קענדי קאטארס, סינאר סטארס, די פרויען וועמעס מענער האבען סטארס און ארבייטער פון אנדערע טריידס זאלען קענען ארויסנעהמען אן אפליקיישאן פאר 10 דאלאר און אפארבייטען א סיוון. און צום צווייטען סיוון ווידער איינציגהען 10 דאלאר און ווידער אפארבייטען א סיוון.

און דיווע לייטע קריגען ניכער א
דזשאב ווי די רענעלע פיינישערס, ווייל
זיי וויינען גיט איבערפרייכערש מיט
פרייז און אנדערע קאנדישאנעס. זיי קוק
מען פאכען עטליכע הונדערט דאָלאַר
דעם סוף, און דאָס איז אלעס וואָס מ'זאָגט
וועט.

דער שאַרען פון אַם דעם צושטאנד
פאַר די פּינישערס איז אויז סלאָר פאַר
יערען איינעם, וועלכער איז באַשאַט
כּיט דער לאַגע, אַז ס'איז איבעריג הער
נען דעם אפילו אַ וואָרט צו פאַרלייגן
דער, וועלכער פאַרשטעהט אפילו נישט
מעהר ווי דעם אלהיבית פון טרייד יוניאָ
ניום, וויסט, אַז ווען עס זיינען פאַרשאַ
10 לאַפּאלען אין גרייטער ניו יאָרק
וועלכע נעהמען אריין פינישערס אַלס
מיטגלידער, קען גאָר קיין רייד נישט זיין
וועגען פאַרבעסערען די לאַגע פון די פּי
נישערס. ספּעציעל ווען מיר זיינען גאָר
יעצט אין אַ לאַגע, וואו יעדער האַט
קומט אויס אויף אַן אפלימאנט ווי מיט
ליכט: ווייל די עקספּענסעס פון יעדער
גאָט איז גרעסער ווי די איינגאָסענע

וועט אריינברענגען איהרע רעקאמענדאציעס.
די ארגאניזאציעאנס קאמיטע האט אריינגעבראכט איהר באריכט פון דעם מיטגליד, וואס זי האט אפגעשולטען דעם 19טן אינווסט, אויף וועלכען די פראגע וועגן וואסלעך פאר אונזער לאקאל אין אויפגענומען גענוצט ווערן.

נאכרעם ווי דער עקזעקוטיוו באאָרד
האָט אויסגעהערט די רעקאָמנדאַציעס
פון דער קאָמיטע, האָט ער באשלאָסען,
נאָכמיטוואָכנס פאַר עקזעקוטיוו
באָאָרד מיטגלידער און סעקרעטאַר פון
לאַקסל זאָלן אָפּגעהאַלטען ווערען דאָ
נעשטאָג אַזונער, דעם 11טען סעפטעמבער.
כער.

דער באריכט פון דער פינאנץ-קאמיי-
טע פון דעם מיטינג, וואס זי האט גע-
האט דעם 19טען אויגוסט, איז אויפגע-
נומען געווארען און נאך א געהעריגער
באטראכטונג פארהאנדעלט געווארען.

א ויצונג פון'ס עקזעקוטיוו באאָרד
פון דער דעם מאכער יוניאָן לאָסאַל 22
איז אָפּגעהאַלטען געוואָרען דינסטאָג
אָווענד, דעם 2טען סעפטעמבער, אי
אַפּים פון דער יוניאָן, 16 וועסט 21סט
סט, אונטער דעם פאַרויז פון ברודער
מ. בלוסטיין.

גענאָסע רױש. קענאָן אױ אױפֿמע
טראָסען פֿאַר'ן עקזעקוטיוו באַאָרד אױ
ערקלעהרט, אַז מאַלי פֿירמאַן, אַ מעמ
בער פֿון אַונזער עקזעקוטיוו באַאָרד, אױ
באַעהרט געװאָרען קען דער נאָמיניאַט
אַלס אַ סאַנדראַט פֿאַר'ן 17טען אָסעמ
בלי דיסטריקט אױף דעם פֿראַגעסיווע
לייבאַר סעסעס. ער האָט פֿאַרלאַנגט
פֿונ'ם עקזעקוטיוו באַאָרד אַרױסלאַזען
אַן אָפּיל צו די מיטגלידער פֿון אַונזער
לאָקאַל צו באַטייליגען זיך אין דעם פֿאַ
ליטישען סעמפּיין פֿון דער פֿראַגעסיווע
לייבאַר פֿאַרטיי און העלפֿען אױפֿבויען אַ
בנין, װאָס זאָל זײַן פֿון גאָר גרויסע
נוצען פֿאַר די אַרבייטער. דער עקזע
קוטיוו באַאָרד זאָל אױסאױבען זײַן אײגנ
פֿלוס אױף דער אָרגאַניזאַציע און זעהן
צו פֿאַראַנטװערטלעך די גרויסע צאָהל
מעמבערס אַונזערע, ספּעציעל די פֿרויען
מעמבערס פֿון האַרלעמער דיסטריקט
זיך אַריינצואוואַרפֿען אין דער אַרבייט
אָנפֿיהרען אַ טעטיגען סעמפּיין און העל
פֿען דערפֿיהרען דעם װאָהל־קאַמף צו אַ
זיג.

דער עקזעקוטיוו באאָרד האָט געזאָגט
מען איז אַנבאַטראָכט זיין פאַרלאַנג און
ערוועהלט אַ קאָמיטע פון פינף עקזעקו-
טיוו באאָרד מיטגלידער פון די בירדער
פֿיין, קענס, עטקי, שאַפֿיר און שוועס
טער רייט. די קאָמיטע וועט אַרבייטע
צוזאַמען מיט די בירדער שענהאַלץ
בריאַנס און האָרדוויי און זעהן צו שאַ-
פּען מיטלען ווי אזוי אונזער לאַקאַל
קענען העלפּען דעם פּראָגרעסיווען ליי-
באַרעמפּיין. איהר באַריכט זאָל זי
אריינברענגען צום קומענדיגען עקזעקו-
טיוו באאָרד מיטטינג.

ברורער מ. שוץ, מענעדושרער פון דער „פרייער ארבייטער שטימע“ איז ערשינען און איינגעלאדען אונזער לאַ האָל ווינאָן צו דער 25 עהריגע פיערונג פון דער „פרייער ארבייטער שטימע“. ער האָט ערקלעהרט, אַז דאָזיקע צייטונג איז אימער געשטאַנען מיט דער אַרבייטערבאוועגונג און איז שטענדיג אַטאַכט און אַנערקענט געוואָרען אלס אַן אויפפלעהרונגס-אַרגאַן פון דעם אַרבייטערקלאָס. אין יעדע אַרבייטערקאַמף האָט די „פרייע ארבייטער שטימע“ געוועזן אַן אָפּטוועג און טייל און האָט מיט איהר וואָרט אַייני געבראַכט ערמוניונג אין די רייהען פון די עמספער. ער האָט ווייטער געבעטען אַז מיר זאָלען זיך באַטייליגען אין דעם יובילעאום פון דער צייטונג, וואָס וועט (יִשְׂרָאֵל אויף זייט 14).

א ויצונג פונ'ם עקזעקוטיוו באהער
פון דער דרעסמאכער יוניאן לאסאל 22
איז אפגעשליסען געווארען רינסמאג
אוווענט, דעם 19טען אויגוסט אין אפיס
פון דער יוניאן, 16 וועסט 21טע סטריט,
אונטער דעם מארייז פון בורדער מ. בלוי
סטין.

קאמיטעס פון שעפער האָבען זיך גע-
ווענדעט מיט פארשיידענע פארלאנגען
און דער עקזעקוטיוו באַזאָרד האָט נאָך
א געהעריגע באַטראַכטונג איבער זיי גע-
האַנדעלט.

דער דזשיאנט באארד באריכט פון
דעם 14טען אויגוסט איז אויפגענומען
און פארעמערטעט געווארען.
אין פארבינדונג מיט דעם באריכט
האט ברודער שעהנהאלץ ערקלעהרט, אז
די קאמיטע, וועלכע איז ביים לעצטען
דזשיאנט בארד מיטינג ערוועהלט געוואר
רען צו באטרעכטען די פינאנציעלע לאגע
פונ'ם דזשיאנט באארד האט צוזאמען

מיט די נענערשלי באשאמטע פונ'ם באר
און מיט די מענדרושערס פון די לאקא-
לען וואס זיינען אן דער ראווינער קער-
פערשאפט אונזשלאכט געהאט און ויצונג
מאנטאג אווענט דעם 18טען אויגוסט
אויף דער ויצונג איז די פינאנציעלע לא-
גע פון דער ארגאניזאציע גרינדליך שוים
גערעט געווארען און די אנוועזענדע
האבען געמאכט פארשיידענע פארשלא-
גען.

עס איז שליסליך איינגעשטימט גע-
ווארען אויסצוקליבען א סובקאמיטע
פון די גענערזשערס פון די לאקאליטעט
וועלכע וואלט צוזאמען מיט די גענערזש-
באסטע פון דושיאניט באארד אויסאר-
בייטען א פלאן ווי אזוי צו סארקלענע-
רען די אויסנאבען פון דעם דושיאניט
באארד, ברודער שהענהאלץ איז א מעמ-
בער פון דער קאמיטע.

די סוב קאמיטע וועט באלד צוטרע-
טען צו דער ארבייט און אזוי שנעל ווי
זי וועט זיין פארטיג וועט זי רופען א גע-
מיינשאפטליכען מיטינג פון דער גאנצער
קאמיטע און פארלייגען איהר באריכט
ער גלויבט, אז ארום געקסטע וואך וועט
שוין די קאמיטע האבען א באשטימטע
באריכט און רעקאמנדאציעס פארצו-
לענען פאר'ן רושטיגט באדורף.

ברודער שעהנהאלץ איז פאר רעם
אז די דיום זאל געהעכערט ווערען ווייל
די פער קאפיטא צו דער אינטערניישאנל
נאל איז מיט 5 סענט מעהר אויף יעדע
סטעמל זינט דעם 15טען אויגוסט.

די סאב־קאמיטע האט פאר זיך ד
אויפגאבע אָנצוצייכענען פלענער אזוי א
די ארבייט פון דער אָרגאַניזאַציע
אָנצופירן ווערען אויפ'ן ריכטיגען אומ
און אזוי העכערונג פון די דיוס זא
זיין גיט נאך גענוג צו דעקען די אויס
זאכען פון דער אָרגאַניזאַציע נאך אַ סיי
דערפון זאל אויך אַוועקגעלעגט ווערע
אויף אַ רעסורסאַנאַר.

ברודער שעהנהאלץ האט אנגענויט
ווי וויכטיג עס איז פאר אונזער יוניאָן
צו זיין פארברייטערט מיט אַ נעניגענע
דען פאָר. ספעציעל איצט, ווען דער
אַגרימענטס צווישען דער יוניאָן און דער
אסאָסיאיישאָן, אזוי נוט ווי אינדעפּענדענט
דענס מאנאפּעסאָרעס האלטען ביינ
אויסגעהן און וועלען זיך ענדיגען אי
אַנהייב יאהר 1925.

ער האָט דאָרט פארלאנגט פון עקס-
קוטיו באַזאָר אויפצונעהמען די פראַנצ-
און אינסטרוירען זיינע רעלעגאטען,
ווען דער רושאַינט באַזאָר וועט אויפ-
נעהמען די פראַנצ וועגען העכערען ד
דיום זאלען זיי שטימען פאר דעם.
פילע עקסעקוטיוו באַזאָר מעמבער
האַבן זיך באַמיייליגט אין דער רעכטשע-
וואָס די פראַנצ האָט אַריינסערופען. ע
אין צווען די איינשטימיגע מיינונג, א
מיר זאלען אַפּוואָרעם מיט אַנווער בא-
שלוס בלויז די קאָמיטע, וואָס איז ער
וועלטלעך צוואַנגען פון רושאַינט באַזאָר

מיטינג פון דזשיאנט באארד פון דער קלאק און דרעסמאכער יוניאן

פרייטאג, דעם 12טן סעפטעמבער.

צושריפטען

לאקאל 3 אינפארמירט דאס ווי האר בען נוסטעהייסען די פראטאקאלען פון דעם דזשיאנט באארד פון דעם 20טן 22טן אויגוסט און דעם 3טן סעפטעמבער.

לאקאל 10 אינפארמירט דאס ווי האר בען נוסטעהייסען די פראטאקאלען פון דעם דזשיאנט באארד פון דעם 14טן און 22טן אויגוסט.

לאקאל 4 אינפארמירט, דאס ברודער י. פארעס איז ערוויילט געווארען דער נאט צום דזשיאנט באארד צו פארנעמען דעם פלאץ פון ברודער אקסעלראד, וועלכער האט רעזיגנירט.

אויז ווי דער ברודער איז נישט אנוועזענער, דארום ווערט ער נישט אינסטאלירט. לאקאל 89 אינפארמירט דאס ווי האר בען נוסטעהייסען די פראטאקאלען פון דעם דזשיאנט באארד פון דעם 27טן אויגוסט און דעם 3טן סעפטעמבער.

דער „אידישער סאציאליסטישער פאר באנד“ האדעט איין דעם דזשיאנט באארד צו וויער באנקעט, וועלכער וועט פארקור מען דעם 26טן סעפטעמבער, לכבוד דעם דריייהאריגען עפויסטעניץ פון דער דער מאנטער ארגאניזאציע.

די איינלאדונג ווערט אָנגענומען און די איינלאדונג ווערט אָנגענומען. דער ברודער וויינשטיין, פרומשטיק, לעי ווין, וואסלאווסקי און לעווענטאל ווערען אפאיינטעט צו פארטרעטען דעם דזשיאנט באארד.

די „נרייטער ניו יארק לאפאלעט“ וויללעך פראגנעסיוו קאמיטע“ האדעט איין דעם דזשיאנט באארד צו א באני קעט פאר דעם 15טן סעפטעמבער, וועלכער ווערט געגעבען פאר סענאטאר לא פאלעט'ס וון און וויללעך.

די איינלאדונג ווערט אָנגענומען, און שוועסטער טאלי פירמאן און ברודער איזראעל פיינבערג ווערען אפאיינטעט צו פארטרעטען דעם דזשיאנט באארד.

פינאנץ קאמיטע באריכט.

די פינאנץ קאמיטע באריכטעט, דאס ווי האבען געקאנטאן אן אפיל פאר שטוי צו פון פעטערסאנער סילס סטרייקערס. די קאמיטע רעקאמענדירט, דאס די סטרייקער וואלען געשטיצט ווערען מיט 300 דאלאר נאכאנאנד ווי דער סעקרעטער טער וועט אויסגעפינען די איינצעהלען מיט וועגען דעם סטרייק און וועגען דער ארגאניזאציע, וועלכע פיהרט אן דעם סטרייק.

לאקאל 45 פארלאנגט שטיצע פאר וויערען א קראנקען מעמבער, לאקאל נאללאע, וועלכער געפינט זיך אין זעהר ילדעכעס אומשטימדיגען. די פינאנץ קאמיטע רעקאמענדירט, אז דער ברודער זאל נישט צווערען מיט 25 דאלאר.

דזשענעראל מענעדזשער'ס באריכט.

וועגען דעם אינשורענס פאנד באריכט טעט ברודער פיינבערג, אז מר. ארטור ד. וואולף, א ווייכפרעידענט פון דעם „טשאטהעם פיניקס באנק“, איז דער טשערמאן פון דעם אינשורענס פאנד קאמיטע, און באד וועט זיך די קאמיטע צוזאמענקומען איינצוארבייטען רולס ווי אזוי דער פלאן פון אינשורענס זאל ארבייטען. ער ערקלערט אז דער טשערמאן פון דער קאמיטע איז נאך פארנו מען און אפטישעקען די שטענען, וועלכע האבען שוין אריינגעשיקט די געלט און די וועלכע האבען דאס נאך נישט געטאן. א שפעציעלער סטעט איז אָנגעשטעלט געווארען צו זעהן אז די מאנופעקטשורערס, אזוי נוס ווי די דזשיאנט באארד נאכער מען די רעקאמענדאציע פון דעם נאָווער נאָר'ס קאמיטע.

דזשענעראל מענעדזשער פיינבערג באריכטעט אויך, אז דער דרייזשען געגען די נייטיגקייט דזשיאנט באארד אין דעם דעם סטרייט איז געווען ערפאלגרייך און דער קאמיטע איז שוין פאראיבער.

באארד און דירעקטארס באריכט.

קאמיטעס.

די ארבייטער פון „קאהען און סאן“, פון 134 וועסט 21סטע סטריט, א קאנטראקטאר, וועלכער ארבייט פאר דער פירמע „דזשיאנט ע. ווארד“, ערקלערט, אז די אינסטיטוט פירמע שיקט זיי נישט גענוג ארבייט. זיי פארלאנגען אז דער אפוס זאל אינסטרוירט ווערען צו זעהן, אז ארבייט זאל צוטיילט ווערען גלייך צוויי שטונדען דעם אינסטיטוט און אינסטיטוט שטא. עס ווערט ערקלערט פון אפוס, אז די פירמע „דזשיאנט ע. ווארד“ האט נישט גענוג ארבייט פאר די אינסטיטוט ארבייטער, וועלכע סטאפען פון דער ארבייט פון צייט א צייט. די קיים ווערט איבערגעגעבן צום אפוס.

ברודער וואנדער, מענעדזשער פון דעם דזשיאנט באארד, רעפארטירט, באריכטעט און ער האט געשטעלט מיט 27 נייט דזשיאנט באארד. 10 האבען זיך אָנגעשלאסן און דער „מירטשענטס אסאסיאציע“ און 17 האבען געשטעלט אלס אינדעפערענטע דזשיאנטערס. עס זיינען איצט פאראן 204 יוניאן דזשיאנטערס, 88 פון וועלכע האבען איינרעכענט אנריכטעט און 116 זיינען מעמבערס פון דער „מירטשענטס אסאסיאציע“.

פאר דעם סטאטעסטיש האט די יוניאן קאנטראלירט 217 דזשיאנטערס, פון וועלכע 16 זיינען ארויס פון ביזנעס, 6 זיינען אריין אין די דרעס ביזנעס, 8 זיינען צוריקגעקומען צו די מאנופעקטשורענע ביזנעס.

ברודער וואנדער באריכטעט אויך, אז ער האט געקאנטאן א ליסט פון האנטראקטארס, וועלכע ארבייטען פאר די דזשיאנטערס און זיי ווערען אונטערוואכט צו עס געפינען זיך ווארען זיי נישט יוניאן רעזשיסטירטע קאנטראקטארס, וואו די יוניאן פארדעכטיגט א דזשיאנטער אין געבען ארבייט צו נייטיגקייטן שטענער, אונטערוואכט דער אפוס ווערען ביכער און א שטעלונג ווערט גלייך געגעבן.

ער באריכטעט אויך, אז ער האט געגעבן דזשיאנטערס, וועלכע גיבען ארבייט צו נייטיגקייטן דרעס שטענער און די „אסאסיאציע“ נעמט די שטעלונג, אז דרעסעס איז א באוואנדערט סטרייט און עס האט גארנישט צו טאן מיט דעם „עצמיי“ גען אנריכטעט צווישען דער יוניאן און דער „אסאסיאציע“ ער ערקלערט, אז די פראגע וועט מוזען אויפגענומען ווערען מיט דעם אומפארטייאישען שטענער מאן אזוי שנעל ווי ער וועט קאנען די פראגע אויפגענומען.

ברודער וואנדער באריכטעט אויך, אז דער קאמיטע, וועלכער איז אונטערגעגעבן צו ערשטען פון דער יוניאן געגען די נייטיגקייטן דרעס דזשיאנטערס, איז ביז איצט אן ערפאלג. פאר די דריי טעג, וואס דער קאמיטע ווערט אָנגעציהרט, איז די יוניאן געווען ערפאלגרייך אין סעטלען מיט 16 נייטיגקייטן דזשיאנטערס, ברודער וואנדער ערקלערט אז ער מוז האבען נאך מענשען איהם צו העלפען אין דעם דרייזשען און ער רעקאמענדירט, אז צוויי ביזנעס איידזשענטס וואלען צווייטווייליג ארויסגענומען ווערען פון דעם אנדערע אפוסעס פאר דעם דזשיאנטערס רעפארטירט פאר דער צייט פון קאמפייני.

ברודער וואנדער'ס רעקאמענדאציע ווערט נוסטעהייסען.

מיט דעם ווערט דער מיטינג געשלאסען.

לואיס ע. לאנגער, סעק.

רעזשיסטירט זיך פאר די קלאסען אין אונזערע יוניטי סענטערס.

(שלוס פון זייט 1.)

אינדוסטריעלער געזעלשאפט. די קורסען אונזערע איבער סאציאלער געשיכטע, סטרייט יוניאן ארגאניזאציען און פאליסיס, פאליטישע און סאציאלע אינדיסטריעס, געזעלשאפטליכע אנטווערונג פון פסיכאלאגיע א. ו. ו. זיינען פאר אייך.

אונזערע קלאסען זיינען צוגעפאסט צו די פאדערונגען פון אונזערע מיטגלידער.

אויב איהר האט זיך ברעה צו בארנוצען מיט אט די בילדונגסגעלעגנהייט, טען, רעזשיסטירט זיך גלייך אין דעם געהעסטען יוניטי סענטער. פארדעסט נישט צו זאגען דעם פרינציפאל פון סקול, אז איהר רעזשיסטירט זיך דאס פאר די אינטערנעשנאל קורסען.

אויב איהר ווילט נאך אינפארמאציע, שרייבט צו אונזער עדיקיישאנאל דעפארטמענט, 3 וועסט 16טע סט.

די ערשטע יוניטי סענטער פון אונזער עדיקיישאנאל סיון

די ערשטע יוניטי סענטער פון דעם עדיקיישאנאל סיון פון אונזער אינטערנעשנאל וועט געווייזט ווערען שבת ווענעם, דעם 15טן נאָוועמבער אין דער וועסטינגהאוס אויף ווייניקס-קול. צו דער געלעגנהייט וועט געגעבן ווערען א שטארקע קלאסישער קאנצערט.

סיקעס פאר דעם קאנצערט וועלען די מיטגלידער באקומען אין אפוס פון וויער לשאל יוניאן. די פיקעס וועלען פארשטיינען פארטיילט ווערען צווישען אלע אונזערע קלאסען פון גרויס צו קליין.

סטאפען פון דער ארבייט נאכדעם ווי דער אפוס פארלאנגט אז וויער פירמע זאל באשעפטיגען אן עקאמיניער. די קאמיטע ערקלערט, אז וויער פירמע האט קיינמאל נישט באשעפטיגט קיין עקאמיניער. די קאמיטע פארלאנגט, אז די באארד און דירעקטארס זאלן שיקען א קאמיטע אין וויער שאפ, וועלכע זאל אונטערוואכען די ארבייט אום צו זעהן צי אן עקאמיניער איז נויטיג.

ברודער אשפיו ערקלערט אז א ביזנעס-איידזשענט האט אויפגעפארעט דער פירמע צו עננידזשען אן עקאמיניער נער נאכדעם ווי ער האט געפונען אז איינער פון דער פירמע טוט די בויש-לינג ארבייט.

די פראגע ווערט איבערגעגעבן צום אפוס. א קאמיטע פון די ארבייטער פון „מילנער און גרינשטיין“, פון 29 וועסט 30טע סטריט, באהאנדעלט, אז זיי מאכען נישט קיין לעבען. זיי פארלאנגען אז דער אפוס זאל קריגען א צייטקאנטראקט פון דער פירמע. די קאמיטע ערקלערט, אז די פירמע האט שוין עטלעכע מאל ארויסגעוויזען איהר אנטשלאסענהייט אויסצוהאנגען די ארבייטער.

ברודער סלוצקי, וועלכער קאנטראלירט דעם דעם שאפ, ערקלערט אז זינט ער געקענט דעם שאפ, האבען די ארבייטער דארטען נישט געמאכט קיין לעבען. ער ערקלערט ווייטער אז די פירמע איז איינשטאנד צו געבען די ארבייטער גענוג ארבייט. ער באריכטעט אז די קיים איז אויפגענומען געווארען מיט דער „אמעריקאן אסאסיאציע“ אבער די פראגע איז נאך נישט געלייכטעט געווארען.

די קיים ווערט איבערגעגעבן צום אפוס מיט „פול פאווער“.

א קאמיטע פון די ארבייטער פון „העלער און קא“, פון 380 7טע עווע, ערקלערט אז זיי זיינען אין סטרייט און אז עטלעכע ארבייטער זיינען איבערגעבליבען צו פיקעטען דעם שאפ. זיי פארלאנגען אז וויער סטרייט-געזעס זאל געהעכערט ווערען.

דער פארלאנג ווערט צוריקגעוויזען. צושריפטען.

לאקאל 1 פארלאנגט, אז די באארד און דירעקטארס זאלן נעמען א שטעלונג געגען די מעמבערס, וועלכע, אין ענדע פון סיון, מאכען דזשיאנט אין די קליינע נייטיגקייטן שטענער, וועלכע די יוניאן וויל באזייטיגען, ווייל זיי זיינען אן איבעל אין סטרייט. זיי ערקלערען אז די מעמבערס מוזען אויפגעפארעט ווערען פון דעם דזשיאנט באארד נישט צו וואנען צו ארבייטען אין אלעלעכע שטענער, אויב זיי וועלען דעם ארדער פון דער יוניאן נישט אויספאלגען, זאלען זיי פון דער יוניאן קריגען דעם גרעסטען שטראף וועלכע די יוניאן קאן אויף זיי ארויסלייגען.

דער צושריפט פון לאקאל 1 ווערט נוסטעהייסען.

מענעדזשער'ס באריכטען.

ברודער קעסטען באריכטעט, אז זיי אפוס האט ערקלערט א סטרייט געגען „בערקאוויל“, פון 327 בליק עוועניו, ווייל די פירמע האט באליידיגט א ביזנעס איידזשענט ווען דער לעצטער האט אונטערוואכט דעם שאפ.

די שטעלונג פון דעם אפוס ווערט נוסטעהייסען.

מענעדזשער'ס באריכטען.

ברודער קעסטען באריכטעט, אז זיי אפוס האט ערקלערט א סטרייט געגען „בערקאוויל“, פון 327 בליק עוועניו, ווייל די פירמע האט באליידיגט א ביזנעס איידזשענט ווען דער לעצטער האט אונטערוואכט דעם שאפ.

די שטעלונג פון דעם אפוס ווערט נוסטעהייסען.

די אינטערנעשנאל יוניטי סענטערס

איסט סייד יוניטי סענטער.

פאבליק סקול 63 — 4טע סטריט, לעבען ערשטע עוועניו, מאנהעסטען, אום 7.30 אווענט.

וויסט מייקערס יוניטי סענטער.

פאבליק סקול 40 — 320 איסט 20טע סטריט, מאנהעסטען, 7.30 אווענט.

הארלעם יוניטי סענטער.

פאבליק סקול 171 — 103טע סטריט, צווישען מעדיסאן און פינפטע עוועניו, מאנהעסטען, אום 7.30 אווענט.

בראנקס יוניטי סענטער.

פאבליק סקול 61 — קראסאנא פארק איסט און שארלאט סטריט, בראנקס, אום 7.45 אווענט.

לאוער בראנקס יוניטי סענטער.

פאבליק סקול 43 — בראון פלייס און 135טע סטריט, בראנקס, אום 7.30 אווענט.

בראנזוויל יוניטי סענטער.

פאבליק סקול 150 — קריסטאפער און סעקאן סטריט, בראנזוויל, אום 7.45 אווענט.

וויליאמסבורג יוניטי סענטער.

פאבליק סקול 147 — בושוויק עוועניו און מעקיבען סטריט, ברוקלין, אום 7.45 אווענט.

ענגליש ווערט געלערענט פאר אנפעהנגער, אינטערמדיאיים און אד-ווענס. רעזשיסטירט זיך גלייך.

אינטערנעשנאל ארבייטער אונזערע יוניטי סענטערס.

וואשינגטאן אירווין היי סקול — אירווין פלייס און 16טע סטריט. די ערשטע יוניטי סענטער פון אונזער עדיקיישאנאל סיון וועט געווייזט ווערען שבת ווענעם, נאָוועמבער 15טען. איינצעלהייטען פון פראגראם וועלען שפעטער אנגעמירט ווערען.

אויפ'ן זון'ס קבר ::

פון מ. שמואלזאן.

מארגען וועט זי איהם פיהרען. מארגען וועט זי איהם צייגען דעם זון'ס קבר. די גאנצע נאכט איז דער ארטער משה'ס נישט געשלאפען. ער האט זיך געדערהט אויף זיין געדענע פון איין זייט אויף דער צווייטער און פאר די אויגען האט ער אין דער פינטער געזעהן דאס פרומע כשר'ע געזיכט פון זיין אייגענעם טויטען זון. ער האט איהם געזעהן אנגעטאן אין טייל און תפילין און מיט אויסגעשטרעקטע הענט האט ער זיך געצויגען צו איהם און געצויגען. — קום, טאטע, אסאךדא נעבען מיר. — האט זיך איהם אויסגעוויזען זיין ער דערט זיין שטימע. — אז עס וועט קומען דיין צייט, זאכסטו זיך הייסען נעבען מיר שטענדיג.

און באלד איז דער פרייטאג נאכ'ן דאזיגן נען איז ער אוועק צו דער שטוב. ער איז נאכגעגאנגען דער שטוב, טריט נאך טריט, און מיט א נעבעט אין די אלטע אויגען האט ער געקוקט אויף איהם: פיהר מ'זאגט... ווארום פיהרסטו מ'ך שוין נישט? — האט געשרייען פון זיינע בלינקען.

די שטוב אבער האט זיך געדערהט פון איין פלאץ אויפ'ן אנדערען, האט אלעמאל אויף איהם א קוק געטאן, האט פארקאפט צוריק די בלינקען, און עפעס אזוי מאנדע בלאס איז איהר געזיכט געווען. און עפעס אזוי מאנדע זיינען די אויגען אין איהר ארומגעלאפען, אז דער אלטער האט זיך גענומען שרעקען.

— ווארום?... איך מיינ'... ווארום זשע... געהען מיר שוין נישט? — האט ער מיט א צושראקענעם נעבעט ארויס געשטאממעלט.

— שווער, שווער... האט די שטוב מיט ציטערנדיג ליפען א זאג גע'טאן. — מיר... מיר דארפן נישט געהן... אס... אסאךדא איז דאס... איהר פאר שטעהט, שווער? — זי האט אזוי ווי עפעס ווארגענדעס ארומגעשלאנגען. — איהר פארשטעהט... ער האט נישט געזיכט... פאר'ן טויט האט ער זיך גע'הייסען פארברענען... אס דא זיינען זיינע זש'... האט זי מיט אראפגעלאזטע אויגען אנגעצויגט אויף א גלעזערנער כלי, אין א ווינקעל אויף א טישעל.

דער אלטער משה'ס האט א ווארף געטאן מיט די בלינקען, דער נאנצער קער פער האט זיך א טרייסעל געטאן, דאס געזיכט איז געווארען בלאס-טויט, וואס אמאל טויטער.

— נישט געגלויבט? — פארברער נען! — האט זיך הייזערק פון איהם ארויסגעריסען. — פארברער! —

די ציטערדיגע אלטע הענט האבען אנגעכאפט זיך גלעזערנע כלי, די פיס האבען זיך גענומען וואקעלען, דער קער פער האט זיך גענומען בויגען און צו זאכען מיט די זש' פון זון איז ער גע'פאלען צום באדען.

טרייד און ארגאניזאציע צאנז פראגע

(שטוב פון זיין 6)

כער ביי זיך, אז ער האט עס געמאכט נישט, איז אבער אזא זאך, ווי גוט נישט פאר ראן אין די אויגען פון איינער באס. שטייט ער צו צום ארבייטער, בכן ס'האט צו האנגען גענומען, זיינע בעלימאכט מא' כען אזא קאלנער אין פארלויר פון אכט צעהן מינוטען, ווערט דער ארבייטער אן אויפגעצייטערטער און ענטפערט א ווארם. זאגט דער באס, אז ער זאל נישט האבען קיין גרויס מויל, ווייל ער ארבייט נאך נישט קיין צוויי וואכען. נאך אן אויס'טויש פון ווערטער פונ'ם ברויט-געבער און פונ'ם ארבייטער כאפט דער באס ארויס דעם קאז פון ארבייטער'ס הענט, האט זיך דער לעצטער נישט בלאזען אין קאזע און לאזט דעם קאז נישט ארויס פון האנד, אזוי אז דאס שטיק ארבייט איז שיער נישט צופליקט געווארען, רייט סענדיג יעדער אין זיין זייט, ענדליך האט דער שטערמאן צוגענומען דעם האט פון שלאכט-פעלד, און דער ארבייטער טער איז אוועק מיט א פלוק אויף זיינע ליפען קענען אוועלעכע באסעס און קענען אזא הפקר צושטאנד.

נאך דער פאסירונג, ווען דער באס איז אביסעל צו זיך געקומען, האט ער געהאלטען אין איין שרייען: וואו איז מענשליכקייט! הערסט א נעשיכטע! מ'האט איהם באלד געזאגט, אז איך בין פון די גוטע באסעס! — ביז היינט צו טאג קאן ער נעכאך נישט פארנעמען, און שייט אלץ, וואו איז מענשליכקייט! — הפנים, אז אין קאפיטאליסטישען קארעקט אין דאס ווארט מענשליכקייט אויסגעשטראכען, און די ראלע פון מענש'ראפער מיר ארבייטער שפילען. זאל אונז די ראלע וואויל געלינגען. מ. רעכטאק.

מעהר ווי פון ארבעט אבער האט ער געטראכט וועגען יענעם אונגלוקליכען ברויט-געבער, וואו עס ליגט ערגעץ צווישען קברים און מצבות פארבראכען זיין הארץ און זיין נשמה — זיין אייגענער זון, נעבען וועמעס קבר ער וועט דעם נאנצען חודש אלול שטעהן מיט א געבויענעם קאפ און מיט א געבראכענעם הארץ, און נעבען וועמען מען וועט, אז עס וועט קומען דער טאג פון זיין טויט, זיינע ביינער אוועקלעגען.

און ווען דער אלטער משה'ס איז ביטער אנגעקומען צו די קינדער קיין אמעריקא און האט פון די לעבעדיגע קיין גרויסען נחת נישט געהאט, ווייל געטראך פון האט ער קינדער, וואס זיינען איהם געווען לחלוטין פרעמד — פרעמדער נאך פון יענע פרעמדע ביי איהם אין שטער'טעל, פרעמד מיט דעם לשון און מיט די מנהגים. די טעכטער זיינען נישט מדרס אין כשרות, די איידעם גלויבן בען נישט אין אידישקייט, און די אייניקל לאך ווייסען פון נאגניט — איז איהם די איינציגע טרייסט, די איינציגע נחמה פארבליבען דער טויטער זון.

דער זון, איז ער געווען זיכער, איז געשטארבען א כשר'ער, פרומער איד. ער איז דאך אזא למדן געווען, א יונגער מאן וואס האט סמיכה אויף רבנות גע'האט!

און ער האט באלד גענומען זיך בע'טען ביי די קינדער זיי זאלען איהם פיה'רען אויפ'ן בית-עולם.

די קינדער, אבער, האבען איהם אפ'געלעגט פון טאג אויף טאג. דער אלטער משה'ס האט דאס נישט געקענט פארשטעהן.

— פאר וואס זאלט איהר מ'ך נישט פיהרען אויפ'ן בית-עולם? — האט ער געהאט מענות. — מיינ נאנצע נסיעה איז דאך נאך געווען צוליב איהם. איך האב איבערגעלאזט אלעמען, אלעמען דארטען און בין געפארהען צו איהם אויפ'ן קבר.

און ווען ער איז צוגעשטאנען צו זיין אז זיין האבען זיך שוין נישט געקענט אויסדרעהען, האבען די קינדער צווישען זיך עפעס איבערגעקוקט, און די שטוב האט איהם צוגעזאגט, אז אויף

האט דעם אלטען משה'ס חיים'ען געטראך פון ווי א בלייב. זיין נשמה איז צו שטעטערט געווארען אויף פיצלאך. ער האט אויסגעוויינט די לעצטע טרעהרען פון די אלטע אויגען. ער האט אויסגע'בלוטעט די לעצטע קרעכען פונ'ם אל'טען, צובראכענעם הארצען.

און טאג נאך טאג האט ער גענומען פיהרען, אז עס פלאצט ביי איהם א פא'ר, נאך א פאדעס פון יענע טויזענטער פערדס, מיט וועלכע ער איז געווען פאר'בונדען מיט די טויטע פון זיין שטער'טעל.

וואס א ראש חודש ווייטער, איז ער געווארען פרעמדער אויפ'ן בית עולם.

און ווען עס איז אנגעקומען דער חודש אלול פון דעם דאזיגען פינטערען יאהר, און דער אלטער משה'ס איז גענומען צווישען די טויטע, זיינען אלע זכרונות ביי איהם מיט א מאל פארנען געווארען. ווי אויף א פרעמדען בית-עולם האט ער ארומגעבלאנדזשעט צווישען פרעמדע קברים, צווישען פרעמדע מצבות. ער האט געקוקט, געזוכט מיט די אלטע אויגען די אויפ'שריפטען אויף די מצבות, געווען אבער איז ער ערגעץ ווייט, ווייט, נאך אויף אן אנדער בית-עולם, צווישען אנדערע קברים. זיין נאנצער "איד", זיין נאנצע נשמה, האט זיך ארויסגעריסען און האט זיך פאר'טראגען איבער ימים און מדבריות אין דעם אנדערען עק וועלט, דארטען אין אמעריקא, אויף א בית-עולם צווישען קברים, וואו דער קבר פון זיין זון, פון זיין איינציגען זון, געפינט זיך.

און צום חודש אלול פונ'ם צווייטען יאהר האט שוין דער אלטער משה'ס געטרייסעלט זיינע אלטע צובראכענע ביינער קיין אמעריקא.

געוויס האט ער אין דער ווייטער נסיעה געטראכט אויף פון די לעבעדיגע דארט:

ער האט זיך פארגעשטעלט, ווי ער וועט דארטען פרעמען די טעכטער מיט די איידעם און די אייניקלאך, ווי זי וועלען זיך מיט איהם פרעהען און ווי ער וועט זיך מיט זיין פרעהען — זי וויי'נען דאך אלע זיין בלוט און פלייש, און אלע מסתמא פרומע, כשר'ע אידען.

קיינעם, קיינעם צווישען די לעבעדיגע האט שוין דער אלטער משה'ס נישט געהאט ביי זיך אין שטער'טעל. קיינעם, מיט וועמען ער זאל קענען א ווארם ווארם אויסרעדען, פאר וועמען ער זאל קענען זיין ביטער הארץ אויס'דערצעהלען.

דער עלטערער דור, אלע זיינע פריינד און חברים, זיינען אויסגעשטארבען. און דער נייער דור — נישט ער האט זיין פאר'שטאנען, נישט זיין האבען איהם פאר'שטאנען.

ערנער און אליין:

די אלטיטשקע איז שוין האנג טויט, און די קינדער זיינען אלע צופארהערן.

דער עול פון גלות האט זיין פאר'קאנט אין דער ווייטער, ווייטער וועלט אריין, ווייט קיין אמעריקא.

פריהער איז אוועק דער איינציגער זון, דער בן יחיד.

און דערנאך זיינען נאכגעגאנגען די איבעריגע, די טעכטער.

דריי טעכטער, ווי די רויזע, און איינציגווייז האט זי דער זון צו זיך אריבערגענומען.

און קיין שלעכטע קינדער, חלילה, זיינען זיי נישט געווען. זיי האבען אין זייער אלטען טאטען נישט פארנעמען. זיי האבען איהם אפ'ט כריף געשריבען און מיט געלד געהאלפן.

און נעבעסטן האבען זיי זיך ביי איהם, אז ער זאל קומען צו זיין:

— קום, טאטע, קיין אמעריקא, — האבען זיי איהם כריף נאך כריף גע'שריבען. — האב רחמנות אויף דיין עלי'טער, וועמען האסטו דארט אין פוס'טיני אין דעם קליינעם שטעטעל דא?

דא א אמעריקא האסטו קינדער, דא האסטו אייניקלאך, דא האסטו א שטוב און איידעם, דא האסטו א גאנצען דור, קום, מיר וועלען דיר פארזיכען דעם עלי'טער, מיר וועלען דיר אפ'הייסען ווי דאס אויב פון קאפ.

און אז די בריף פלענען אנקומען צו דעם אלטען משה'ס, פלעגט ער וויי'נען גען מיט ביטערע טרעהרען. דאס אלטע הארץ פלעגט איהם בלוטען און צוריסען ווערען אויף שטייט.

פארהען אבער קיין אמעריקא האט ער זיך נישט געקענט באשליסען.

אמת טאטע, ער האט געוואוסט, דאס איז אמעריקא האט ער אלעמען, אלע לע'בעדיגע וואס נאך איהם: קינדער, א שטוב, איידעם און אייניקלאך וואס ער קען זיך נאך אפילו נישט. אינ'ם שטער'טעל האט ער אבער געהאט די טויטע, דעם בית-עולם — א גרויסען בית-עולם פון דורות אויף דורות: עלטערען, אור'עלטערען, ברידער, שוועסטער, קרובים, און די אלטיטשקע, מיט וועלכע ער האט אלע יאהרען אפגעלעבט און זיך מיט צער און נחת געטיילט.

און איינגעבויענער, מיט אן אראפגעוואקסענעם קאפ, אנגעשפארט מיט'ן ציטערדיגען אויסגעטרייבענען קערפער אויפ'ן סוקעוואסען שטעטען, האט ער דורך די טעג ארומגעבלאנ'דזשעט איבער די גאסען פונ'ם שטער'טעל, און מיט שטארע בליקען פון אונ'טער די גרויסע, גרויע ברעמען האט ער געקוקט אויף דער וועלט און אויף די מענטשען.

און פרעמד איז איהם געווען די וועלט, און פרעמד די מענטשען. די אמת'ע וועלט זיינע איז געווען די טויטע. דארט צווישען די טויטע האט ער געהאט זיינע חברים, זיינע שותפים. דארטען האט ער געהאט דעם אלטען רב, רבי ירחמיאל'ן, ז"ל. דארטען האט ער געהאט דעם רבי'ן רב נתנאל'ן, ז"ל. דארט האט ער געהאט רב שרואליק דעם דיין. מיט דעם בית-עולם איז ער גע'ווען פארשניפט און פארבונדען מיט טויר'ענטער פערדס. אונטער יעדען בערגעל ער, אונטער יעדער מצבה און יעדען קבר איז געווען פארבראכען א טייל פון איהם — א טייל פון זיין נשמה.

און דאס נאנצע יאהר, יעדען ראש'חודש, פלעגט דער אלטער משה'ס געהן אויפ'ן בית-עולם.

און אז עס פלעגט אנקומען דער חודש אלול, פלעגט ער טאג נאך טאג דעם נאנצען חודש אהינגען געהן. שמונ'דען, שמונדען לאנג פלעגט ער ארומוואנד'לען צווישען די קברים. יעדער קבר, יעדע מצבה האט אין איהם געוועקט נייע זכרונות. ער האט געפיהלט, אז ער איז אויף זיין וועלט, צווישען אייגענע. און עס איז פלוצלונג אנגעקומען א פינסטערער טאג — א טאג, ווען דעם אלטען משה'ס'ען האט מען אפ'גע'זאגט די שוידערליכע בשורה, אז דער בן-יחיד זיינער אין אמעריקא איז גע'שטארבען.

דער דאזיגער פלוצלונגער אומגליק

INDIAN SUMMER

פון נפתלי גראס.

איצט בליהט דער הערבסט. מיט'ן מארגענרויט געהען ביימער אויף קופעררויט און בראנזשונקעל — שטעהען און בליהען ביז סע בלוים די נאכט.

בינעט צווייגען קארטשען זיך ווי בלעסער פון א האלבפארמאכט און האלבצעפענטער רייז.

דאס זיינען מעג פון לוימער זון און גאלד. ווי א שווערער באל פון בראנז און קופער ראלט אוועק דער טאג.

פון בערג און טאלען פאלען רייפע פארבען ווי בונטע שליערען. פאר די שטאלען און פאר די סטויגען אין פעלד רוחען הערמען — ווייסע און געפלעקטע.

הערבסטפיערען געהען אויף אויף בארג און פעלד. פאר די שיערען ליגען לעצטע גארבען.

די גארבען פון די פלאכען, די שפאלמען פון די בערג ווערען פארביקער און סיפער, שפיציגער ווערען די הויכען אין היגלען.

קוואלען און פאלען ריזלען גערגעלעמער, רהיקער פליסען די מייכען דורך דער פלאך.

דאכוש רייט אום אין פעלד און היט זיין רויב.

איבער די בערג געהען וואלקען אויף ווי ריימער; און דו, א דו געהסט אויף אין אלע פארבען פון הערבסט.

איך ווער לוימער לידער — פרעהליכע און שרייעריקע אין דיר, מיין נשמה.

_____

פאר פייער און פאר וואסער

פון א. זעלדן.

טהאמאס עריסאן האט געזאגט:
"קולירש קאן ערוויילט ווערן פאר
זיכער, אויב ער וועט נישט ריידען צופיל".
קולירש האט אנגענומען זיין עצה,
אבער, ווי עס זעהט אויס, וועט עס נישט
העלפן. עס איז דא נאך א מויל וואס
די רעפובליקאנער דארטן פארשטאנען,
אבער זיי וואנען נישט. אט דאס מויל
וועט זיי געוויס פארטראכען א סך
צרות.

אט דאס מויל באלאנגט צו טשאַרלס
ג. דאָס, רעפובליקאנער קאנדידאט פאר
וויצע-פרעזידענט, קולירשעס מיטלויפער.
דער פלאן פון דעם רעפובליקאנער גענע-
ראל שטאב איז, ווי עס ווייזט אויס, אן
קולירש וואָל שווייגען און דאָס וואָל
ריידען. נו, רעדט ער, אט דער וואָס!
ער רעדט פאר פייער און פאר וואסער.
קולירש'עס שווייגען איז זיין גרעס-
טע חכמה און זיין גרעסטע מעלה. דאָס
איז נישט דערפאר וואָס ער האָט נישט
וואָס צו זאָגען. דאָס איז, היינטיגע
צייטען, פון די קליינניקייטען. די מער-
סטע אזוי גערופענע שטאטסלייט האָ-
בען נישט וואָס צו זאָגען און זייערע רעד-
דעס ווערען פאר זיי צוגערייט פון אַנד-
ערע, פון סעהינערע, וואָס ליגען גע-
ווינליך פארשטעקט אין הינטערונג.
קולירש'עס הויפט חסרון באשטיהט אין
דעם, וואָס ער מאכט קיין איינדרוק נישט.

א דאָרינער, א בלאַסיקער, מיט
קליינע אייגענשאַפֿטן און רויטע האָר, מאכט
ער דעם איינדרוק פון א דורכשניטליכען
קלירע ערנעץ וואו אין א נישט געהויבע-
נעם אַפֿים. ער איז געבליבען צו יענעם
חתן, וואָס די עלטערן האָבען מורא צו
באווייזען דער כלה ביז נאך דער חופה,
טאָמער וועט זי חלילה חרטה האָבען אויף
דעם שידוך.

די רעפובליקאנער פאליטיקער ווייז-
טען נאנצ נוס, אן קולירש מיט זיין באר-
ווייזען זיך פאר'ן עולם וואסערס, קאן
נאך קאליע מאכען. ס'איז נישטאָ מיט
וועמען צו געהן צום טיש. האלטען זיי
איהם דעריבער באהאלטען אין יואשינג-
טאן ביז נאך דער חופה — דאָס הייסט
ביז נאך דעם וואהל-טאג. שפעטער איז
דאך שוין שפעט חרטה צו האָבען.
אויב ער רעדט שטאל, רעדט ער-מייד-
סטעס דורך ראדיאָ. דער ראדיאָ שפּאַר-
דאָס פארנעמערס און פארשטאָרקט די
שטימע פון דעם רעדנער און מאכט זי
קליינען סאָליד, איינדרוקספול. אָבער

די הויפט מעלה פון דער ראדיאָ איז,
וואָס די צוהערער קאנען נישט זעהן דעם
רעדנער און קאנען איהם אויסמאָלען אין
זייער פאנטאזיע, ווי עס געפאלט זיי אַמ-
בעסטען.

דער רעדנער אין דעם קאמפיון, דער
טאָלנעבער, האָט דאָס געדארפט זיין געד-
נעראל דאָס. נו, האָט ער זיך צערגעט!
דאָס, ווי עס זעהט אויס, באלאנגט
צו יענעם מיטלענעם, וואָס לעבען דורך
א לעבען, זאמלען אן פארמעגנס און
דערהויבען זיך צו הויכע געוועלשאפטליכע
עמטער נאך דורך חוצפה. אינטעלעקט-
טועל שטעהט ער נישט העכער פון דעם
דורכשניטליכען "סייטלעך", וואָס פאר-
מאָנט ניין מאָס רייד און פאררעדט זיין
קונה ביז צום טויט. דיזעלבע מעטאָדע
ווערט ער אן אין דעם איצטיגען קאמ-
פיון.

געקאנען די נאָמינאציע האָט ער
דערפאר, וואָס די לעצטע צייטען איז זיין
נאָמען געווען נאנצ פראָמינענט פארבונ-
דען מיט דעם אזוי גערופענעם דאָס-פלאן
צו לייענען די רעפערענציעס פראָבלעם אין
איראָפּא. ער האָט דאָס געזאָלט זיין
דער וואָס האָט אויסגעארבייט דעם פלאן,
האָט געפועלט ביי די איראָפּעאישע
גרויסמאכטען אַנצוגעבען דעם פלאן —
בקצור, ער האָט געזאָלט ראטעווען די
וואָלט.

דער אמת אָבער איז, אן די ארבייט
האָט געטאָן איינער מיט'ן נאָמען יאָנג,
און דאָס האָט געמאכט דעם
סומעל. ווי עס פיהרט זיך אין דער
וואָלט קרינט דעם קערער דער, וואָס
קאן מאכען א טומעל.

דאָס, אַלזא, האָט זיך גענומען פיה-
רען דעם קאמפיון מיט דער מעטאָדע צו
מאכען וואָס מעהר טומעל.

לעצטע וואָך האָט ער געהאלטען א
רעדע אין מילוואקי, וויסאָנסין, איז
דאָס געווען א פערל. אזא רעדע האָט
געקענט געהאלטען ווערען נאך פון אזא
מענשען ווי דאָס, און אין אזא לאנד,
ווי אמעריקא. אין א מעהר ציטלייזערס
לאנד וואָלט מען אזא רעדנער פארלאכט
צום מוים.

די רעדע איז געווען אן שטאַקע אויף
לאַפּאַלעס'ען און אויף דעם פראַנצויזישען
מיטלעם. דאָס איז אין איינפלאַנצ מיט
דער רעפובליקאנער סטראטעגיע. די-דע-
פובליקאנער פארשטעהען נאנצ נוס, אן
זייער הויפט שונא איז לאַפּאַלעס. אויב

לאַפּאַלעס וואָל געווינען די מיטעל-וועסט
און די ווייטע וועסט, ווי עס איז דאָ
גענוג גרונט צו גלויבען אז ער וועט
געווינען, וועט זיך דאן קולירש דארפן
צוריק ארויסקלייבען אין סאט העמפשאַן,
מאָסס, און טיילען זיך מיט זיינע טיפ-
זיינע געדאנקען מיט זיין שוועטער-
פריינד. די וואהלען וועלען דאן אריינ-
געוואָרפן ווערען אין סענאט, וועלכער
וועט נישט פון אַלץ ערוויילען גאָנצערנאָך
ברייגען פון געבראכטא אלס ווייס-פרע-
זידענט, און אויף אזא אופן וועט ער
ערוויילט ווערען פרעזידענט. די הויפט
אויפגאבע פון די רעפּורטיר'ער איז דע-
ריבער צו מאַכען לאַפּאַלעס'ן אומשעלליך.
מילא, דאָס איז קיין עולה נישט. די
רעפובליקאנער האָבען פונקט אזא רעכט
צו באַשעמפּען א שונא, ווי ווער עס וואָל
נישט זיין. די פראנצויז איז נאך: ווי אזוי?
און דאָס האָט דאָס אַרויסגעוויזען
וואָס ער קען. ער האָט אַנגערופען לאַ-
פּאַלעס'ען אלס "מייסטער-דעמאָנאָג",
אלס א "געפאר", אלס א "רעאקציאָנער",
און קולירש'ען האָט ער אַרויסגעשטעלט
אלס א "פראַנצויזישען קאָנסערוואַטאָר".
און דאָס האָט ער געטאָן אין מילוואקי,
די הויפט שטאָרט פון וויסאָנסין, וואו
לאַפּאַלעס איז אזוי שטאַרק און איינ-
פלוסרייך.

וואָלט מען דאָס נאך אויך געקענט
אַרפּאַשלינגען. דאָס מערקוויירדיגסטע פון
דער רעדע איז אָבער געווען דאָס פילאָ-
זאָפיע ווענען דער אמעריקאנער קאנ-
סטיטוציע כפרט און ווענען רעגירונג
בכלל. דאָס איז געווען דער גרעסטער
אומזין וואָס מען קאן זיך נאך פאַר-
שטעלען און דערהויפט ווען עס איז
ארויסגעקומען פון די ליפּען פון איינעם,
וואָס איז נאָכמירט געוואָרען פון איינער
פון די גרעסטע פארטייען פאר איינעם
פון די העכסטע עמטער.

לויט דאָס אַרומגעמאציע קומט
אויס, אז ווען מען וואָל חלילה צוגערע-
די קאנסטיטוציע, ווי למשל צו פאַר-
באָטען קינדער ארבייט, וואָלט עס געד-
בראכט נישט קיין קלענערען אומגליק, ווי
פאַלשטענדיגע אַנאָרכיע.

אָבער דאָס ערנסטע פון זיין רעדע
איז געווען זיין פאַלשטענדיגע פאראכט-
טונג צו דער דעמאָקראטישער גאָרס פון
רעגירונג. גיט אומזיסט האָט דאָס פאַר-
בראכט אזא לאַנגע צייט אין איראָפּא.
משמעות אז ער איז דאָרט געווען נאנצ

ווען זיי זעהען איין, אז דער אלטער וועט
פיהרט זיך ערנעץ נישט, איז עס זייער
פליכט אַנצושלעסן א נייעם וועג, וועל-
כער מען זיין נאנצ שווער, אָבער וועל-
כער וועט סוף כל סוף מווען דאך ארויס-
פיהרען די ארבייטער-באוועגונג פון דעם
גענע-צירקעל, אין וועלכען זי האָט זיך
געדרייט, אויף דעם ברייטען שליאך צו
אַלץ העכערע און העכערע צילען.

דער דיסטריקט קאונסיל אין ניו יארק פאנגט אן זיין ארגאניזירטשאַפֿט

קאונסיל ווייס, וואָס פאַר א געוואלדיג-
שווערע ארבייט עס שטעהט איהם פאַר,
האָט ער זיך נישט אָפּגעשראַקען פאַר איהר,
נאך ער האָט פעסט באשלאָסען זיך נעמען
פאַר איהר מיט אלע זיינע כוחות און
מיט דעם גאנצען ענטוואָואם.

צוליב דעם צוועק, אום צו עפענען
דעם קאמפיון, האָט דער דיסטריקט קאונ-
סיל איינגארופען פאַר געקסטען דאך
גערשטאג, דעם 25טען סעפטעמבער, א
גרויסען מיטינג אין ארלינגטאן האר. דאָס
וועט זיין דער ערשטער טאָג אין דעם
קאמפיון. און, ווי באקאנט, הענט נאך
פילעס אַפּ און אזא קאמפיון פון דעם
אַנפאַנג. איז דער אַנפאַנג א געראַטע-
נער, פול מיט דער נויטיגער באגייסטער-
רונג, נישט עס דער ווייטערער אַר-
בייט דעם נויטיגען אימפעס און
שוואונג. פארקערט, איז דער אַנפאַנג
א שוואכער, האָט עס אן אַפּשטראכענער
ווינקעל אויף די גאנצע ווייטערע אַר-
בייט. עס איז דאָרט פון דער העכסטער
וויכטיגקייט, אז דער מיטינג אין ארלינג-
טאן האָל זאָל זיין וואָס גרעסער און וואָס
באגייסטערטער. און דאָס קאן נאך זיין,
ווען די גאנצע מעמבערשיפ פון אלע
יוניאָנס וועט זיין צו דעם מיטינג און
וועט, פון איהר זייט, אויך זאָרגען, אז
פילע ארבייטער, וואָס זיינען נאך ביז
איצט נישט אין דער יוניאָן, זאָלען דאָרט
זיין. די פאראוואונג וועט אדרעסירט
ווערען פון פרעזידענט זינגאן, דושינע
ראל סעקרעטער באַראָף, מיינער אַנאָדאָן.
סעמועל לעפּקאוויטש, מענעדזשער פון
דיסטריקט קאונסיל און פילע אנדערע.

עס איז נישט דאָס ערשטע מאל, וואָס
מיר ריידען פון אונזערע פארשיידענע
קליינע יוניאָנס, וואָס זיינען נישט אַנגע-
שלאָסען אן דעם דושינאָנט באַראָד פון
די קלאָק און דרעסמאכער יוניאָנס. דער
ערשטער שריט צו מאכען זיי שטאַרק איז
געמאכט געוואָרען, ווען דער דושינעראל
עקזעקוטיוו באַראָד פון דער אינטערנא-
שאַנאל און נאכדער די קאָנווענשאַן האָ-
בען געפאסט א באַשלוס צו פאראייניגען
אַלע די שוואכע יוניאָנס אין א צענטראל
לע קערפערשאפט, וואָס זאָל הייסען
דיסטריקט קאונסיל. און יונג, ווי דער
דיסטריקט קאונסיל איז, האָט ער שוין צו
זיין גרויסען קערט פילע וויכטיגע
אויפגאבעס, ווי למשל, די איינפיהרונג
פון דעם יוניאָנאלייבעל אויף די פארשייד-
דענע ארטיקלען, וואָס ווערען געברויכט
פאַר די קלאָקס און דרעסעס, ווי אויך
די דורכפיהרונג פון פארשיידענע אנדערע
פאַרערוונגען, אַהן סטרייקס, אויף א פריד-
ליכען אופן, ווען עס איז מעגליך געווען,
און מיט סטרייקס, ווען עס איז געווען
נויטיג.

אָבער נאך א מעהר וויכטיגע ארבייט
איז אויפגעטאָן געוואָרען פון דעם מע-
נעדזשענט פון דעם דיסטריקט קאונסיל,
וואָס נאך א זעהר גרינדליכע שטודיום,
ווייט ער איצט, און גרויס עס איז דאָס
פערל, אויף וועלכען ער האָט צו ארביי-
טען. ער האָט אויסגעפונען, אז וואָס
אמבאלאנגט די פארשיידענע סטריידס,
זיינען בלויז א קליין ביסעלע ארבייטער
ארגאניזירט, בעת די גרויסע מאַיאָריטעט
ארבייטער ווייסען נאָרגיט ווענען יוניאָ-
ניזם, און איצט, אז דער דיסטריקט

מוזען האָבען א היילזאמע ווירקונג אויף
אונזער צוקונפטיגע פערזענלעכע און אויף
די גאנצע רעגירונג אין לאנד, ווער זיי
זאָלען נישט זיין. זיי וועלען איינזעהען,
אן די ארבייטער הויבען אן צו געהען
ערנסט דעם פאליטישען קאמף, און דאָס
וואָס זיי האָבען איצט נישט אויסגעהערט,
קאנען זיי שפעטער אויספיהרען. און זיי
וועלען, נאטירליך, זיך היטען צו טאן
אזעלכעס, וואָס קאן די ארבייטער אַלץ
מעהר און ווייטער שטויסען אויף דעם
אויסערוויילטען וועג. זאָל אָבער ווירק-
ליך לאַפּאַלעס אויסגעוויילט ווערען, איז,
נאטירליך, דאָרט מען זיך נישט איינריי-
דען, אז מיט זיין באשטיינען דעם פער-
זידענטשטול, וועט קומען די גאולה,
אָבער ווען קאן צווייפּלען אין דעם, אז
זיין ערוויילונג וועט ברענגען א גאנצ
נייעם לעבען אין לאנד בכלל און אין
אונזער ארבייטער באוועגונג בפרט? שוין
דאָס אליין, וואָס די פליגלען פון דעם
יוניאָסער סטייט סופרים קאָרט וועלען
מוזען באדייטער אונטערגעשטעלען ווע-
רען; וואָס עס וועט מווען קומען א
סוף צו דער אינדזשאַנסשאַן-מנהג, וועט
דאָס אליין נישט זיין פון דער העכסטער
וויכטיגקייט פאַר דעם אלץ ווייטערען
און ווייטערען פארטשריט פון דער אר-
בייטער-באוועגונג?

נאטירליך, די ארבייטער פאלי-
טישעס, וועלכע האָבען קיינמאל נישט גע-
זעהן מעהר אין דער ארבייטער-באווע-
גונג ווי א מעלעדיגע קוה, קאנען נישט
טראכטען פון דעם. מען קומען נאך זיי
דער מכל, אַזוי זיי, בעת זיי לעבען נאך,
זאָלען קאנען אויסנוצען די ארבייטער-
באוועגונג פאַר זייערע אייגענע צילען.
אָבער דער ארבייטער-פיהרער, פאַר ווע-
מען די ארבייטער-באוועגונג און איהרע
געוויסע צילען זיינען זיין לעבענס-איד-
עאל, ער מוז זיך פארטראכענען; וואָס
קאן זיין דער סוף פון דעם אלעס? קאן
עס אזוי ווייטער אָנגעהן ווי ביז איצט?
קאנען די יוניאָנס וואקסען און ווערען
אַלץ שטאַרקער און שטאַרקער אונטער די
אויסשטערנען, ווי זיי האָבען געהערשט
ביז איצט? אוי עס נישט א פאקט, דאָס
אין פילע ארבייטער-קרייזען האָט זיך
די לעצטע צייט שטאַרק פארשפרייט א
געפיהל פון יאוש, פון האַפּטונגסלאָזיג-
קייט, איז עס נישט א פאקט, אז פילע
מעכטיגע יוניאָנס זיינען שטאַרק אָפּער-

נאָהענט מיט די פאליטישעס, צאָרעסען
און אלע אנדערע דירעקטאָרעס-אָפּצייגסען
פון דעם שוואַרצען חדר.

דאָס וויל ציהען א ליניע צווישען
דאָס פאָלק און דעם מאָב. קיין ריב-
טיגע דעפּיניציע, פארשטעהט זיך, קאן
ער נישט געבען. עס קומט דעריבער אויס
אזוי: אז אַלץ דאָס, וואָס קולירש,
דאָהערטי, פאַר, דענבי, פאַרנס עט קאָרט
פאַני האָבען געטאָן, איז דאָס געווען דער
וויילען פון פאָלק. דער סופרים קאָרט,
וואָל סטרייט, אינדוסטריעלע אויטאָמאָביל-
טיי, די טראַנסט, די מאָנאָפאָליעס זיי-
נען אַלץ דער אויסדרוק פון דער אמת'ער
דעמאָקראטישער אמעריקא. דאָס אָבער,
וואָס לאַפּאַלעס וויל און פרעזידענט, איז
נישט מעהר ווי צו רייצען דעם מאָב. און
דער מאָב, ווייסען דאָס אלע, קאן קיין
אנדער זאך נישט אַויסמאָן, ווי נאך צו
בריינגען אומגליקען אויף דער וועלט.
דערפאַר טאָר מען דעם סופרים קאָרט
נישט טשעפען, די קאנסטיטוציע נישט אַנד-
ריהרען, דעם פאָלק טאָר מען נישט ריי-
צען און די מלוכה פיהרערשאפט דאָרף
מען אַנפאַרטרויען די גרויסע חכמים, די
אמת'ע פאָלקס-פארטרעטער, ווי א שטיי-
גער קולירש און דאָס.

דאָס איז, פארשטעהט זיך, יונקערלייט
פון דער ריינסטער פראָבע. דער איינ-
ציגער וואָס פעלט אין דאָס פאָליטישער
פילאָסאָפיע איז דער אלמכטיגער נאָט
פאַמער, וואָס וועט אויף דעם זיבעטען
הימל, ווען דאָס וואָלט חלילה נאך
דערמאָנט זיין ליבען נאָמען, וואָלט מען
איהם גלייך געדארפט נעמען און קרוי-
נען אלס קיסר פון אמעריקא.

אויפצורענען זיך פון אזעלכע רעדעס
איז נישט כדאי. פארקערט, זיי זיינען
זעהר אמוזאנט. דער וואונדער איז נאך,
ווי אזוי פאזיטיוו זיך אזא גרויסע פאַר-
טיי, ווי די רעפובליקאנער, אז איהרער
א קאנדידאט זאָל האלטען אזעלכע רעד-
דעס.

דאָס איז אפשר דער גליק פון אמע-
ריקא, וואָס זי האָט נישט אין די רעאק-
ציאָנער ריינען קיין פעהיגע מענשען.
אויב דאָס איז דער הויפט וואַרט-פיה-
רער פון דער אמעריקאנער רעאקציע איז
נישט זיך וואָס צו שרעקען פאַר איהר
צוקונפט.

די רעפובליקאנער פארטיי, ווי עס
שיינט, איז פאראורטיילט צום מוים.
די פעהיגע מענשען, וואָס האָבען זי
גרויס געמאכט, זיינען זיין אלע אויס-
געשטאַרבען. געבליבען זיינען נישט מעהר
ווי די קארליקעס, וואָס קאנען נאך, ווי
אפּען, נאָכדרימען די אַמאָליגע פערזענ-
ליכקייטען, אָבער האָבען נישט גענוג שכל
צו קאנען זיך אויפהויבען צו די גאָרע-
רונגען פון דער צייט, ווייניגסטענס קאָ-
נען זיך אויפהויבען אין דער פראזע.

דאָס וואָרט האָבען איצט די בעביטס,
די דאָס און זיי ריידען פאַר פייער און
פאַר וואסער.

אינטערנעשאַנאַל קאלענדאַר פון ת. סקולמאַן.

היינטיגע וואך מיט 12 יאָהר צוריק

איז דעם יאָר פון פריער און יאָר, 11
ווי 11סטע סטרייט, האָבען די ארבייטער אַפ-
געשטעלט די פרייען. אָבער נאכדעם ווי זיי
האָבען אין אייניגע וואכען אויסגעפונען, אז
מער ווי 12 דאָרט 13 דאָרט א וואך קען
מען נישט פארדינען, זיינען זיי ארונטער פון
שאַפ, ווייל די פירטע האָט זיך ענטוואָנט אויס-
צוהערען זייערע גערעכטע סענות.

דער סטרייט געגען דער פירטע א. קעס
און קאָ. וועלכען לאַפּאַל 17 האָט אַנגעהערט,
ווערט ענדליך געוואונען. דיזער קאסע האָט
זיך געצויגען וואכען לאנג. די פירטע האָט
פרובירט זיך ארויסצורעדען פון דער יד
ניא, ווי האָבען אָבער סוף כל סוף געמוזט
סעטיצען.

דער באַס סטינגער, פון 285 פאול סט.
האָט אַנגעפאסט איינעם פון זיינע בעל
מלאכות. דער געפאסטער ארבייטער האָט
איינגעשטימט צו פארשווייגען דעם גאנצען
אינדזיקט און מר. געטינגער האָט איהם
פאַר די פעסט, און הייפּטוועלכע פאַרן יאָהר
גען. באַזאָלעט די סומע פון 15 דאָרט. ווען
איז די קייט איבערגעשטעלט געווארען, געב-
לייך, דער ארבייטער איז ארונטערגענומען גע-
ווארען פון פלאַט, און איז נאך באַשטראַכט
געווארען מיט 5 דאָרט פאַרן מאַכען א "יוניאָן"
ווענען דיזער געטיכטע און נישט מעלדען עס
איז דער יוניאָן.

עס ווערט איבערגעגעבן צו די ניו יאָר
הער האַלוא מאכער פאַר א דעפּערענדום, די
פראנצויז אויב געוויסע לינגע האַלדייט, ווי
קאָמבוס דע, האַשינגטאָנס בורסה דע
און לינגטאָנס בורסה דע, זאָל פארביסען
ווערען אויף ביידע סען פון ראש השנה און
איין טאג יום כפור.

GERECHTIGKEIT

A Jewish Labor Weekly
Published every Friday by the International Ladies' Garment Workers' Union
Office: 3 West 16th St., New York, N. Y.
MORRIS SIGMAN, President
S. YANOFKY, Editor
A. BAROFF, Sec'y-Treas.
Subscription price paid in advance: \$1.00 per year.
Vol. VI, No. 38.
New York, Friday, September 19, 1924
Entered as Second Class matter April 16, 1920, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of August 24, 1912.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

יוניאנס און פאליטיק

אין סעפטעמבער ביכעל, "אמעריקאן פערערייטאנט" שרייבט סעמיאל נאמ פערס א קורצען עדיטאריעל וועלכער איז אבער פון נרויסער באדייטונג און וויכטיגקייט פאר דעם לעבען און געזונט פון אונזערע יוניאנס. דער עדיטאריעל איז ווי פאלגט:

"די אמעריקאן פערערייטאנט און לייב באר האט נישט קיינע וואוסט צו דעליר ווערען; אויך דיסטירט זי נישט, ווי אזוי די ארבייטער זאלען וואסלען. זיי האבען צו קעמפן פאר רעכט און פרייהייט, און זיי וועלען וואסלען, לויט ווערען אינטערעסען, ווערען וואוילקייט און אינטעליגענץ וועלען זיי דיסטירען."

וויכטיג איז דער עדיטאריעל דערמיט, וואס ער זאגט נאנט קלאר אזוי, אז קיינער קאן עס נאכגיין מיטפארשטעלן, אז די הסכמה, וואס דער עקזעקוטיוו קאמיטעט האט געגעבען אויף דעם לאפאלעט קאמפייין, מיינט נאך נישט, אז אלע ארבייטער וועלען און ווערען וואסלען פאר לאפאלעט. דער קאמיטעט פון דער א. פ. א. האט נאכגיין די מאכט, און וויל אויך נישט פרעסענדירען אויף אזא מאכט. נישט ער קאן און נישט ער וויל דיסטירען די ארבייטער, ווי זיי זאלען וואסלען. אלעס, וואס זיין הסכמה באטייט, איז, אז לויט זיין מיינונג, דורכשטוריערענדיג די פלאספארמען פון די פאליטישע פארטייען, ווי אויך די לאדאקטערע פון די קאנדידאטען, דארפן די ארבייטער שטירמען פאר לאפאלעט און ווהילעל, און נישט פאר איינע פון די צוויי פארטייען, פאר וועלכע דער ארבייטער איז ביז איצט געוואוינט צו שטימען.

דאס איז א העכסט מוטיגע און עקסטרעמירע עקזעקוטיוו פארטיי, ליכטישע און דער ארבייטער באוועגונג, וועלכע ווילען גענוג אומערהיליך צו באהויפטען, דאס זיי האבען די שטימען פון די ארבייטער אין קעשענע, און דאס זיי קאנען זיי דעלירענען פאר אזוי פיל און אזוי פיל פער שטימע צו דער אדער יענער פארטיי. דאס ווילען די ארבייטער-פערערייטשענע, וועלכע ווילען די שאנע דע און די קללה אויף דער ארבייטער-באוועגונג. דאס ווילען די פאליטישענע, פאר וועמען די ארבייטער-באוועגונג איז קיינמאל נישט געווען מעהר, ווי א מיטעל אויסצונוצען איהר פאר ווערען-יערענע ליכע צוועקען. די ארבייטער-פיהרער פון דעם סארט ווילען אימער געווען די געסטע שטעלע צו דעם פארגעס פון די ארבייטער אין זייער נרויסען קאמף פאר א בעסערען לעבען. די דאזיגע ארבייטער-פיהרער ווילען אימער געווען באהייט צו פארמאכען די אינטערעסען פון די ארבייטער, וועמען זיי האבען כלומדשט דעפערענטימירט, און אפס אויך, נאכא אביסעל פארשטעלעט און אמאל צו גאסען, האבען זיי דאס טאקע געטאן. דער עקזעקוטיוו קאמיטעט פון דער א. פ. א. האט נישט פערערייטשט אזוי לייבאר זאגט אבער נאנט קלאר, אז ער האט נישט די וואוסט פון די ארבייטער אין קעשענע. ער קאן מיינען נישט באפעלען, ווי און פאר וועמען ער זאל אפגעבען זיין וואוסט. ער קאן נאך רעקאמענדירען, און דאס איז, וואס ער טוט, און וואס ער האט אימער געטאן.

אלאז, עס איז קלאר, אז מיר זיין באשלוס האט דער עקז. פ. פון דער א. פ. א. נישט אריינגעבראכט פאליטיק אין די יוניאנס. ווארעם דער עקזעקוטיוו קאמיטעט דיסטירט דאך נישט, און קאן נישט דיסטירען, ווי די ארבייטער אין די יוניאנס זאלען וואסלען. ווער עס שלעפט זיך אריין פאליטיק אין די יוניאנס, ווילען עס יענע ארבייטער-פאליטישענע, וועלכע נע ווילען פארקויפט צו דער דעמאקראטישער אדער רעפובליקאנישער פארטיי, און וועלכע האבען ביז איצט געמיינט קוהאנדעלע מיט די ארבייטער-וואוסט. דער גרימאזאן ווילען קומט פון דעם וואס דער עקזעקוטיוו קאמיטעט מיט זיין אפגעזעצטער עקזעקוטיוו, אז דער ארבייטער-וואוסט איז פריי, און מיט זיין מוטיגע ארויסטרעטען פאר די לאפאלעט באוועגונג, האט זיי אליינע געמאכט די נאנצע ביזנעס. דערפאר ארבייטער זיי עס מיט אלע כוחות, אום אריינצובריינגען איצט אין די יוניאנס פאליטישע צאנז קעריען, כדי זיי זאלען קאנען ארויספארן פון די נאנצע יאנע אויף דעם עקזעקוטיוו קאמיטעט פון דער א. פ. א. און 5.

נאט, ועהט, וואס פאר א מיינענע דער ארויסטריט פון דעם עקזעקוטיוו קאמיטעט פאר לאפאלעט'ן האט אנגעמאכט זיין אונזערע יוניאנס.

ווי ווייט די דאזיגע שמוציגע מאדעל וועט וועט זיי געלינגען, ווייסען מיר נישט. מיר האפען, אז נישט. מיר האפען, אז די אמעריקאנער ארגאניזירטע ארבייטער ווילען נאכגיין אזוי בלינד, אום צו לאזען זיך פארפיהרען פון דער דאזיגער חברה, און דאס נישט פון אלץ וועט עס פיהרען דערצו, אז די דאזיגע ארבייטער-פאליטישענע וועלען, איינמאל פאר אלעמאל, ארויסגעטריבען ווערען פון דער ארבייטער באוועגונג. בנאמנות, אויב נאך דאס אלץ זיין דער רעוולוטאט פון דעם לאפאלעט קאמפייין, וואלט דאס זיכער געווען איינער פון זיינע גרויסע אויסצונאמען. לאמיר האפען, אז דאס וועט טאקע אזוי זיין, און די ארבייטער באוועגונג וועט פטור ווערען פון איינעם פון אירער ערנסטע עלעמענטען. אבער, צי אונזער שטארקער וואלט וועט מקוים ווערען, אדער נישט, די באוועגונג, וואס קומט פאר אין די יוניאנס, איז אן און פאר זיך זעהר און זעהר א נוסע זאך פאר דער ארבייטער-באוועגונג. דאס וועט פיהרען, דאס מוז פיהרען צו א באדייטענדיג קלארונג אין די מוחות פון די אמעריקאנער ארבייטער.

ביז איצט האט עס געהייסען, אז אונזער נאנצע ארבייטער-באוועגונג האט נור צו טאן מיט דעם עקאנאמישען קאמף. דער פאליטישער קאמף איז געווען עס וואס פארבאטענעט אין דער יוניאן. אבער ער איז געווען נאך אפציעל פאר באטען. פאקטיש האט דער פאליטישער קאמף געהאט נאך א באדייטענדיגן פלאץ אין דער יוניאן כפרט, זיי איז דער ארבייטער-באוועגונג בכלל. איז עס געווען א יוניאן, וואו די מאיאריטעט מיטגלידער און די סאדאקטע איהרע ווילען געווען סאציאליסטען, האט די יוניאן גענומען א שטארקע אנטהיל אין די סאציאליסטישע קעמפיינס. עס איז קיין סוד נישט, דאס אונזער געווענער קאנצענטראציע, מיינען לאנדאן, וואס איז געלאפען אויף דעם סאציאליסטישען סט, קעט, וואלט קיינמאל נישט אויסגעהאלט געווארען, ווען נישט אונזערע יוניאנס, וועלכע האבען ווירקליך געארבייט מיט אלע כוחות פאר זיין ערוויילונג. איז די מאיאריטעט אין דער יוניאן געווען דעמאקראטיש אדער רעפובליקאניש געשטימט, האט זי געארבייט פאר די דעמאקראטישע אדער רעפובליקאנער קאנדידאטען, וואס אנבאטערעט די ארבייטער-באוועגונג אין אלגעמיין איז זי דאך אימער געווען אין פאליטיקס. ווארים, וואס האט דען די ארמיניסטראציע פון דער א. פ. א. און 5. איבערהויפט געטאן, אויב נישט קיין פאליטישע ארבייט? דאס סטארען זיך פאר די דורכפיהרונג פון די פארשיידענע געזעצע צו גונסטען פון די ארבייטער, דאס ארבייטען פאר די אפשאפט פון שלעכטע געזעצע — וואס אנדערש איז עס, ווי קען מען עס אן דערש אגרופען, אויב נישט פאליטישע טעניקייט?

דערפאר איז עס נישט ריכטיג צו זאגן, אז ביז איצט ווילען די יוניאנס און די נאנצע ארבייטער-באוועגונג געווען פארנומען אויסשליסליך מיט דעם עקאנאמישען קאמף, און אויסגעמירדעט דעם פאליטישען קאמף אזוי ווי ער וואלט געווען נאנצען סריף. עס האט נאך געהייסען לפנים, אז די ארבייטער-באוועגונג איז נישט אין פאליטיק. אין דער אמת'ען אבער איז זי עס אימער געווען, און, באטראכט מען די לאגע ריכטיג, האט עס נאך אנדערש נישט געקענט זיין. צוערשט איז יעדער יוניאן-מאן א לעבעדיגער מענטש. ווען דאס נאנצע לאנד קאמט מיט פאליטיק, ווען עס איז נישטא קיין צייטונג, אין וועלכער פאליטיק זאל נישט זיין די הויפט-פראגע? ווען וואו ער נעהט, און וואו ער שטעהט, איז נאך פאליטיק, קען דאך נישט זיין, אז ער זאל בלייבען בלינד און טויב צו אלץ, וואס קומט פאר ארום איהם, אדער זאגאר בלויז א פילאזאפישער, גלייכניסטיגער צושווער. נישט ווילענדיג ווערט ער אליין אריינגעצויגען אין די קאכעניגע, און נישט ווילענדיג ווערט אט דער פאליטישער

טומעל אריינגעשלעפט אין די יוניאן. אריינגעשלעפט דורך דער הינטער-טיר, אבער דאך איז ער דא.

אפגעוועהן פון דעם, איז די אפגערע נעצונג צווישען עקאנאמישען קאמף און פאליטישען געווען אימער מעהר א קינסטליכע, ווי א ווירקליכע. וואלט אונזער רעזירונג געשטאנען פון ווייטען אין אלע קעמפן, וואס קומען פאר צווישען קאמפאט און ארבייט, און נישט געשטעלט זיך אין יעדען קאמף אויף דער זייט פון קאפיטאל גענען ארבייט, וואלט געקענט דאן זיין די רעדע פון אפטייילונג פון דעם עקאנאמישען קאמף און דעם פאליטישען קאמף. אבער דאס איז דאך נישט אזוי דער פאל. קאפיטאל קעמפט דאך גענען די ארבייטער מיט אלערליי וואפען, וואס שטעהען איהם צו געבאט. ער קעמפט גענען די ארבייטער מיט זיינע אנטאגאניסטישע געזעצע, וואס זיינע אנגעסען, איז דער געשטאלט פון אסעמבלימען, קאנצענטראציע און סענאטארס, פארפאסען פאר איהם אין די ארבייטערנע געזעצענדישע קערפער. שטאפען, ער קעמפט גענען איהם דורך די קארטס; דורך די פאליס, דורך די נאנצע פרעסע, וואס איז פארקויפט צו איהם, און וועלכע איז עס די באשאפט רין פון דער עפענטליכער מיינונג. און די ארבייטער וואלטען ווירקליך פאר די גינט צו בלייבען פארשלאפט און עקספלאטירט, ווי זיי ווילען, ווען זיי וואלטען נישט איינגעזעהען, אז זייער איינציגע וואפען — דער סטריק — וואס מיינט אין די מעהרסטע פעלע זייער בארייט וויליגקייט צו הונדערט און צו ליידען, איז ווייט נישט גענוג, אום צו קענען האבן בען שאנסען אויף א זיג.

געהאט, למשל, דעם סטריק פון אונזער דרעסמאכער אין שיקאגא מיט אייר ניגע מאנאטען צוריק. דער סטריק איז פארלארען געגאנגען, כאטש די סטריק פאר האבען געקעמפט אזוי בראוו, אזוי געלידיש. דער סטריק איז פארלארען געגאנגען, כאטש ער האט אנגעקאמט דער אינטערנעציאנאל און נרויסען פאר מענען. ווארום? וואלטען די באסעס נישט געהאט אויף זייער זייט די קארטס מיט די אינדוסטריאלען, וואלטען זיי זיכער געמוזט גלייך זיך אונטערגעבען? זיי האבען אבער געוואוסט, אז זיי האבן בען גענען די ארבייטער א וואפען, גענען וועלכע זיי, די ארבייטער, מיט זייער נאנצער בראווקייט און אפפערווייליגקייט, ווילען מאכטלאז. איז עס דען א וואונדער, דאס די ארבייטער הויבען זיך אן צו פארמינערעסירען מיט פאליטיק, דורך וועלכע זיי האפען ארויסצורייסען די שרעקליכע וואפען פון די באסעס? די וועלכע שרעקליכע ערפאהרונג האבען דורכגעמאכט פילע ארבייטער אין פילע אנדערע טריידס. די מעהרסטע ארבייטער-קערפערען, וואס ווילען פארלארען געגאנגען, איז זייער הויפט מלאך המות געווען דער אינדוסטריאלען, סו, ווי האט דער ארבייטער, וואס איז נישט אביסאלום בלינד, געקענט אנדערש דענקען, אז דער עקאנאמישער קאמף אליין, וויכטיג ווי ער איז, איז ווייט נישט גענוג, אום ער זאל קענען האפען ענדליך אראפ צוואווארפען פון זיך דעם שווערען יאך פון קאפיטאל? יא, ווילענדיג נישט ווי לענדיג, האט ער געמוזט זיך נאנט שטארק פארמינערעסירען מיט דעם פאליטישען קאמף.

נאטירליך, וויסענדיג, דאס ער האט א וואוסט, האט ער פון אנפאנג גערעדט כענס, אז ער קען ציהען די נויטיגע נוצען פון זיין רעכט מיט דעם, וואס ער וועט וואוסען פאר די אדער יענע פארטיי; מיט דעם, וואס ער וועט צווינגען די אדער יענע פארטיי מאכען איהם פארשיידענע פארשפרעכונגען. און אזוי ווי פארשפרעכונגען קאסטען נאכגיין, האבען זיי איהם צוגעזאגט אלערליי גלייכען. צו צייט צו צייט, כדי ער זאל נישט דערוועהן, ווי זיי נארען איהם, האט איהם די אדער די צווייטע פארטיי צו געווארפען א ביינדעל אין דער געשטאלט פון א געזעץ, וואס האט נישט געהאט קיין ממשות. און אזוי איז עס אנגעגאנגען א לענגערע צייט. אייביג אבער האט אזא נאדעריי פון דער זייט פון אונזערע פאליטישע פארטייען און אזא אויגנען פארבלענדעניש פון דער זייט פון די ארבייטער נישט געקענט אנהאלטען. עס האט געמוזט פריהער אדער שפעטער קורצען דער מאמענט, ווען די ארבייטער-אויגען זאלען געפפענט ווערען צו דעם נאנצען פאליטישען שווינדעל, וואס ווערט געמיינט מיט זיי, און עס האט זיך אנגעהויבען שטארק רודערען צווישן שניען פילע ארבייטער: ווי באלד מיר ווילען שוין יא אין פאליטיקס, און מיר בען דערצו, סו ווארעם טאקע נישט פיהרען א פאליטישען קאמף, וואס זאל אונז ברענגען נוצען? ווי לאנג זאלען מיר זיך לאזען פארפיהרען פון אלערליי פאליטישע שטאלטשעס? קענען מיר דען

נישט האבען אונזער אייגענעם קאנדידאט אונזער אייגענעם פלאטפארמע, וואו מיר זאלען געבען פולען אויסדרוק צו אונזערע פארדרונגען?

אבער דאן ווילען די דאזיגע שטימע געווען נישט הויך און שטארק גענוג א דער ארבייטער-באוועגונג, אז זיי זאלען ברענגען צו אן ענדערונג אין דער שטאט פון דער ארבייטער-באוועגונג. אבער אין די לעצטע פאר יארה ווילען פארנעקומען זאכען, וועלכע האבען געמוזט מאכען א שטארקע ווירקונג אויף די סאמע אפגעשטאנענע, און די גלייכניסטיגקייט, די אויפדעקונג פון דער שרעקליכסטער קארופציען אין דער רעזירונג פון איין זייט, דער וואונדער בארער פאליטישער זיג פון דער ארבייטער-פארטיי אין ענלאנד פון דער צווייטער זייט, און דאן טאקע דאס איינציגע אז אזוי קעמפען, ווי ביז איצט, מיינט איינפאך דעהען זיך אין א פארצוויבען טען צירקעל — דאס אלעס האט נישט פיהרט דערצו, אז דער פארלאנג נאך נייעם שניט, נאך א נייע וועג איז נישט ווארען אליין שטארקע און שטארקע דער עקזעקוטיוו קאמיטעט פון דער א. פ. א. וואס באשטעהט פון די אייגענע טעליגענטסטע ארבייטער-פיהרער אונזער ארבייטער-באוועגונג, האט נישט געקענט נישט דערפיהלען, דאס ארבייטער האבען ענדליך אנגעהויבן אויפצוואכען פון דעם הינער-פרייען אין וועלכע זיי ווילען ביז איצט געווען זיי האבען דערפיהלט די ענדערונג, וואס איז פארנעקומען אין אלע שייכטען דער געזעלשאפט, און איבערהויפט א די ארבייטער-קרייזען. עס איז פאר געשטאנען די פראגע: צו זאלען זיי א געהן מיט דעם אלטען נוסח, און איינצירען דאס נייע, וואס שפראצט אויף אדער מיט זייער נאנצען כח און באנייטערונג זיך שטעלען אין סאמע פראג פון דער נייער באוועגונג. סו, ווי האט בען זיי אנדערש געקענט האנדלען, זיי האבען געהאנדעלט?

געוויס האט דער עקזעקוטיוו קאמיטעט פון דער א. פ. א. נאנט גוט געוואוסט, אז אין די יוניאנס ווילען נישט א היבשע ביסעל פאליטישענע, ווילען פארקויפט מיט הויט און ביידע צו דער אדער יענער קאפיטאליסטישן פארטיי, און דאס זיי וועלען געוויס אויסהויבען א געוואלדיגע שריי, דאס דער עקזעקוטיוו קאמיטעט פון דער א. פ. א. וואלט אריינגעבראכט פאליטיק אין די יוניאנס, פארשטעלענדיג זיך אז פרינציפ און דערמיט געבראכט צו סעריען און שפאלטונגען. אבער טא דערפאר איז דאס מעהר צו באוואונגען רען די מוטיגע האנדלונג פון דעם עקזעקוטיוו קאמיטעט, זיכער האט ער געקענט די אלערליי ווילאנס, אקאנעדס, און זיי אלע הייסען דאס; ער האט א וואוסט, אז זיי ווילען אונטערגען זייערע פינסטערע כחות גענען דעם ניי שריט אין דער ארבייטער-באוועגונג, וואס איז מאכען א סוף צו דער שטענדיגער ראלע, וואס זיי האבען געשפילט זיכער האט די נאנצע פיהרערשאפט זיכער א. פ. א. וואו 5. געוואוסט, דאס זיי "נייער" שריט, וואס איז אייגענעם נאכגיין אזוי ניי, וועט אויף אלע אומשטאנדישען ווערען, אלס א הפסקט פון זייער זייט, וואס איז אין געזען נישט אין איינפאלגן מיט דעם ניי פון דער אמעריקאנער ארבייטער-באוועגונג, און דערפאר, אפער, וועט זיי ליינען די קאנזעקוענצען און אפערעטען אין פלאץ צו אנדערע. און דאך נישט טענדיג אויף דעם אלעס האט זי זיך טיג און מיט באנייטערונג געשטען אויף דער זייט פון דעם פארנעקומען נייעם שטראם אין דעם אנגעהערדיגן ליכע און דענקענדיג מענטשען. אפ, ווען דער שריט פון דער א. פ. א. וואלט זיך אויסלאפען, אלס א פעהלער בלייבט עס אבער אליין א נרויסער, וואונדערבאר-מוטיגער פעהלשריט.

אבער ווירקליך, מיר קאנען זיך פארשטעלען, אז דער דאזיגער קאמף פאר דער א. פ. א. וואלט זיך ארויסגעווען אלס א פעהלער. ווי אזוי? ווי האט די ארבייטער באוועגונג צו פאן רען? אנגענומען, אז לאפאלעט נישט אויסצונאמען ווערען, און אז לידוש אדער דייוויס וועלען אויסצונאמען ווערען, סו מיט וואס וועט די ארבייטער ווערען ערנע? דען די קארטס ארויסגעבען נאך דעם רע אינדוסטריאלען, ווי ביז איצט, געטאן? דאכט זיך, פארקערט. פאקט, דאס די ארבייטער האבען האט דעם כוח זיך אפצורייסען און צוויי אלטע פארטייען, און האבען זיי האבען געהאט אויף א נייעם וועג.

די ארבייטער באוועגונג אין ענגלאנד און אמעריקא

פון פאניו מ. קאהן.

פאליטישען געביט וואו ווי אויס'ן עקאנאמישען.

אונזער אמעריקאנער ארבייטער-באדע וועגונג וועט אויך דערנענטערן די שטופע פון אנטוויקלונג און דעמאקראטיע וועט זי אויך אנפאנגען פארטוילן איהר סאציאלען פראגראם. און ווען די אמעריקאנער נישט ארבייטער-באוועגונג וועט זיך נעמען דורכפירן א סאציאלען פראגראם, וועט זי עס טאן ווי עס האבען געטאן די ארבייטער-באוועגונג פון יענעם זייט ים. — זי וועט כווען ארגאניזירן איהר אייגענע פאליטישע מאכט, אונטער איהר אייגענע פיהרערשאפט.

עס ווילן שוין איצטער דא די סמנים אין דער אמעריקאנער טרייד יוניאן באוועגונג וואס ציינען די סעני דענז און די סמנים ווילן פיל פאר שפערעכער. מען קאן האפען, דאס די פראגרעסיווע און אינטעלעקטועלע כחות פון דעם לאנד וועלען העלפען דער ארבייטער באוועגונג צו דערנענטערן א נייע סאציאלע ארגאניזאציע, וואס וועט זיין באר זירט אויף גערעכטיגקייט און אויף בריר דערליכקייט. מען קאן שוין זעהן, ווי זי פאנגט אן געהן אין דעם וועג.

ריינקאט מאכער פרעזענטירט די יוניאן בעאמטע.

ווערטער רעדאקטאר: — מיר האפען, אז איהר וועט פאר עפענטליכען די פאר ווערטער אין די „נערעכטיגקייט“.

מיר, די ארבייטער פון דער פירמע ראָווע און מאַלעפּסקי, 2970 זולטאן סטריט, ברוקלין, פאראמעלט אויף א שאפ מיטונג, שבת דעם 6טען סעפטעמבער, האבען אויסגעדריקט אונזער צור פירענהייט מיט דער גוטער ארבייט, וואס די בעאמטע פון לאַסאל 20 האבען געטאן פאר אונזער שאפ, און מיר האבען באשלאסען אויסצוריקען אונזער אנערקענונג דורך פרעזענטירען ברוקער מ. פאד לינסקי מיט א נאָלד וואַשעל, און ברוקער וויינגארט, דעם סעקרעטער פון אונזער לאַסאל, מיט א סטורילינג זילבער פאָונד טיין פען און פענסיל. ביידע פרעזענטען ווילן נארווירט און האבען אויף זיך די גוטע ווינטע פון די ארבייטער פון אונזער שאפ.

מיר ווילןשן אונזערע בעאמטע צו געציען די פרעזענטען אין בעסטען געזונט און דאס ווי זאלען ווייטער טאן די גר טע ארבייט פאר אונזער שאפ און פאר אונזער ריינקאט מאכער יוניאן, אלס א גאנצע.

אלעקס פאראסאק, טשערמאן. היימאן מענדעלסאן, מאָריס קאטץ, איידראָר באַס, פרעס קאָמיטע.

און וואס האט זי דערוויל געטאן? זי האט צוגעפאסט צו דער אלטער, אַפּ געלעכער קעגנ-אינסטיטוציע אן ארבייטער-מיניסטעריום, א סאציאליסטישען פרעמיער...

ביי אן אנדער פאלק וואָלט עס נישט האַרמאָניע. ביי ענגלאַנד אָבער, דעם פּעהיגן סוחר, האַרמאָניע עס יע... און אויך איצט, ווען די וועלט האָט אָנגעהויבן ערנסט שמועסן פון ענט וואַפּפּונג און די פעלקערליג רופט א קאָנפּערענץ דעפּאָר, האָט ענגלאַנד, ווי א פּעהיגער סוחר, פאַרכאַפּט פּריהער און איז אַרויס מיט'ן פאַרשלאַג, אז זי וועט שטעלען דער וועלט צורדינסט איהר פלאַט...

און וואס מיינט עס? עס מיינט א קלוגער שריט פון א קרעמער, וועלכער וויל זיין סחורה פאר צוקערען...

שטעלען דער וועלט צום דינסט איהר פלאַט מיינט, פריהער פון אלץ, אין דינסט פון זיך אליין, און נאָכדעם מיינט עס, אז ענגלאַנד וועט נישט אויפ'ן געבען איהר פלאַט, איהם נישט צושטערען, נאָר נאָך מאַכען מיט איהם גוטען מסחר מיט פינעם ריז...

ווייל דער חישובן איז פשוט: אזוי ווי ענגלאַנד האָט דאָך דעם גרעסטען פלאַט, און אזוי ווי ענגלישע אַדמיניסטראַציע ווילן זיין דאָך די פּעהיגסטע אויף דעם געביט פון ים, וועלען זי דאָך אלע בלייבען, און דערפון איז ממילא געדונגען, אז ענגלאַנד בלייבט דאס גרעסטע פלאַט, די הערשער ריין נישט נאָר איבער'ן ים, נאָר אויך איז בער דער יבשה, און ס'פאַרשטעהט זיך, אז אויך די פּיהרערין פון „פעלקער ליג“, אָבער איצט וועט זי איהם שוין פיהר דעם מיט א פלאַט.

ענגלאַנד איז איריש אין איהר קרע מערשער פעהיגקייט און צופאַסונגס-טאָ לאַנט.

און עס הויבט זיך טאקע אן גלויב, בען, אז די ענגלאַנדער קומען פון אונז ווער 10 פאַרלאָרענע שטיבס.

לען אין וויערע פלאטפארמען א פאר פונקטען וואס ווילן נישטגיט פאר די ארבייטער, און מיר זעהען אויך, דאס שוין דעמאקראטיע איז געווען א מיינונג פארשידענהייט צווישען די פיהרער פון דער ענגלישער טרייד יוניאן באוועגונג אין באצוג דער פראגע.

עס איז אן היסטארישער אמת, דאס קיין גרופע אין דער געזעלשאפט פיהלט נישט די נויטונגריגקייט צו האבען אן אייגענע פאליטישע פארטיי, ביז וואסען די גרופע ווערט רייז גענוג צו פארמולירן איהר סאציאלע פראגראם. און די ארבייטער-באוועגונג, אין דעם לאנד צו אין שטאנדער לשנה, איז אונטערווארפן די זעלבע רול, ווען זי ווערט מעהר באר וואוסט פון איהר מאכט, ווערט זי אומ צופרידען צו איהר מאכט, בלויז פון דעם וואס מען קאן שוין באקומען; זי הויבט אן טרעטען שטופע-דווייז, ווי צו דער גרייכע דעם ענד-ציל. זי ברייט דאן אויס דעם קוק אויפ'ן לעבען, און איז גרייט צו נעמען אן אקטיווען איינטייל אין דעם וועלט פראגראם.

ווען זי דערנענטערט אים די שטופע קומט זי אין א נאָהענטערע באריהרונג מיט די פראגרעסיווע און אינטעלעקטער אלע נאציאנאלע און אינטערנאציאנאלע כחות אין דער געזעלשאפט. און ווען עס קומט זיך צונויף דער מאן פון דער טאט מיט דעם מאן פון דער טעאָריע, ווערט באשאפען א גרויסע קאנסטרוקטיווע סאציאלע קראפט, וואס באשטימט דעם גלויב פון דער ארבייטערשאפט אויפ'ן פאליטישען געביט.

די ענגלישע ארבייטער-באוועגונג גע- פינט זיך איצט אויף דער שטופע פון ענטוויקלונג. אין די לעצטע פערציג יאָהר האָט זי ביי זיך אָנגעזאַמלט א סך ער- פאַהרונג אויפ'ן עקאנאמישען, פאליטי- שען און קאָאָפּעראַטיווען געביט. זי האָט זיך אויסגעלערענט מיט צוואַרטיקען כחות פון דער געזעלשאפט, און די ארבייטער-שאפט, מיט איהר גאנצע מעכנישע קענסטראַפּט, איז גרייט צו העלפען די וועלט מאַכען א שריט פאַרווערטס. און זי האָט אין דעם די הילף פון די קלאָרס-טע קעס, וואָס העלפען אויסאַרבייטען און דורכפירן איהר סאציאלען פראגראם.

דער אינטעלעקטועלער פיהרער ווייס און פארשטעהט וואס עס איז זיין פונקט ציע אין דער ארבייטער באוועגונג. ער באטראכט זיין מיסיע זעהר ערנסט און איז גרייט צו העלפען איהר, ווען נאך מען פארלאנגט עס פון איהם, אויפ'ן

וועלכע איז א סך עלטער, האבענדיג הינטער זיך א ליינערע פארשטענדענהייט, האט שוין בשוויצע שוועקעלינגען דעם פונקטעם פאר דער צוקונפטיגער, קאפ-פערשטיווער געזעלשאפט.

אין דער ענגלישער ארבייטער באווע- גונג פונקציאנירען היינט דריי באזונדער- רע- ארבייטער ארגאניזאציעס. איינע אויפ'ן עקאנאמישען געביט, די טרייד יוניאן באוועגונג די צווייטע אויפ'ן פא- ליטישען געביט, די ליבאָר פארטיי און די דריטע, די קאָאָפּעראַטיווע באוועגונג. ריזע דריי אָפּטוילונגען ווילן צווישען זיך ענג פארבונדען, און אלע שטרעבען צו דעם זעלבן ציל. די פיהרערשאפט פון די דריי אָפּטוילונגען אין דער ארביי- טער באוועגונג ווילן אונטער דעם זעל- בען שיינפלוס.

פון נשטור איז דער ענגלאַנדער נישט קיין רעדיקאל. ער דענקט לאַנגזאַם און פרגעט זיך נאָך און לייגט זיך איבער עטליכע מאָל אידער ער טוט עפעס. קוים אָבער באַשליסט ער עפעס צו טאן וועט ער שוין טאן אלץ אין דער וועלט, דעם באַשלוס דורכצופירן. דער ענג- לישער ארבייטער האָט פיינט צו שפּרינג- גען, ער געהט טריט ביי טריט, אָבער ער געהט פאַראַויס, זעלסטען ווען מאַכט ער א טריט צוריק.

עס איז נישט די-פאָרם פון דער טרייד- יוניאן אָרגאַניזאַציע, מיט וואָס די ענג- לישע ארבייטער-באוועגונג צייכענט זיך אויס. א סך מענשען דענקען, דאס די פאָרם פון דער אמעריקאנער טרייד-יוני- אן אָרגאַניזאַציע איז אין א סך פּרטים מעהר וויסענשאפטליך. יעדער וואָס איז באַשאַפּט מיט דער ארבייטער-באוועגונג פון ענגלאַנד און אמעריקא ווייס, דאס די אָרגאַניזאַציע טרייד יוניאָנס איבען אויס נישט וועגנער קאָנקראַל ווי די טרייד-יוני- אָנס אין ענגלאַנד.

דורך מיינע באזוכען אין ענגלאַנד האָב איך גענוי בעאכטעט די דאָרטי- גע ארבייטער באוועגונג. און דאס האָט נאָך נישט אָפּגעשוואַכט מיין גלויבען אין דער צוקונפֿט פון דער אמעריקאנער אר- בייטער באוועגונג. שטודירענדיג די ענג- לישע ארבייטער-באוועגונג קאן מען זיך ריכטיג פאַרשטעלען דעם היסטאָרישען וועג וואָס עס איז באַשערט אונזער בא- וועגונג דורכצונעמן.

ווען מיר וואַרפֿען א בליק צוריק מיט 38 יאָהר, זעהען מיר פאַר זיך א בילד ווי די ענגלישע טרייד יוניאָנס האָבען געקלאַפּט אין די טירען פון די צוויי סא- פּיטאליסטישע, פאליטישע פארטייען. ווי זיי האָבען פאַרשפּראַכען צו שטיצען ריזע פארטייען, אויב זיי וועלען אריינשטע- ין

מיט צוויי וואַכען צוריק אין אין הול, ענגלאַנד, אָפּגעשטלען געוואָרען דער קאָנגרעס פון די ענגלישע טרייד-יוניאָנס, און דאס איז געווען צום ערשטען מאל אין דער געשיכטע פון ענגלאַנד, וואָס דער קאָנגרעס איז אָפּגעשטלען געוואָר- רען, ווען אין לשנר הערשט אן ארבייטער- רעגירונג.

ווען די ליבערעלען פון ענגלאַנד האָ- בען איבערגעגעבען די רעגירונג אין די הענט פון דער „ברייטיש ליבאָר פאר- טי“, האָבען זיי געמיינט מיט דעם פא- טאן א שפּיצעל דער ארבייטער-פארטיי; זיי האָבען געמיינט, אז די ארבייטער- פארטיי פון ענגלאַנד וועט זיך בלויז בלאַמירען, און דאס פאַלק וועט רשן שיינזעהן, אז מען קאן זיי נישט אָנטווער- די רעגירונג פון לשנר.

עס האָט זיך אָבער אויסגעלאָזען נאָנץ שטערש. די פיהרער פון דער אר- בייטער באוועגונג אין ענגלאַנד שטעהען שוין עטליכע מאָנאטען ביים רודער פון דער מלוכה פון די גרויסע ענגלישע אימ- פּעריע, און מיט נישט וועניג ערפּאָלן! דאס האָט פיל געשטערט די ארבייטער באוועגונג אין לשנר און איהר צוגעגעבען נאָר א גרויסען פּרעסטיזש.

אין יאָהר 1886 איז דער קאָנגרעס פון די ענגלישע טרייד-יוניאָנס אָפּגע- שטלען געוואָרען אין דער זעלבער שטאָרט הול, אין רעפּאָרט פון דער „פאַרלאַמענטאָרישער קאָמיטע“ צו יענעם קאָנגרעס געפֿינט זיך א רעזאָלוציע, וואָס דריקט אויס א דאָנק צו דעם האָט, וו. ע. גלאַרסטאָן, וואָס איז דאן געווען פּרעמיער מיניסטער פון ענגלאַנד. עס ווערט איהם אויסגעדריקט א דאָנק אין „גאָמען פון די אָרגאַניזאַציע טריידס פון לשנר“, דערפאַר וואָס ער האָט שפּונימעט הענדיג בראַהוירסט, דעם סעקרעטאַר פון דזשע- נעראַל קאָנסיל פון דעם טרייד יוניאָן קאָנגרעס, צו א הויכען שטאַט אין זיין מיניסטעריום.

צו יענער צייט, האָט דער טשערמאַן פון טרייד-יוניאָן קאָנגרעס, דזשיי סאָר רעסלי, באַשלאָנען צו דער „טאָרי פאר- טי“, די קאָנסערוואַטיווע פארטיי, און איז געלאָפּען טאָט מעכטער פון פּרעס- טענט אויף דעם „טאָרי-יוניאָנס“ טי- קעט.

עס איז ווערט צו געדענקען, דאס די צוויי העכסטע באַשטעטע פון דעם טרייד-יוניאָן קאָנגרעס פון יענער צייט, דער פּרעזידענט און דער סעקרעטאַר, האָבען געהאַט פאליטיש געגענזעצטע מינינגען. דער פּרעזידענט איז געווען א מעכטער פון דער ליבערעלער פארטיי און געדענקט דאס די פאַרבעסערונג פון ארבייטער-לאַגע וועט קומען נאָר דורך די ליבערעלען, וועהרנדר דער סעקרעטאַר האָט באַשאָנען צו דער „טאָרי-פארטיי“, און האָט געגלייבט, דאס די ארבייטער קאָנגען געהאַלטען ווערען נאָר דורך דעם וואָס זיי וועלען שטימען פאַר דער קאָנ- סערוואַטיווע פארטיי, די פארטיי פון די לענדלאָרס און פון גרויסקאפּטעל.

אָבער שוין דעמאָלט, מיט 38 יאָהר צוריק, האָבען זיך געפונען אויפגעקלער- טע מענשען אין דער ענגלישער ארביי- טער-באוועגונג וואָס האָבען שיינזעעהן, דאס אויב די ארבייטערשאפט מיינט ווייליק צו פאַרנעמען אן אָנגעזעהר נעם פלאַץ אין דער געזעלשאפט, וועט זי מווען באַשטימען אן אומאפהענגיגען פאלי- טישען אויסדרוק, פונקט ווי אן עקאָנאָ- מישען, און טאָלע דער זעלבער קאָנגרעס וואָס איז זיך צונויפגעקומען אין הול, יאָהר 1886, האָט באַשאַפּען אן „עלעקטאָ- ראַל קאָמיטע“, פון וועלכער עס האָט זיך נאָכדעם ענטוויקעלט די „ברייטיש ליבאָר פארטיי“.

ווען דער דיסקוסירט אין אמעריקא ווענען דעם ענגלישער ארבייטער באווע- גונג הערט מען אָפּט די באַמערקונג, דאס מען קאן נישט פאַרגלייכען די אמעריקא- נער ארבייטער-באוועגונג מיט דער ענג- לישער. אונזער באוועגונג האלט מען פאַר קאָנסערוואַטיוו און די ענגלישע פאַר רעדיקאַל. אָבער דאס איז נאָר נישט אזוי. די ענגלישע ארבייטער באוועגונג איז נאָר נישט רעדיקאַל. זיי איז בלויז א סך עלטער און איז זיך מעהר באַוואוסט איר בער דעם ציל און צוועק פון דער באווע- גונג.

דער אונטערשייד פון דער ענגלישער ארבייטער באוועגונג און די אמעריקא- נער באַשטעהט נישט אין רעדיקאַליזם, נאָר אין דער היסטאָרישע ענטוויקלונג פון ריזע באוועגונגען. דער פאקט איז, דאס ווען מען שטודירט די צוויי באווע- גונגען זעהט מען, אז עס איז דא א גרויסע עטליכקייט צווישן זיי. מעהר נישט, די ענגלישע ארבייטער באוועגונג

א פאלק — א קרעמער (פּעליעמאן)

פון לעבעדיגען.

זיין לעבען. א קרעמער איז, קען מען זאָגען, קאָנ- סערוואַטיוו און רעוואָלוציאָנער אין איין צייט: ער פאַסט זיך צו צו אלע סחורות און אלע קונים, צו אלע מאַרקען און אלע בעזושעס.

דער עיקר ביים קרעמער איז, עס זאָל זיין ריז... אן ערפאַהרענער קרעמער וואַרפט קיינמאָל נישט אַרויס קיין אלטע סחורה, וועלכע געהט נישט אין א געוויסער צייט. ער ווייס, אז שפעטער קען עס יע געהן. די צייטען און די קונים בייםען זיך, אָבער סחורה איז אַלעמאָל סחורה. און דערפאַר האָט ענגלאַנד די ער- שטע אָנגעהויבען ריידען מסחר מיט די באַלשעוויקעס.

א נייע סחורה אויפ'ן מאַרק, דאָרף מען זעהן עס זאָל זיין אין קראָם... די קאָמוניסטישע סחורה איז, אמת, נישט קיין באַליבטע, אָבער מען דאָרף האַלטען אן אויב, ווייל ווער ווייס, מאַר- גען קען זי ווערען באַליבט. און פון דעם מסחר-שלאַנדפונקט האָט ענגלאַנד אויך אַריינגענומען די איר- דען אין פאַלעסטינע: זאָל זיך וואַלגע- רען אַזא שטיקעל סחורה אויף. מען קען נישט וויסען.

ענגלאַנד האַלט פון צופאַסען זיך. אין דער צייט ווען די גרעסטע פעל- קער זיינען פאַר געוואָרען פון וויערע געוויינטע קאפּלאַזינקייטען, האַלט זיך ענגלאַנד ביי איהר קעניג, און זי פאַסט איהם צו צו דער צייט.

אן אָפּגעלעבט שטיקעל סחורה, אָבער ווער ווייס וואָס מיט דער צייט קען זיך מאַכען? זאָל זיך עס וואַלגערען אויף די פאליציעס...

מען זאָגט אויף די ענגלאַנדער, אז זיי שטאַמען אָפּ פון אונזערע 10 שטיבס, פון די פאַרלאָרענע אירען, הייסט עס. איז ווען מען קוקט זיך צו צו די ענגלאַנדער און זייער עלטאָל אין דער וועלט, מוז מען אָנהויבען גלויבען אז אין דעם שטעקט א גרויסער טייל אמת.

אירישער אומן און אירישער נייטס זעהט אין אין דער ענגלישער פאליטיק. און אויב נישט אין אלעס, איז אָבער אין איין זאָך, אין דער צופאַסונגס-פער- היגקייט איז דער ענגלאַנדער זיכער עה- ל'ך צו אונז אירען.

א איד, ווי באַוואוסט, פאַסט זיך צו אלע פליכטען, פעלקער, שפּראַכען און לעבענס-פיהרונגען. דער ענגלאַנדער אויך. אנדערע פעלקער, ווען עס קומט אן ענדערונג אין דער וועלט, א נייע פאלי- טישע כוואליע, וועלכע וויל אָפּווישען און פאַרשוויינגען א סך אלטע לעבענס- שטייגערס, דערשטעקען זיי זיך, הויבען אן קעמפּען, פאַרמאכטירען, זיך שטעלען אנטקעגען.

ענגלאַנד טוט קלינער: זי פאַסט זיך צו... אָהן קולות און שטורם, אָהן דונערען און בליצען פאַסט זי זיך צו צו דעם נייטעם נייטס, דערביי נישט שעדיגענדיג אויך דעם אלטען.

ענגלאַנד איז א קרעמער-פאָלק. און ביי א קרעמער איז שטענדיג דער עיקר נישט אירעלעזע, נישט פרינצי- פּען, נאָר די קראָם און די פאליציע. די הויפט-זאך איז, אז אויף די פא- ליצעס זאָל ליגען סחורה, אויף וועלכע ס'איז דא קעניג... דער עיקר איז, אז אין קרעמער זאָל

וועגען א רעכאטע צווישען א קלוגען אידען און א רויטען אידען

דאך פון קלייננאכטען, און א מענטש הען
אויסלייבען אפילו ער וויל ער
פרייטען.

רעכט ווירקליך גען. יאמאלסט, אן
עס וואלט אויף דער קלענסטער האר
געווען געשטאנען דער ארבייטער-אונזער
גונג אין ענגלאנד, ווען מערסטנאל
וואלט געווען פריינדליך א דריט טאן די
קעניגליכע האנט געשטאנען צו קישען
זי? אדער גלייבט ווירקליך אונזער קליי
גער איד, אן מערסטנאל'ס מיניסטעריום
וואלט געשטאנען, ווען ער וואלט באשט
אין אן ארבעט געקומען צו אן אויפנאמע פון
דעם קעניג אין לאנדען הויזען און אן א
שווער? און אויב עס איז אן אלטער
מנהג, איז וואס? אויב ער איז לעבער
ליד, מוז מען איהם דאך ווען עס איז
אפגעשטאנען, און אויב א רעפובליקאנער
און א סאציאליסט, ווי מערסטנאל, וועט
ניט מאכען דעם נויטיגען שטריט, טא
ווער דען וועט עס טאן? און אויב ביי
די ענגלישע בורזשואזיע וואלט א שטארק
געטאן אין הארצען, אויב מערסטנאל
וואלט דעם נארישען מנהג אפגעשטאנען,
טא וואו איז דער אומגליק? אין רויט
איז דא א מנהג צו קושען דעם פאטער
פיל פון דעם פאטער, ווער אן אלטער
מנהג... וואלט, הייסט עס, א פרייער
קער, ווי אונזער קלוגער איד, א קוש גע
טאן דעם פאטער'ס פאטער, ווען דער
"היליגער פאטער", וואלט איהם בא
עהרט מיט אן אויפנאמע? איד בן
זיכער, אז ניט.

לאנג זאלען לעבען מערסטנאל און
זיינע חברים, און לאנג זאלען זיי רעני
רען איבער ענגלאנד, און חלואי וואל
טען מיר דא, אין אמעריקא, און רעני
רונג געהאט באשט אין צעהן יאָהר ארום,
נאך דער קוש איז פון רעסעוועציע אן
איבעריגער געווען, און די קורצע הויזען
מיט דעם קורצען שווער זיינען אויך
ניט נויטיג.

מיליאנען פרויען וועלען שטיי מען פאר לאפאלעס.

עס ווערט ערווארטעט, אז צעהן מיל
ליאן פרויען וועלען שטימען פאר קעניג
טאן לאפאלעס אין די עלעקשאנס אין נא
וועמבער. אזוי האט דא היינט ערקלערט
מיסס עטהעל סמיטה, סעקרעטערי פון
דער נאציאנאלער פרויען סרייד יוניאן
ליען.

מיסס סמיטה ערהאלט יעדען טאג
באריכטען פון הונדערטע ברעגטשעס פון
דער ליען אין אלע ווינקלען פון לאנד, און
אורטיילענדיג לויט די דאזיגע באריכטען
גלייבט זי, אז ארום צעהן מיליאן פרויען
וועלען ווארפען זייערע וואוטס פאר דעם
פאלעס.

און עס איז דאך קלאר, אז א פראלעטא
ריער קען זיך ניט אויסלענען אלע בור
זשאזע מאנערען גלייך נאך דעם ווי מען
האט איהם פאר א מיניסטער געמאכט.
אויב מערסטנאל וואלט געווען א
ריכטיגער סאציאליסט, וואלט ער אויך
אן אמת'ער פראלעטאריע געווען, און
ווען ער וואלט דאס געווען, וואלט ער
אריינקומענדיג צום קעניג, א קלאס גע
טאן איהם איבער דער פלייע און אויס
געשריען: "ווי געהט'ס, אלטער בור
זשיק?" און וואלט אפגעווישט די נאז
מיט'ן ארבעל און וואלט פאררויכערט
זיין ליימענע לילאסע און אויסגעשפינען
אויף דעם קעניגליכען קאפאזיט, און וואלט
זיך אזוי צושריען, דאס די קעניגין וואלט
זיך דערשראקען און וואלט געקומען צו
לויפען ראטעווען דעם קעניג; און דאן
וואלט ער איהר א גאב געגעבען, און
אז. ווי און אז. ווי. גאט דאס וואלט גע
הייסען אויפהרען זיך ווי אן אמת'ער
פראלעטאריע, און ניט ווי דער פאר
רעטער, דער קאנטריעוואלוציאנער מער
דאנאלד האט זיך אויפגעפיהרט. פו!

לעבערליך, ניי, טרויעריג, ווייל איז
דען ניט טרויעריג, וואס געשטאנען צו
לערנען אונזערע פראלעטאריע ווי אזוי
זייער נאז אפצואווישען, ניט מען זי נאך
לעקציעס איבער ניטשעל, אדער איבער
פסיכאלאגיע אדער איבער רעאליזם אין
ליטעראטור? און מען ווייזט זי א ביי
שפיל ווי אזוי צו שפרינגען פון לענינען
צו מערסטנאל'ען און פון מערסטנאל
נאלד'ען צו לאפאלעס'ען? איינערעכטען
האט מען זיך געכאפט וואשען די הענט,
אידער מען האט אויסגערעדט דעם היי
ליגען נאמען פון לענינען; נעכטען
האט מען זיך געשטעלט פאר מערסטנאל
נאלד'ען, און היינט טאנעט מען שוין
פאר לאפאלעס'ען. פון אזא שפרינגען
פארדענען זיך די אריינע פראלעטא
רישע קעס און זיי הייבען אן צו רירען
וויילדע נארישקייטען.

נאך אויב דער רויטער איד רעדט
נארישקייטען, איז דען דערפון געדונק
נען, אז מערסטנאל האט געמענט קושען
די קעניגליכע האנט און זיך מאכען לע
בערליך, טאנענדיג קורצע הויזען, און
א הילצערנע שווער ביי דער זייט?
דאס זיינען טאשע קלייננאכטען, און עס
איז לעבערליך צו פארטייטשען זיי אזוי
ווי דער רויטער שניידער פארטייטשט,
אבער אונזער נאנצער לעבען באשטעהט

פון מ. בארמאנא.

פארמאטען און דעם ענגלישען פראלעטא
ריאט צו פארקויפען. און דער קלוגער
איד האט גע'טענה'עט, אז צוליב שלום
אין אים צו באהאנדלען די ענגלישע בור
זשאזע, האט מען געמענט אן די האנט
הויטען אן די קורצע הויזען טראגע, א
באווייז: כאווער טשייטער, דער באל
דעווייטשטער קאמיסאר פאר אויסלענען
דישע אנגעלעגנהייטען, האט געטראגען
א ציגלנער-הויטען, ווען ער האט אין גענוא
אן אויפנאמע פון דעם איטאליענישען
קעניג בייגעוואוינט. און אזוי ווי דער
כאווער איז פארבליבען א רויטער באל
שעווען ניט קוקענדיג אויף דעם ציגל
דער-הויט, אזוי איז מערסטנאל פאר
בליבען א גוטער סאציאליסט, ניט קור
קענדיג אויף דעם קוש און די קורצע
הויזען.

איד בן, נאטירליך, איינפארשטאנען
מיט דעם קלוגען אידען, אז מערסטנאל
האט קיינעם ניט פארמאטען און ניט
פארקויפט מיט זיין קוש און מיט זיינע
קורצע הויזען, און אז ער איז געבליבען
פונקט אזא גוטער סאציאליסט נאך דעם
קוש, ווי ער איז פאר דעם קוש געווען.
אבער איד פארשטעה אויך נאנץ גוט
דעם רויטען אידען, ווארום ער מוז
טענה'ען אזוי. א ריכטיגער סאציאליסט
קען זיך נאך דער, וועלכער איז אן
אמת'ער פראלעטאריע, און דער בעס
טער סימן פון א ריכטיגען פראלעטאריע
איז ווען ער ווייט ניט ווי אויפצופיהר
רען זיך אין א בורזשואזער געוועלשאפט.
ווייל פון וואנען האט א פראלעטאריע
געקאנט לערנען אזא אויפהרונג? ניט
ביי זיין טאטע'ס מאמען, ניט אין דעם
שאפ און אפילו ניט אין טעאטער, ווייל
אן אמת'ער פראלעטאריע האט קיין
נעלט ניט אין טעאטער צו געהן, איז,
אלא, צו ערווארטען, אז א פראלעטא
ריער זאל זאגען, "דו, ווען ער רעדט צו
אימיצען, זאל ווישען די נאז מיט'ן
ארבעל, זאל שפיינען אויפ'ן פלאך, זאל
נאנען א האלדמוך און א טראנען, זאל
געברויכען אזעלכע אויסרופען, דאס איז
א בורזשואזער געוועלשאפט וואלטען די
ווענט רויט געווארען פאר שאנד און
אלע ווייבער וואלטען אין חלשות געמא
לען, הערענדיג זיי. אט דאס איז א
הונדערט-פראצענטער פראלעטאריע.

איהר מיינט, אז א קלוגער איד קען
זיין רויט און א רויטער איד קען זיין
קלוג. אפשר יא. נאך איד האב בא
מערקט, דאס ווען א איד איז קלוג, איז
ער ניט רויט, און ווען ער איז רויט,
איז ער ניט קלוג. און ווען איד זאג
"רויט", מיינט איד ניט, "פארמאט", ווי
מען פלעגט עס אמאל פארשטעהן, נאך
עטוואס, וואס קען אס בעסטען איינער
דריקט ווערען מיט די ווערטער: ניט
פריש, ניט געוונט און פראסט מיטגע.
אן אזעלכעס קען א קלוגער איד געוויס
ניט זיין. כאטש ער קען זיך אויסגעבען
פאר אזעלכען. — ענטוועדער צוליב אפ
לאדיסמענטען, אדער צוליב עטוואס,
וואס איז א סך ממשות'דיגער ווי אפ
לאדיסמענטען. נאך פון אזעלכע רעדט
מען ניט, נאטירליך, און די רויטע, די
ערנסט רויטע, זיינען ענטוועדער אזעלכע,
וואס זיינען פון דער נאטור און שכל,
אדער אזעלכע, ביי אזעלכע די רויטע
פארב האט דעם שכל אויפגעפרעסען.
ביידע זאכען — דער שכל און די רויטע
פארב — קענען ניט הויזען צוזאמען.
ענטוועדער דער שכל רייבט אפ די רויטע
פארב אדער די רויטע פארב עסט אויס
דעם שכל.

אלא, איז מיט אייניגע וואכען צוריק
אין דעם ברייטשטאטען פון דער, גערעכ
טיגקייט" אנגענאנען אן אינטערעסאנט
טע רעכאטע צווישען דעם קלוגען רעדאק
טאר ש. יאנאווסקי און א רויטען לעזער,
אדער פראסט, א רויטען שניידער. דעם
נאמען פון דעם רויטען אידען געדענק
איד ניט, נאך דאס איז אבסאלוט ניט
וויכטיג. די רעכאטע איז געווען איבער
א פראגע, וועלכע דער רויטער איד האט
ווארשיינליך געהאלטען פאר סאציאליסטיש,
און וועלכע דער קלוגער איד האט פאר
אזוי ניט וויכטיג געהאלטען, דאס ער
האט זי אין דעם ברייטשטאטען בא
האלטען.

די פראגע איז געווען, צי דער
סאציאליסטישער פרעמיער פון ענגלאנד
האט געמענט קושען דעם קעניג'ס האנט
בשעת יענער האט איהם פאר פרעמיער
געמאכט, און צי ער האט געמענט טרא
נען קורצע הויזען און א שווער ביי
דער זייט, ווען ער איז צו א פארדנער
אויפנאמע צו דעם קעניג געגאנגען? דער
רויטער איד האט גע'טענה'ט, אז דאס
האט געהייסען פון דער זייט פון רעמוי
מערסטנאל'ען דעם סאציאליזם צו

וועלען דענקען ווענען מערסטנאל'ען, ווי ווענען
א ביינען פאליטישען, וועסען מען קען אזוי
טערקויפען.

אין איטאליע האט די מען אז ארבייטער
דרעסירטען א פאליטישען דעפוטאט אויס נאכא
פאר דער ערשטערונג פון דעם סאציאליסטישען
דעפוטאט מאטעשעס פייט א צייט צוריק, לויט
די באריכטען איז די צייטונגען ארבייט פוסטאלי
סיט אלע כוחות, אז די פאליטישען זאלען זיך
וויידער ניט צווישענען, און ווידער גיט פאכען א
גרויסע בלוטבאר. פוסטאלי, דער נאנצער אויף
סוער פון דער בלוטיגער ארבעט, וואס פאר אן איטאליען
האט, הפנים, דערפיהלט, וואס פאר אן איטאליען
סייפלע ער האט ארויסגעווען דורך זיין פאשיונע
ער פיינט, אז ער קען איהם איינזעלענען אין
צוים, אבער ער מאכט א טעות. ער וועט עס
נאר אין קורצען אויסגעפינען. און דער סוף
וועט זיין, אז ער אליין וועט פאלען און דאס קרבן
פון דעם שטענדיגען גולם, וואס ער האט בא
שאפען.

די באשעפערונג אויף קאנאדא ווייל זיין פריי
אומגעפערנליך ווייל ניט טראנען אויף זיך דעם
יאָה פון דער סאקווער הערשאפט. האט זי גע
מאכט אן אויסשטאנד, א רעוואלוציע: ווייל
מאסקווע, — וואס דעם מיט שוים אויף די
ליבען פון דעם אפאסטיאליסטישען איינפארמאליזם,
און וואס האלט אין איין העצען אינזיען,
ענייטען צו אן אויסשטאנד גענען ענגלאנד, —
דאס שטארק ניט ליידען, און שייט גרויסע אר
מיינען, נאך האוואיט, אום צו דערפירנען און א
יס פון בלוט דאס פאלק און א קאנאדא, וואס
העסט פאר זיין פרייהייט און אומגעפערנליכע
אזא שפיהלע ארבייט פון דער זייט פון דער
רויטער קעניגונג מאכט צו בלאטע דעם נאנצער
באשעפערונגען סאקא פון — הירדלינגענער
פראצען.

היינט די אפיציעלע ציטערען פון דער אוי
ראניער רעגירונגסשטימע זיינען אין די לעצטע
יאָהרע פון בירגערליך און אויטרישע פארני
היסען איבער מויווענט פאנאטעל, איז וועלכע 70
מיווענט אידען זיינען רעגירען געווארען, און
עס אויף דעם דאזיגען באריכטען פון דער שטענדי
סער ברוטאלישעס בלייבט, שווער קען עס בלייבען
דער קאנאדא'ס נאך-וועלטלעכערע איריטשע
קענען גלייכען און וועלכע טעטיג.

אבער ארבעט פאליטישען האט דער עולם פון
אייניגע צייטעווען געליבעט.

די פארארטייגונג פון די צוויי פאליטישע
יונגע מערער צו לעבענלענגליכע פרייזען קען
אויסגעטייטשט ווערען, ווי איהר ווילט, ווייל
איהר, קענט איהר זאגען: אהא, וואס נעלט
קען אויסשטאן, אז אפילו אזעלכע בעסטעס אין
מענטשענשעפט זיינען ניט פארשטעט געוואר
רען צום טויט, נאך צו לעבענלענגליכען פרייזען.
ווייל איהר, קענט איהר זאגען: פיר לעבען דער
ניט מער איז גענוג צו פונקטערע צייטען, ווען עס
האט געשטאנען דער פרינציפ פון "שן תחת שן", עין
תחת עין". דער געפיהל פון מענטשליכקייט איז
שטארקער, ווי דער געפיהל פון בלוטיגער ראכע.
יע, עס זיינען דא אין לעבען פאסירונגען, איז
וועלכע ביי איהר בעסטען ווילען, קענט איהר ניט
אננעמען א באשטימטע, קלארע שטעלונג, און
דערפאר קענט איהר ווירקליך אויף נאך ניט
זאגען באשטימטעס ווענען דוידאש קאנאדעל, צי
עס העבען אויף איהם געוויקלט די מיליאנען
פון די עלטערע פון דינע מערער, אדער דער
אויסגעלערטער געדאנק פון מענטשליכקייט פון
אונזער נייער צייט, האט אויף איהם איינגעווער
גענידערט, ווער קען אריינבריינגען אין דעם מענטש
ליכער הארץ?

זי עס העבען זיך אוראיי געמוט דערפיהלען
אונזערע רויטע קענטס און ייגנאריעכער ווען
זיי העבען געכאפט די נויטע ווענען דער מעשה
מיט מערסטנאל'ס אויסשטאנד, וואס א האפ
טאלישע האט איהם געגעבען א מתנה און איהם
אויך געגעבען א צעהל אפציעס, אום צו הענען
אנהאלטען דעם אויסשטאנד, אי, אי, וואס פאר
א באכאנדיג דאס איז דער מערסטנאל, און זיי
זענען דארפן זיך עס די סאציאליסטען און די
נאנצען פאסירונגען-אויסגעווערע וועלט מיט אזא
פארקויפטער נאטה, אים איהר אנפיהרער אבער,
ווען לאנג העבען געמוט ווערען זייערע נעזער,
ווען זיי העבען זיך דערוואוסט, אז דער רויטער
קאפיטאליזם וואס זאל עס העבען אונטערגעקויפט
מערסטנאל'ען, איז נאך זיין יונגערפרייט, און
דאס מערסטנאל איז ווירקליך צו שרעם, אז ער
זאל זיך שטען פארניגען און אייננעמען אויסט
שטעלן ווי קורצוועלינג עס איז געווען ווער
שטח, ווירקליך א ביסערער צער אויף זיי, און
דאס וועלען מיר זיך נאריש וואונדערען, ווען
נאך איינס וועלען זיך געפינען איריטשען, וואס

קורץ און שארף

פון י. ב. ג.

אפערירט, צו וואס עס איז שוין געקומען אין
ענגלאנד, און צו וואס עס קען נאך ערשט קומען.

איד האב געבראכט די דאזיגע פאר אויסציען
פון דער "סייט", אום צו ווייזען די סאציאליס
טען, וואס ווילען נאך אלץ ניט שלום געבען מיט
דער לאפאלעס-באוועגונג, אז זיי זיינען ווירקליך
שטארק פארבעסערט פון זייערע אפאליגע דאנ
מען און אלסע פארטייגונגען. די "סייט"
זעהט בעסער, ווי זיי צו וואס די לאפאלעס
באוועגונג קען פיהרען, און דערפאר שרייט זי
"פאראו", און ניט באצייטענס עזות, ווי מען
קען אפערירען די גרויסע געפאהר פון א רויטער
פארטיי.

די מען האט לאפאלעס זיך אויסגעדריקט ווי
פאלט ווענען דעם נייעם אייגנטייטש-אונזערע
זיין דורכפיהרונג: "איד קען ניט — האט ער
געזאגט — צו שטארק פארמאטען די דורכפיהרונג
פון דעם עקוויטירערנען אייגנטייטש-אונזערע
עס פארטען זיך א רעוויזיע, אום צו מאכען זיין
דורכפיהרונג איינפאר, מענליך און פריי פון
דעם עלטער און ענטוויקענען פאר די זאנענאטע
אייגנטייטשען". איד האב מורא, אז דאס וועט
שטארק ניט שמעקען אונזערע פיהרער פון דער
א. פ. א. וועלכע געבען פאר זיך דעם הערדיג
ניט בלוין פון דעם דאזיגען געזעץ, נאך אויף,
ווי ער ווערט דורכגעפיהרט מיט זיין נאנצער
גרויטאמקייט, אבער איינס, אז זיי זיינען מיט
לאפאלעס'ען אין איין שיעור, וועלען זיי ווילען
דייט ניט ווילענדיג, מיטען כאפען א שווייג.

העבען מיר שוין געהאט דעם גרויסען פאס
ריאטישען "דעפערענדיע", און אבער דא א
חילוקי הדעות ווענען דעם ערפאלג פון דער רוי
נער דעמאנסטראציע פאר מלחמה, איינזען זאגען,
אז ארום 17 מיליאן פענטען העבען זיך באטיילי
גייט אין דער דעמאנסטראציע: אנדערע — דאס
אפילו קיין מיליאן ניט. נאך איד זאג, אז ווען
אפילו עס זאל זיין אמת, דאס פליגאלען מענטשען
העבען זיך באטייליגט אין דעם דעפערענדיעס
באטייליגט עס נאך אלץ ניט, אז דער עולם איז
פארשטעט אין מלחמה. דאס קען ניט זיין.

אז עס האלט נארישען מיט שרעקס מיט דעם
לאפאלעס-אפאליזם, היינט איד עס ניט פון דעם,
וואס די לאפאלעס-אפאליזם זאגען. עס איז דאך
נאטירליך, אז זיי זאלען די זאך אביסעל איבער
טרייבען. ניט באוואוסטליך, חלילה, אבער,
כרי איינער זאל קענען ארבייטען מיט לייב און
ערשטענס, אז דער "עפעס" איז כולל די נאנצע
וועלט: און, צווייטענס, אז דער זיג איז מיט
דער האנט צו דערלאנגען, איז זייערע נביאות
ווענען א לאפאלעס-זיג נעם איד מיט א גראו
זאלץ איד האב דוקא לייב זיך צוועהערען צו
דעם, וואס די שונאים זאגען, און גארע דאס איז
פון גרויסער באריטונג.

איהר מענט הערען, וואס די "סייט" זאגט
ווענען דעם לאפאלעס-אפאליזם, "עווערשט איז
די זאך (דער לאפאלעס-אפאליזם) געמאכט גע
ווארען לעבערליך, דאן איז ער אונטערגעשטען
געווארען, און ענדליך ווערט צוגעגעבן זיין גע
פאהר פאר דעם קאנאדא פון די רעפובליקאנער
און פילע סייטס, אזוי, דאס די הויפט-אטאקע
ווערט געמאכט אויף סענאטאר לאפאלעס. ער
ווערט אפגען ערקלערט, אלס רענענאס און צו
שטערען."

האט איהר זיך איין ווידוי, פון דער זייט פון
שונא, די צווייטע ווידוי, און פון דערעלכער
"סייט", איז אבער נאך וויכטיגער, זי זאגט:
"איינס איז די לאפאלעס-באוועגונג א וואלדערעל,
וואס איז ניט געשען, ווי איינעם פוסט, זי
סען אבער ווערען א שווערע, וואס וועט פאר
פונקטערען דעם נאנצען היסטעל, און דאס קען
ערשט קומען נאך דער עלעקשאן. דאן וועט זיך
בילדען א דריטע פארטיי, און דאס איז א
פאליטישע געפאהר, וואס איז נאך איינס ווייט,
אבער וועלכע סטראשעס נאנץ שטארק."

אאר בארעכטיגט אריינצומישען זיך אין זיינע
 מעכטערס ביונעס. ער גלויבט, אז די פראגע,
 מיט וועמען וואלען היימלאנד שווער גיט,
 איז א זייער עסק, און דאס ער האט אים נאך
 געטון וואס אריינצואלען אין דעם. און דער פאקט
 איז, דאס איינע פון זיינע מעכטער האט אים גע-
 זייעראט מיט א בעל מלאכה, וואס איז אויך א
 זון פון א בעל מלאכה, און י. ב. ג. האט זיך
 געפילט נאנט צו פארדירען, פיל צופוריעדנער, ווי
 ווען ער וואלט געזעהן, „א רייכע ביונעסמאן“
 געשטען ער וואלט איהר אויך דאן קיין דעה גיט
 געזאגט. י. ב. ג. האט צוויי וויה, און בירד
 זיינען גיט צוויי גרעסעשטעלס, און גיט קיין ריי-
 צע ביונעס לייט, נאר פשוטע ארימיסער. איהר
 זעהט, אז איהר האט נאך גיט געטראפער, ווען
 איהר האט שוועקגעשטעלט די פראגע אויף א
 גערעכעליכען באדע. נאר, אויב י. ב. ג. וואלט
 געטון בארעכטיגט אין זיין פארדרוס, דאס
 זייענע מעכטער היימלאנד מיט ארימסע סיידי-
 גען.

[illegible]

**אבער קולידזש'ס מענעדזשערס האָר
בען מורא זיך צו פארלאזן אויף גסים.**

אפילו וועט דאס אים אנטקען.
 די צוהר פארט און, וואס קולירש איז
 געבן א שוואכער רעדער און קען זיך
 גיט פארשטעמען מיט לאפאלעטין, גיט
 אלס פערזענליכקייט און גיט אלס ארץ
 סוף. די פארשטייטע פערזענלעכע וואל
 סען געווען די ערשטע צו באגריפען א
 קאמפיוטער פאר קולירש'ן און די
 וועסן. דאס וואלט געברענגט צעהרליכע
 סייזענצער נייע וואוסס פאר לאפאלעטין.
 די רעפליכטישער ווייטער פאר נאך גוט,
 און זיינען איינפאך פערזענליכע.

חיות וואָס האָבען גערעכט אויף דער ערד מיראָנען יאָהרען צוריק

(א שפּאַציר אין מוזעאָם)

פון ל. באַראַדאָלף.

טיינע רעפּטיילען. אייניגע פון זיי האָבן זיך געשפּייזט מיט גראַזען, ווי אונזערע פערד, אַקסען און העלפּאנטען; און אנדערע זיינען געווען בלוט-דורשט, גען און האָבען זיך געשפּייזט מיט פלייש פון אנדערע דינאָזאָרן, ווי אונזערע לייבען און טיגערען שפּייזען זיך מיט דעם פלייש פון אנדערע וואַרימבלוטטיגע חיות.

ביי היינט צו טאָג, אַ ראַנק דעם גענויטיגער הייה פון אַ גאַנצער רייהע וויסענשאַפטען, האָבען די געלערענטע אַ גאַנצע צופירדענשטערענען באַגריף ווערן גען די פאַרצייטיגע דינאָזאָרען. מען ווייסט ווען אומגעפער זיי האָבען ערד זיסטירט, ווי אַזוי זיי האָבען געלעבט, ווי אַזוי זיי האָבען זיך אויסגעפירט און ווי אַזוי זיי האָבען אויסגעזעהן.

פון וואָנען ווייסט מען עס? געלאָנגט איז די וויסענשאַפט, וואָס לערנט אונז ווי אַזוי די ערד האָט זיך פאַרמירט און ווי אַזוי עס האָבען זיך פאַרמירט בערג, טאַלען, ימים, טייכען און אנדערע פאַרמען פון דער אויבער פלאַך פון דער ערד. זי האָט סמנים צו דערקענען וועלכע פלאַסטען ערד עס האָט בען זיך פאַרמירט פריהער, און וועלכע שפּעטער, און האָט אויך אַ גרונד צו באַשטימען מיט וויפיל טויזענטער אָדער מיליאָנען יאָהרען צוריק עס האָט זיך פאַרמירט איינער אָדער אַ צווייטער פלאַסט פון דער ערד. פאַרשטעהט זיך, אַז דאָס איז צו דער העכסטער שטופע אומגעפער. די סקעלעטען פון די דינאָזאָרען האָט מען אויסגעגראָבען אין זעלכע פלאַסטען ערד, וועלכע, ווי די געלאָנגע האָט אויסגעזעהן, האָבען זיך געהאַלטען אין פאַרמירען מיט אַ 6-8 מיליאָן יאָהרען צוריק, און דאָס גיט אונז אַ גרונד צו רעכענען, אַז די דינאָזאָרען האָבען עקזיסטירט אין יענער צייט.

לויט דעם געבוי פון די סקעלעטען, וועלכע מען האָט אויסגעגראָבען, צוואַר מענשטעלעט און אויסגעשטעלעט אין מוזעאָם, האָבען די געלערענטע דערקענען, אַז דאָס זיינען געווען ניט קיין „זויגטירע“, ניט קיין חיות מיט וואַרימע בלוטען, ווי אונזערע פערד, אַקסען, העלפּאנטען, הינט און קעץ; נאָר רעפּטיילען מיט קאַלטע בלוט, ווי אונזערע שלאַנגען, יאָשטערשעס, טשערפאַכעס און קראָדליען.

לויט דער פאַרם פון די צייהן און גענעל איז לייכט צו דערקענען צו אַ חיה שפּייזט זיך מיט גראַז אָדער מיט פלייש. ווען אַ חיה האָט אַזעלכע שאַרפע, פאַר קרימטע און פאַרשפּיצטע גענעל, ווי ביי אַ לייב, אָדער ביי אַן אָדלער, און אַזעלכע כע מעכטיגע פאַרשפּיצטע צייהן, ווי ביי אַ לייב, וועט קיינעם ניט איינגעפאלען צו זאָגען, אַז די חיה קען זיך שפּייזען אָדער האָט זיך געשפּייזט מיט גראַז; און ווען אַ חיה האָט גלאַטע קאַפּיטעס מיט אַזעלכע גראַבע, ניט פאַרשפּיצטע צייהן ווי ביי אַן אַקס אָדער העלפּאנט, וועט קיין גער ניט זאָגען, אַז די חיה האָט זיך גע-קענט שפּייזען מיט פלייש.

אנדערע סמנים, וועלכע מיר קענען דאָ ניט באַטראַכטען גענוי, האָבען די געלערענטע געגעבען אַ מעגליכקייט צו באַשטימען אַנדערע אייגענשאַפטען פון אַזוי חיות, וואָס האָבען עקזיסטירט מיט מיליאָנען יאָהרען צוריק. פון צייט צו צייט ווערען אויף דעם זעלבען געביט געכאַטט נייע ענדערונגען, וואָס באַ-שטעטיגען דאָס, וואָס די געלערענטע האָבען באַשטימט ווענען דעם לעבען און אויסזעהן פון די דינאָזאָרען. אַזוי, צ. ב. ש., האָט מען ערשט פאַר-יאָהרען, צום ערשטען מאל אין דער געשיכטע, ענטדעקט די פאַרשטיינערטע אייער פון די פאַרצייטיגע דינאָזאָרען. אַז די דינאָזאָרען האָבען זיך געמעהרט דורך לעגען אייער — ווענען דעם האָבען די געלערענטע נאָך פון פריהער געוואוסט; אָבער ענטדעקט די אייער צום ערשטען מאל האָט מען ערשט, פאַר אַ יאָהרען, און ענטדעקט האָט זיי אַ וויסענשאַפט-ליכע עקספּערימענט, וואָס דער מוזעאָם, איבער וועלכען מיר מאַכען אונזערע שפּאַצירען, האָט אַרויסגעשיקט קיין אַזיע. די אייער באַלאַנגען צום היינטיגן מוזעאָם און ווערען באַטראַכט אלס אַ גאַנצע וויכטיגע וויסענשאַפטליכע ענטדע-קונג.

לויט זייער ערפערליכען געבוי, לויט זייער קנאָטמאָרע, שטעהען די רעפּטיילען אויף אַ פיל נידעריגער שטופע פון ענפּוויקלונג, ווי די „זויגטירע“, די חיות מיט וואַרימע בלוטען פון אונזער צייט;

אויף אונזער היינטיגען שפּאַציר אין מוזעאָם וועלען מיר אַרויף אויף דעם אויבערשטען פערטען שטאָק. עס איז פאַראַן נאָך אַ העכערער, פינפטער שטאָק, אָבער דארטען געפינען זיך די אַקסעס און ראַבאָראַטאָריעס און זייער טיגע מענשען ווערען אַהין גיט אַרייַן געלאָזען.

אויף דעם פערטען שטאָק געפינען זיך 7 גרויסע זאַלען און 4 קלענערע. מיר ווערען אַריין אין יענעם צימער וואָס רופט זיך „האַל אָו פאַסיל רעפּ-טיילס“, וואָס מיינט — דער זאַל פון פאַרשטיינערטע רעפּטיילען. דאָס איז דער לעצטער זאַל צו מירחיוויס.

ווען איהר געהט אַריין אין אַט דעם זאַל דערזעהט איהר עטליכע צעהנדליג טונקעלע ברוינע סקעלעטען פון אַמאָליגע חיות. אייניגע סקעלעטען זיינען קליין, גען, ניט גרעסער ווי אַ דורכשניטליכער הונט, און אנדערע סקעלעטען זיינען אַזוי גרויס, אַז זיי פאַרנעמען כמעט די גאַנצע העכע פון זאַל.

אַט די אַלע סקעלעטען שטעלען מיט זיך פאַר אַ זעהר אינטערעסאַנטען קאָ-פּיטעל פון דער געשיכטע פון אונזער ערד און דינען אלס אַ באַשטעטיגונג צו דער טעאָריע פון עוואָלוציע.

די טעאָריע פון עוואָלוציע לערענט אונז, אַז די ערשטע מינים לעבעדיגע באַשעפּענישען, וואָס האָבען זיך באַוויזען אויף דער ערד, זיינען געווען אַזוי איינ-פאַך און אַזוי קליין, ווי די איצטיגע מיקראָבען. ביסלאַכטווייז, אין אַ משך פון צעהנדליגער מיליאָנען יאָהרען, האָט בען זיך אַט די קליינע באַשעפּענישען ענטוויקעלט און זיינען געוואָרען גרעסער אין וואָקס און קאָמפּליצירטער אין קערפערליכען געבוי. און ווייטער איז דאָ אַ געזעץ פון צופאַסונג. יעדער מין לעבעדיגע באַשעפּעניש האָט זיך צוגע-פאַסט צו יענע אומשטענדען און באַ-דינגונגען פון לעבען, ביי וועלכע עס האָט זיך געפונען, און דעריבער האָבען זיך ענטוויקעלט אַזוי פיל פאַרשיידענע מינים פיש, חיות, רעפּטיילען און אינסעקטען. אויב די טעאָריע איז אַן אמת'ע, מיינט עס, אַז אַמאָל, מיט מיליאָנען יאָהרען צוריק, זיינען אויף דער ערד ניט געווען אַזעלכע מינים באַשעפּעני-שען, ווי איצטער. יענע, די אַמאָליגע מינים באַשעפּענישען, האָבען זיך גע-דאַרפט געפינען אויף אַ פיל נידעריגער רער שטופע פון ענטוויקלונג, ווי די איצטיגע. די חיות אליין — לויט זייער וואָקס און וואָג — האָבען געקענט זיין גרעסער, ווי די איצטיגע; אָבער לויט זייער אָרגאַנישען, קערפערליכען געבוי, האָבען זיי געדאַרפט זיין פון אַ נידע-ריגערע מין, אַ שטייגער ווי אַן עלער פאַנט איז גרעסער פון אַ מענשען, און דאָך איז ער אַ נידעריגערע מין באַשע-פּעניש; אָדער ווי אַ קראָקאָדיל איז גרע-סער פון אַ קאץ און דאָך איז דער קראָ-קאָדיל אַ נידעריגערע מין באַשעפּעניש ווי אַ קאץ. אַזוי האָט עס טעאָרעטיש געדאַרפט זיין. אָבער פון וואָנען זאַלען מיר ווייסען, אַז אַזוי איז טאַקע געווען? די אַמאָליגע חיות זיינען דאָך שוין לאַנג אויסגעשטאַרבן, זייערע בייגער זיינען שוין לאַנג צופּוילט געוואָרען, און קיין זכר איז פון זיי ניט געבליבען — פון וואָנען זשע זאַלען מיר ווייסען, וואָס פאַר אַ מין חיות עס האָבען אַמאָל געלעבט אויף דער ערד?

ציינט זיך אָבער אַרויס, אַז אויף דער ערד זיינען פאַראַן אַזעלכע באַריי-גונגען, ביי וועלכע דער סקעלעט און אפילו דער קערפער פון אַ חיה קען אַזוי פּרעזערווירט ווערען, אַז עס זאַל זיך האַלטען טויזענטער און אפילו מיליאָנען יאָהרען און ניט צופּוילט ווערען. און ווען געלערענטע מאַכען אויסגראָבונגען אין געוויסע ערטער, וועלכע זיי דער-שענען לויט געוויסע סמנים, גראָבען זיי אַרויס די סקעלעטען פון די חיות, וואָס האָבען עקזיסטירט מיט טויזענטער און מיליאָנען יאָהרען צוריק, און שטעלען זיי אויס די מוזעאָם.

די סקעלעטען, וואָס זיינען אויסגע-שטעלט אין דעם זאַל, זיינען פון חיות, וואָס האָבען עקזיסטירט אויף דער ערד מיט אַ 6-8 מיליאָן יאָהרען צוריק. מען רופט זיי איצטער, „דינאָזאָר“, וואָס מיינט אויף אונזער לשון: „ערשעליכע וואַסערשערע“, ווייל זיי זיינען געווען רעפּטיילען און האָבען באַלאַנגט צו דער זעלבער קלענערערע בעכעדיגע באַשעפּע-נישען, אַז וועלכע עס באַלאַנגען איצט די איצטיגע שלאַנגען, טשערפאַכעס, יאָשטערשעס און קראָקאָדילען און זייערע נען געווען ענליכער פון אַלץ צו די איצטיגע יאָשטערשעס, קאָטש ווי זייערע נען געווען ווער גרויס. זייער בלוט איז געווען אַ פּאַסטע און געמעהרט האָבען זיי זיך דורך לעגען אייער, ווי די איי-צטיגע.

דער טעאָריע פון עוואָלוציע: אין יענע צייטען — מיט 6-8 מיליאָן יאָהרען צוריק — זיינען נאָך קיין חיות מיט וואַרימע בלוטען גיט געווען. אין יענע צייטען האָבען אויף דער ערד געהערשט די דינאָזאָרען, די רעפּטיילען. דערנאָך איז געקומען אַ צייט, ווען אויף דער ערד האָבען אַנגעהויבען הערשען חיות מיט וואַרימע בלוטען. איצטער איז די צייט ווען אויף דער ערד הערשט דער מענש, און די חיות הויבען אָן פאַרשוויי-דען. עס זיינען באַוואוסט עטליכע צעהנדליג מינים חיות און פוילען וואָס זיינען פאַרשוואונדען אָדער האַלטען אין פאַרשווינדען פאַר די לעצטע עטליכע הונדערט יאָהר. דער מענש, דער איי-ציג טיגער הערשען פון דער ערד און די ביז איצטיגע העכסטע שטופע פון עוואָ-לוציע, האָלט זיי אין פאַרטיילען און אַרויסשטופען.

דער זאַל אין מוזעאָם, אין וועלכען מיר מאַכען אונזער היינטיגען שפּאַציר, איז אינטערעסאַנט, וויכטיג און באַלעה-רענד דערמיט, וואָס ערשטענס, לערנען מיר דאָ אַ ספּעציעל פון דער ערד'ס גע-שיכטע. מיר דערוויסען זיך, אַז אויף דער ערד איז אַמאָל געווען אַ צייט, ווען עס זיינען געווען גאַנץ אנדערע חיות, ווי איצטער. צווייטענס, האָבען מיר דאָ אַ געלענעהייט צו זעהן מיט אונזערע אייגענע אויגען די סקעלעטען פון חיות, וואָס האָבען געלעבט מיט מיליאָ-נען יאָהרען צוריק; און, דריטענס, זען מיר דאָ יענע זאַכען און באַוויזען, אויף וועלכע די טעאָריע פון עוואָלוציע איז געבויט.

פיהרער פון פראגרעסיווער באוועגונג באשפרעכען דעם קאמפיין אויף א שעהנעם באנקעט

פריינדק מאַריסאָן, סעקרעטעריטעטשורער פון דער אמעריקען פעדעריישאן אויף לייבאַר, איינער פון די רעדנער אויף דעם באַנקעט. — יוניאנס און איינצעלנע פערזאָנען גיבען געלט פאַר דעם לאַפּאַלעט קאַמפיין.

באַנייטערונג אויסגענומען דעם קאַמ-פיין צו ערוועהלען לאַפּאַלעט'ן און ווהיר-לער'ן. אלע יוניאנס, לאַקאַלע און איי-נערנאַציאָנאַלע קערפערשאַפטען, אלע האָבען זיך אַריינגעוואָרפֿען אין דער גרוי-סער באַוועגונג. ער ווייסט וואָס דיער קאַמפּ באַדייטעט, האָט דער רעדנער ער-קלערט, ער האָט זיך אַנגעשטויסען אויף דער מאַכט פון די ערשער אין דעם פאַר-לייטשען פּעלד, און איז באַקאַנט מיט זייערע שענדליכע און געמיינע מיטלען ווען זיי ווילען זייער ווילען דורכפירען. די פאַראייניגטע מאַכט פון פּאַלק איז אָבער שטאַרקער פון אלעם.

„מיר וועלען פון איצט ביז'ן טאָג פון עלעקשאַן געבען אונזער צייט — האָט מאַריסאָן פאַרענדיגט, — מיר וועלען גע-בען אונזער פינאַנציעלע הילף און מיר וועלען געבען אונזערע מאַראַלישע הילף און די אַרבייט וועט געקריינט ווערען מיט ערפאַלג. לאַפּאַלעט און ווהילער וועלען ערוועהלט ווערען!“

דוּש. האַפּסינס, דער פיהרער פון דער פראַגרעסיווער גרופע, וועלכע איז באַ-וואוסט אלס „די קאַמיטע פון 48“, האָט געדערט דער נעקסטער און האָט אין שטיר-פּע, ווייניגע פראָזען באַראַטערויזער די קאָנדיטאָנען פון די צוויי אלטע פאַרטיי-ען, וועלכע זיינען אין דער אַמאָל'ען איי-נער-פאַרטיי, די מאַרגאַנאַטישע פאַרטיי.

דער יונגער לאַפּאַלעט האָט ביי אלע-מען אַרויסגערופען באַוואונדערונג און באַנייטערונג מיט זיין שעהנער און קליר גערעדט. ער גלויבט ניט אין קיין פאַר-לייטשען נביאות, האָט ער געזאָגט. אלץ זיינען זיכער, אַז די פראַגרעסיווע קאַמ-פּייער וועלען ערוועהלט ווערען. ער ווייסט ניט. ער וויל זיך ניט באַנייטען ער-נאָר אַ פאַר פאַסטען איבערבענען: די נייע פאַרטיי איז געבוירען געוואָ-רען דעם 4טען דעסעמבער, דער קאָנדיטאָ-נען באַר ווייס-פּרעזידענט איז גאַנציקרעם גע-וואָרען דעם 19טען דעסעמבער. עס זיינען פאַראן 48 סמייטס, און מען האָט איבער-אַל געמוזט אויסשטעלען און אָרגאַניזאָציע-און קלייבען פעטישאַנס. קיינער האָט ניט געגלויבט, אַז מען וועט דאָס קענען באַ-ווייזען. אין 7 טעג אַרום האָט מען גע-מוזט צושטעלען אין דער סמייט-האַללע 4000 אַטעשטרימסען פון בירזער, און אין אַליגאַנז איז גיט געווען אפילו פּי-קאַמיטעטען. דורכ'ן טעלעפאָן האָט מען זיך געשטעלט אין פאַרייניגטע מיט עטלי-כע פראַגרעסיווע סטער, און אין דעם באַ-שטימען טאָג זיינען געווען 7000 אַט-טעריפּעטען.

אין סליפּאָרניא האָבען 50 פּליזאַנט-מענשען אונטערגעשריבען די פעטישאַן-אין איין טאָג — לייבאַרדיי.

די פּאָליטישע וועג וועט פירן אַזוי אַז, אַז מער ווי אַ פאַר עלעקשאַן-פריינדק מאַריסאָן, סעקרעטעריטעטשורער פון דער אמעריקען אויף לייבאַר, איינער פון די רעדנער אויף דעם באַנקעט. — יוניאנס און איינצעלנע פערזאָנען גיבען געלט פאַר דעם לאַפּאַלעט קאַמפיין.

אַרום טויענער פראַגרעסיווע מענער און פרויען פון ניו יאָרק — פילע פון זיי באַצייאָלטען און פיהרער פון יוניאנס, און אויך אַזעלכע וואָס זיינען בלויז מיט די איצטיגע פיהרונגען גיט צופירדען, און ווען אַ נייע לאָזונג, אַ נייעם וועג — זיי גען זיך מאַנטאָן אַוועג צוואַמענגעקומען אין אַקטאָר האַטעל און האָבען זיך גע-פּלעדזשט צו דער נייער פראַגרעסיווער באַוועגונג, און האָבען פאַרשפּראַכען זייער צייט און זייער געלט פאַר דעם קאַמפיין פון לאַפּאַלעט און ווהילער.

דער באַנקעט איז געגעבען געוואָרען לכבוד סענאַטאָר ווהילער און ראָבערט לאַפּאַלעט דושינגאַר, וועלכע זיינען געווען אין ניו יאָרק. אַסוואַלד געריסאָן ווהילער, דער רעדאַקטאָר פון די „נישאַן“, איז גע-ווען טאַקאס מאַכטער, און אַ רייהע פראָ-מינענטע טוער אין דער פראַגרעסיווער באַוועגונג זיינען געווען די רעדנער. דער ערשטער פון זיי איז געווען פרענק מאַרי-סאָן, סעקרעטעריטעטשורער פון דער אמעריקאן פערדערישאַן אָו לייבאַר. מאַריסאָן האָט מיט זיך פאַרטראַכטען די רי-זיגע א. פ. א. ל. די ריזיגע מאַכט פון די אָרגאַניזירטע אַרבייטער אין אמעריקא. ער האָט מיט זיין אַנוועזענהייט ווידער דערמאָנט, אַז די אַרבייטער פון אמעריקא שטעהען מיט לאַפּאַלעט'ן און ווהילער'ן, שטעהען מיט דער נייער פראַגרעסיווער באַוועגונג אין אמעריקא, און זיין אַנווע-זענהייט און זיין רעדע זיינען דאָרום גע-ווען פון גרויס וויכטיגקייט. ער איז פאַר-געשטעלט געוואָרען דער ערשטער און איז אויסגענומען געוואָרען מיט באַנייטע-רונג.

ער האָט געהאַלטען אַ וואַרימע רעדע פאַר די פראַגרעסיווע קאָנדיטאָנען און האָט שאַרף אַטאַקירט זייערע גענעלע, און בערהויפט גענעראַל דאָוס, דעם פאַרביי-סענעט שונא פון אָרגאַניזירטע אַרביי-טער.

ער האָט אַנגעוויזען אַז די גענער פון דער פראַגרעסיווער באַוועגונג באַשטעהען פון דעמאָקראַטן, סאַרם בענשען ווי די, וועלכע האָבען זיך געשטעלט ראַגענען דוּשעפּערסאַנלען און גענען לינקאַל; די, וועלכע האָבען זיך געלעבט האָבען גיט גע-וואָלט דערלאָזען אַז אמעריקא זאַל ווערען אַ פרייע רעפּובליק און וועלכע האָבען זיך שפּעטער געשטעלט אין ווען פּרעזידענט לינקאַל, ווען ער האָט געוואָלט באַפרייען די גענער פון קלאַפּען.

אַ קליינע גרופע מענשען, האָט מאַ-ריסאָן געזאָגט, האָבען פאַרכאַפט די רע-גירונג און פיהרען זי נאָר אין זייערע איי-נערטען. דיער גרופעלעכע באַהערשט דאָס לאַנד עקאָנאָמיש, פּאָליטיש, סולמערעל, זי וועט אַרויסצוויינגען איהר באַגער אַוויף דער גאַנצער באַפּעלערונג. דאָס פאַלק איז גענען אַזעלכע פיהרונגען, די אַרבייטער פון גאַנצען לאַנד האָבען מיט

נייעס פון זיין יארקער ארבייטער רינג שולען

די וואכאציעס האבען זיך געענדיגט און די קינדער מוזען זיך ווידער נעמען צו זייער געוויינהאכער ארבייט. צום לעצטן, ס'איז די וואך האבען פארבראכט דעם זומער אין שטארק און ס'איז די וואך זייער געקומען פון קאנטרן זייער גען איצטער אויסגערוהט און קאנען זיך נעמען צו זייער ארבייט מיט חשק און פלייס.

און אזוי איז דאס טאקע באוועגט דערם גוט פיהלען זיך יענע קינדער, וועלכע האבען געהאט דאס גליק צו פארברענגען די נאנצע 10 וואכען פון די וואכאציעס אדער באשטיבלויז 5 וואכען אין דעם ארבייטער רינג שולע קעמפ, "קינדערהאנד". יענע האבען זיך צו ריסקעטערט באנייטערט און פול מיט גוטע ערענינגען און איינדרוקען פון דעם פארנאנענעם זומער.

אבער נישט נאר די קינדער האבען זיך אויסגערוהט, נאר אויך די לערער און טוער פון די שולען און אפילו די "שולע" אליין. דער גרעסטער טייל פאר האבען איז אפגעפרייט און איבערגעפארבט געווארען און גרייט זיך אויפצוגעבען די צוריקקומענער קינדער מיט א פרייליכען אויסזעהן און מיט א שיינענדיגן פנים.

די לערער, וועלכע האבען זומער געהאט זייערע ארבייט, האבען אויסגעארבייט פארשידענע פלענער פאר'ן ווינטער, וועלכע אויסגעטרוגען איינצופירן דעם און וועלכע נייע עקספערימענטען צו מאכען.

די שולע טוער האבען זיך אויך צוריק געהערט צו זייער ארבייט מיט מוט און ענערגיע, זייענדיג גרייט מיט חשק זיך אויסצוגעבען אין דער ווינטערדיגער ארבייט. און נישט נאר פלענער האבען זיך נאר די לערער ווערען שוין אויך פאר ווינטערליכע. עס זיינען דא גוטע אויסזיכטען, אז דעם יאהר וואל די צאאל שולען אין ניו יארק פארברעסערט ווערען ביז 25 און די צאאל קינדער אין זיי וואל פארברעסערט ווערען. איינע נייע שולע ווערען שוין דעם מאנאט נעפטענט. עס ווערט געעפנט א נייע שול אין בראנזוויל אין דעם געגענט פון ראלף, האווארד און סאראסאטא עוועניו; א נייע שול אין הארלעם, ארום דער 120 סטריט און נאך א שול דאוונטאון, ארום 14טער סטריט.

צו עפענען די שולען זיינען שוין געמאכט געווארען אלע הכנות. אלץ איז צוגעגרייט געווארען און עס איז פאררעגיסטרירט געווארען א גרעסערע צאאל קינדער. דער אפפאלט איז בלויז אין פאסענדע לאקאלע, וועלכע ווערען געזוכט און ווי נאך די דאזיגע וועלען געפונען ווערען, אזוי גלייך וועלען די שולען געעפנט ווערען. אין דער בראנקס (דריטעסאן עווי, 887) און אין וויליאמסבורג (גרענר סטריט) ווערען די נייע שולען געעפנט ארום דעם 15טען דעם מאנאט. ביז איצט עקזיסטירען אין ניו יארק פאלגענדע ארבייטער רינג שולען: בראנקס: 500 איסט 172טע סטריט. 542 איסט 145טע סט. הארלעם: 114 איסט 113טע סטריט. 143 איסט 103טע סטריט. דאן טאן: 134 איסט 7טע סטריט. 204 איסט בראדוויי. וויליאמסבורג: 61 גרעהעם עווי. 284 קאסיאסקא סט. 319 גרענר סטריט. בראנזוויל: 229 סעקאן סט. איסט ניו יארק: 218 וואן סיקלען עווי. בראק פארק: 1373 43טע סטריט. מידל ווילעדזש: 35 פולאסקי סט. סוני איילאנד: 3109 סוירד עווי. בריקטאן: 207 בריקטאן ביטש עווי. מיטל שול: 143 איסט 103טע סטריט. מוויק שול: 143 איסט 103טע סטריט. 134 איסט 7טע סטריט.

פאר די ארבייטער רינג מיטגלידער און בכלל די יעניגע עלטערן, וואס ווילען געבען זייערע קינדער א מאדערנע אידישע און פרייע ערציהונג, ווערט דאס מאדערן, אז די שולען זיינען שוין אפגען און אז זיי קאנען איינשרייבען זייערע קינדער זייערע מאגן: שבת און זונטאג, פון 10 אין דער פריה ביז איינס נאכמיטאג און די אנדערע טעג פון 4 ביז 8 אין אווענט.

פאר די ארבייטער רינג מיטגלידער און בכלל די יעניגע עלטערן, וואס ווילען געבען זייערע קינדער א מאדערנע אידישע און פרייע ערציהונג, ווערט דאס מאדערן, אז די שולען זיינען שוין אפגען און אז זיי קאנען איינשרייבען זייערע קינדער זייערע מאגן: שבת און זונטאג, פון 10 אין דער פריה ביז איינס נאכמיטאג און די אנדערע טעג פון 4 ביז 8 אין אווענט.

די אידישע אגריקולטור (באראן הירש) סאסיעט

העלפט אלע צוקונפטיגע פארמערס מיט אויסקלייטע ווערען פארמערס און זיי ווילען צווייטע פון שווינדלערס, ווען איהר קויפט איינער פארם.

ניט קיינע דעפאזיט איידער איהר בארמט זיך מיט אונז.

אונזער ראט און טאט איז זכאט פריי. שרייבט דער קומט צווייטעליי.

אמען טעגליך אויסער שבת — פון 9 ביז 5. זונטאג — ביז 1 אויך.

JEWSH AGRICULTURAL SOCIETY, INC.
301 E. 14th St., New York City

אז אפערל פון לייבעל קאמיטע פון פאראייניגטע אידישע געווערקשאפטען.

דאס יוניאן לייבעל קאמיטע פון די פאראייניגטע אידישע געווערקשאפטען מאכט באקאנט צו אלע ארבייטער און פריינד, אז די ווארשט מאכער יוניאן שטעהט אין קאמף פאר א גאנצע צייט מיט די סטענדערט פראוויזשן קאמף פארן 74 איסט 4טע סטריט. דער סטרייט געגען דויער פירמע האט דער יוניאן אפגעקאכט א סך געזאגט און לייב דען. דויער קאמף איז אבער נאך נישט צו ענדע. און די ווארשט מאכער יוניאן איז נישט ענטמוטיגט פארטצוועצען די ווען גערעכטען קאמף פאר מענשליכע יוניאן קאנדישאנס צום טראץ די איינדרוקשאנס, וואס די פירמע האט גע-

נומען געגען די סטרייטעס און דער יוניאן. די ווארשט מאכער יוניאן מאכט אויך אויפמערקזאם, אז די היינטיגן פראוויזשן קאמפאני פון 152 בראדוויי, ברוקלין, ענטוואנט זיך צו סעטלען מיט דער ווארשט מאכער יוניאן. דאס לייבעל קאמיטע פון די פאר אייניגטע אידישע געווערקשאפטען אפערלירט צו אלע ארבייטער און פריינד זיי וואלען מאדעליש צוהעלפען דער ווארשט מאכער יוניאן אין דויער קאמף. דעליקאטעסען און ווארשט סטארס, וועלכע פארקויפען יוניאן געמאכטע ווארשטען און פליישען, האבען דעם יוניאן סיין פון דער אמאלגעמייטער בוטישער יוניאן אין זייערע ווינדאוס. מיט ברודערליכען גרוס, דאס לייבעל קאמיטע פון די פאראייניגטע אידישע געווערקשאפטען.

דעזיינערס פארלאנגט מען אלע מאל א גוטע פראפעסיע פאר מענער און פרויען! לייכט אויסצולערנען, ברענגט גוטע פארדינסטען

געט א פראפעסיע אונטערריכטונג אין דער מיטשעל סקול אין דעזיינינג פון קלויזש. סטאט. דרעסעס און פארקויפט. א קורס אין דער מיטשעל סקול מיינט צו קריגען שטעלע א שטעלע וואו א גרעסערע געהאלט. הונדערטע מענער און פרויען האבען שוין די מיטשעל סיסטעם געלערענט און שטענען היינט א שטארקע געבען. איהר קאנט עס אויך טאן. די מיטשעל סקול און דעזיינינג און עפעסערן מייסינג איז געגרינדעט געווארען מיט איבער 50 יאהר צוריק און האט דערגרייכט:

נייע סיסטעמען בעסטע רעזולטאמען נייע אידעען בעסטע מעטאדען

פערזענליכער אונטערריכט. טאן און ווערען קלעסען. מעסיגע באדינונגען. שרייבען, סעלעקטאריש, דער קומט נאך א פרייען בוקלעט מיט פולער אינפארמאציע.

פרייע דעמאנסטראציע אין אונזער סקוהל. אונזער קלאסען: מאנאטאג, מיטוואך און פרייטאג

MITCHELL DESIGNING SCHOOL
15 West 37th St., Tel. Fitz Roy 1674 New York City

פרעסערס פון קלאוקס

זייט וויסען דאס די ווידער ברעט לאך צו פרעסען וועלכעט און בער ליווע, וואס מיר האבען צו איצט געמאכט מיט די צוגעפערטע לייך ווערד אדער צוגעשלאגען אויף האלץ זיינען ערקלערט געווארען פון אונז ווער פערטארי-דאקטאר פאר אונז געווען צו יונען, דען דער גערויך פון די צוואוואריכטע פערד און די צופאר רעטע האלץ קאן ברענגען צו קאנז סאמפשאן.

יוזט נאר אונזער נייעס פעטענט מיט די סופערנע ליווענער, וועלכע איז אנערקענט געווארען פון די גרעסטע עקספערטען אין וואשינגטאן אלס העכסט סאניטארישע ווייז ער ברעטלאך.

צו באקומען ביי די

אמעריקאן פלאש און וועלדזעס פרעס-באארד קאמפאני

123 פינפטע עוועניו, ניו יארק טעלעפאן אשלאנד 2220

מיר פארקויפען אויך די לייסטעס סטיוול סמיטערס. טרוקענע סמים מיט א גארטליע.

מיר האבען אויך פינקונג מאשינס — די בעסטע אין מארקעט.

וואלדמאן און ליבערמאן לאיערס

302 BROADWAY, NEW YORK
Telephone: Worth 5623-5624

ארגאניזאציע פאר דעפארטמענטס

א. ל. ג. וו. י.

אויפמערקזאם!

די ארבייטער ביי קלאוקס, סוטס, סקוידטס, דרעסעס, ווייסטען און אלע אנדערע ליידיס גאדמענטס פון די שעפער ארום ניו יארק ווערען אויפמערקזאם געמאכט, דאס דער ארגאניזאציע דעפארטמענט פון דער איינערטע שטאנדאל האט געעפנט דעם היינטיגען אפטייט

ניו יארק, קאנעטיקוט און ניו דזשירזי סטייטס

די ארבייטער, וואס זיינען באשעפטיגט ביי ליידיס גאדמענטס אין די שמעידט און שמעידלאך פון די דערמאנטע דריי שטאטעס, זיינען געבעטען מיטצוהעלפען דעם אינערנעשטאנדל ארגאניזאציע פארמאנענט. זיי קאנען עס טאן, ווען זיי וועלען בריינגען אויסקינעמע וועגען די אומ-אורמאן שעפער אין דזשענעראל אפיס, אדער אין איינעם פון די בר. אפיסעס, וואס ווערען דא פארעפענמליכע, די אינפארמאציע וועט צו קיינעם נישט אריינגעגעבען ווערען. עס וועט געהאלטען ווערען סטריקט פריוואט.

אם איז די ליסט פון אלע אומ-אורמאן אפיסעס:

ברידזשפארק, קאנג. נוארק, נ. דזש.	מעמאל פריידס העדקווארטערס 68 ס. אראנזש עוועניו 103 מאנמאנערי סטריט 76 מאנמאנערי סטריט	927 מעין סטריט מארקעס 4501 — סר. רעיד ווייווערלי 4507 — ברוק מאנמאנערי 2883 — ראזענבערג, שנייד.
דזשירזי סימי, נ. דזש.	114 בראדוויי 7 מעין סטריט 9 דזשעקסאן עוועניו	לאנג ברענש 2040 — שנייד האקענסאק 1499 — סר. דוראנד האנמערס פאלימ 0068 — מיניע פאשקיל, שוב, ארעמסקי
לאנג ברענש, נ. דזש. האקענסק, נ. דזש. לאנג איילאנד סימי, ל. א.	פלייפיעלד, נ. דזש. ספרינג וואל, נ. י. אדאמס, נ. י. באקס 226 42 סמילוואמער סטריט 35 סאוס 4טע עוועניו 340 דזשארדזש סטריט	מערי אקאמשיא עליזאבעטה דזשאנסאן סרס. בריקטאן הערי סארין אונגא לאגארדיא הילקעסס 3796 — ל. מאניא מ. ק. קעיהמע.

דזשיקאב הארפערין, מענעדזשער.

106טע סטריט און קאלאמבוס עוו. ווערט
רעמאנירט. דער רעמאנט וועט קאסט
טען 65 טויזענד דאלאר.
אין דער האוס זיינען איצט דא 330
זמנים.

רעמאנירט די האוס פאר היברו
איידזש.

די האוס פאר היברו איידזש פון זמנים.

צוויי מיטלגעזען פון עקזעקוטיוו באארד פון דער דעמאכעט יוניאן לאקאל 22

זיינען געווען פארנומען האט ער גאנצן
געקענט אונטערנעמען פאר דער דעמאכעט
אינדוסטריע. איצט אבער, ווען דער
קאנסטרוקטאן איז פאקטיש געענדיגט,
וועט ער זעהן צו אראנזשירען קאנפער
רענען מיט די דעמאכעט באגרייפן.
ער האט ווייטער ערקלעהרט, אז ער
צוזאמען מיט פרעזידענט זינגער, האבען
אויסגעארבעיט א פלאן ווי אזוי צו שטעלן
לען די דעמאכעט אינדוסטריע אונטער א בער
סערען יוניאן-קאנטראל. ער האט מיט
אייגענלייטען אָנגעוויזען ווי אזוי דער
פלאן וועט ארבייטען, און ער דענקט, אז
דער יוניאן וועט געלינגען צו אָרגאניזירן
רען א סך ניסיונאן שטענער.

ער האט געענדיגט זיין רעדע מיט
דער פארזיכערונג, אז זאל זיך דער פלאן
איינגעבען און איינגעפיהרט ווערען אויף
א ריכטיגען אופן, וועט די יוניאן אין
אלגעמיין דערפון פיל געווינען.
פילע עקזעקוטיוו באארד מיטגלידער
און יוניאן-באאמטע האבען זיך באטייליגט
לינגט אין דער זעהר אינטערעסאנטער
דעבאטע, וואס ברודער פיינבערג'ס פאר
געשאַנענער פלאן האט ארויסגעווארפן.
העם עס זיינען אין פארלויר פון דער
דיסקוסיע ארויסגעבראכט געווארען פאר
שיידענע מינוטען, זיינען די מערהסטע
דענער געווען פאר ברודער פיינבערג'ס
פלאן און האבען אָנגעוויזען, אז דאס
וועט זיכער פיל העלפען צו פארבעסערען
די קאנע פון די ארבייטער אין דער
דעמאכעט אינדוסטריע.

ברודער פיינבערג'ס פלאן איז שוין
ליך אָנגענומען געווארען.
אזוי ווי עס איז שוין געווען שפעט
און עס זיינען נאך פארבליבען פיל פראג
גען צו פארהאנדלען, איז באשלאסען גע
ווארען צו האבען א ספעציעלע עקזעקט
טיוו באארד זיצונג דאנערשטאג, דעם
4טען סעפטעמבער.

י. ש. ה. ה. א. ל. ז. סעס.

יוניאן קלינערס יוניאן פאר לאנגט א רעז אין ווידזשעס

די יוניאן קלינערס יוניאן פארלאנגט
א רעז אין ווידזשעס פון דריי דאלאר א
וואך, און אין פארבינדונג מיט דעם איז
באקאנט געווארען די נאנצע שרעקליכע
לאגע פון די יוניאן קלינערס. דער
לאגער פון דער יוניאן, געט, וויליאם
קארלין, האט געענטפערט אויף אן אטא
קע, וואס איז געמאכט געווארען אויף
דער יוניאן פון דעם פרעזידענט פון דער
באסעס אסס'ן, און קארלין ווייזט אן אין
זיין ענטפער, אז די בעלי-בתים ברעכען
אויך די געזעצע פון סטיוט.

ברוקלינער לאנדרי דרייווערס יוניאן ערקלערט א סטריק אין א סטיוט-לאנדרי

די לאנדרי דרייווערס יוניאן, לאקאל
810, האט ערקלעהרט א סטריק געגן
דער סטאדיום וועט וואס לאנדרי פון
בראנזוויל. די אורזאכע פון דעם סטריק
איז, ווייל די פירמע האט אָפגעבראכען
באציהונגען מיט דער יוניאן. דער טראָ
בעל איז ארויסגעקומען צוליב דעם, וואס
די דרייווערס יוניאן האט פארלאנגט, אז
די פירמע זאל בעסער באהאנדלען ווייטער
יוניאן דרייווערס. די יוניאן ערוואר
טעט הילפע פון די איינוואוינער - צו
געבען וואשען וועט נאך צו יוניאן-דריי
ווערס.

85 פראצענט פון לעבאנאן האספיר טאל זיינען אידען, נירמעס 40 פראצענט.

85 פראצענט פון די פאציענטען,
וואס געפינען זיך אין לעבאנאן האספיר-
טאל, איינער פון די פינף האספירטעלער,
וואס זיינען פארבונדען אין דער פערד-
רייזשאן פון פילאנטראפישע אנטשאלטען,
זיינען אידען. דער האספירטאל איז א
אידישער. אלץ ווערט געפיהרט אין איר
דישען גייסט, אבער עס ווערען אריינגע
גענומען ניסאדישע פאציענטען אויך.
דער לעבאנאן האספירטאל האט אויך
א סקוהל פאר נירמעס. בלויז 40 פרא
צענט פון די נירמעס זיינען אידען. אלע
זיינען געבארען אין אמעריקא.

(שטוב פון ווייט 5)
באשטענען פון דעם, וואס די, פרייע אר
בייטער "שטימע" וועט צו דער גערענענ
הייט ערשיינען אין 28 זייטען און די
יוניאנס הענען איהר הערפען מיט דעם,
וואס זיי וועלען אריינשיקען באגרייסונג
נען אין דער פארם פון אדווערטייזינג
מענטש, קויפן טיטעט צו דעם גרויס-
בער, אין קאנצערט, וועלכער וועט פאר
ארטיגען שבת אונטער, דעם 4טען אקטא
קומען שבת אונטער, האט און זעהן קומען
בער, אין קאנצערט און דעמיט העלפען מא
צום קאנצערט און דעמיט העלפען מא
כען דעם יוניאנס מעהר איינדרוקס
פול. ער האט פארענדיגט זיין רעדען
מיט דער האפנונג, אז דער נאנצער עק
זעקוטיוו באארד וועט ניט פארעפעהלען
קומען צו דער פייערונג.

נאך זיין רעדען האט ברודער שעהר
האלץ גערייכט א בריוו, וואס ער האט
באקומען פון דעם גענעראל אפס פון
דער אינטערנעשאנאל, אינפארמירענדיג
די לאקאלס נאכצוקומען דעם באשלוס,
וואס די אינטערנעשאנאל האט אָנגע
נומען אויף איהר קאנווענשאן אין באס
טאן, אז די לאקאלען זאלען אנטהיל געה
טען אין דעם יומטוב פון דער, פרייער
ארבייטער "שטימע". דער גענעראל-אפס
פארלאנגט, אז די לאקאלען זאלען זיך
באטייליגען אין דער פייערונג און אזוי
ארום אדערשטעלען די אינטערנעשאנאל
אין דער ערשטער רייע אין דעם יומי
לעאנס פון דער, פרייער ארבייטער
שטימע.

דער עקזעקוטיוו באארד האט בא
שלאסען דעם נאנצען ענין איבערצוגא
ווייזען צו דער פינאנצ-קאמיעט מיט פול
טאכט.

די ברודער טובמאן, סטיון און ווייט
סטיון, געוועזענע ארבייטער פון דער
דעמאכעט פ. מ. קונץ זיינען אויפגע
טראָמען פאר'ן עקזעקוטיוו באארד אין
פארבינדונג מיט דעם דאזיגען שאפ און
דעלעטירט די האנדלונג פון דער פירמע
אין באצוג צו זיין ברודער שאפיראָ.
זיינעם אידישענט האט נאכהער אי
בערענעבען אייגענלייטען וועגען דעם
שאפ און וואס עס איז געסאן און דער
גרייכט געווארען.

אויף אן אָפפראַגע פון איינצע עק
זעקוטיוו באארד מיטגלידער וועגען דער
האנדלונג בנוגע דעם דעמאכעטען שאפ
האט ברודער פיינבערג, מענערשער פון
דזשיאנט באארד, געגעבען אן ערקלעהר
רונג און געראטען ווי אזוי ווייטער צו
זאגנדיגן אין הענליכע פאלען.
קאמיעטעס פון שפער האבען זיך גע
ווענעט מיט פארשיידענע פארלאנגען
און דער עקזעקוטיוו באארד האט איבער
זיין געהאנדעלט.

עס איז אויפגענומען געווארען די
טראָמע וועגען אונזער אינדוסטריע-און
ברודער פיינבערג, דזשיאנט באארד
מענערשער, האט פארעלענט פלענער,
וואס ער האט אויסגעארבעיט, וועלכע
זאלען גלייך אנהויבען דורכגעפיהרט צו
ווערען.

ער האט אין אנהויב פון זיין רעדע
ערקלעהרט, אז אין דער צייט פון דעם
קלאוס-סטריק, מיט וועלכען ער און די
אנדערע באאמטע פון דזשיאנט באארד

דעם דאנערשטאג דער ריווינג סטער מיטלגעזען, וואס ניו יארק האט ווען געזעהן

אלע פארבארייטונגען זיינען שוין
געמאכט געווארען פאר דעם ריווינג דא-
מיטיקאטאן מיטלגעזען דאנערשטאג
בענער אין מעדיסאן סקווער גארדען.
דער ריווינגער גארדען האט נישט לאנג
צוריק בייגעוואהנט די דעמאכעטאישע
קאנווענשאן; זיינע ווענט האבען שוין
געזעהן אלעליי גאנצערע פארזאמלונג
גען. אזא פארזאמלונג ווי עס וועט זיין
קומענדיג דאנערשטאג, האט נאך דער
גארדען נישט געזעהן. ראבערט לאפאלעט,
דער פראגרעסיווער פרעזידענט-קאנדיד
דאט און איינער פון די באריהמסטע
רעדנער פון דער וועלט, וועט אויפטרע
טען אויף דער זעלבער פלאטפארמע,
אויף וועלכער מען האט מיט א פאר וואך
כען צוריק גאמינירט מאָרגאן'ס לאיער
אלס פרעזידענט-קאנדידאט, און ער
וועט טשאלענגירען אי יענעם קאנדיד
דאט אי דעם רעפובליקאנישען קאנדי
דאט; אי מאָרגאן'ס לאיער, אי מאָר
נאָם'ס חכר, קולידזש'ן, אז זיי זאלען
באוווינען צי זיי האבען ווען געריכט
דאס פאלס און צי עס זיך דאס פאלס
אויף זיי פארלאזען מיט דעם וויכטיג
פונעם אַמט. לאפאלעט וועט דערזעהלען
וואס ער האט געמאן אין די 45 יאהר
פון זיין פאליטישער טעטיגקייט; ער
וועט דערזעהלען וואס עס טוט זיך אין
וואשינגטאן און ווי אזוי וואשינגטאן
ווערט געפיהרט פון וואלל סטריט; ער
וועט אָנווייזען ווי אזוי דאס פאלס קען
איבערגעהטע און מיהרען די רעגירונג.

פארלאנגט אינטעליגענטע מענער און פרויען

וואס ווילען מאכען לעבענס-פארזיכערונג פאר יא פראפעסיע. אונזערע
קלאסען און פערזענליכער אונטערריכטונג מאכען אייך מעגליך צו
מאכען א שעהנעם לעבען אין אויפבילדען אן איינקומפט פאר דער
צוקונפט.

פאר ווייטערע אויסקינסטע זעהט:
SIGMUND HAIMAN
225 FIFTH AVENUE, NEW YORK CITY
Telephone: Madison Square 4498-4499

קראוק אפערירטאָרס

מעמבערס פון לאקאל 1, א. ל. ג. וו. י. אויפמערקזאם.

רעגעלע-ספעשעל מעקשאן מיטלגעזען

וועלען אָפנעהאלטען ווערען

טאנטאג, 22טען סעפטעמבער, 7 אויחר און.

אין די סאָלענדע פלעצער:

סעקשאן דאן-טאן: בעטהאווען האלל, 210 איסט 5טע סטריט.
סעקשאן הארלעם: 62 איסט 106טע סטריט.
סעקשאן בראַנקס: לאקאל 1 קלאב רוסס, 1581 וואשינגטאן עוו.
סעקשאן בראנזוויל: לייבאר לייסעאום, 219 סעקסאן סטריט.

אויסער די וויכטיגע טרייד-פראגען וואס וועלען ביי די מיטלגעזען
פארהאנדעלט ווערען, וועלען אויך ביי די מיטלגעזען געמאכט ווערען
ערשטע נאמיניישאנס
פאר מענעדזשער-סעקרעטאר און עקזעקוטיוו באארד פון לאקאל
פאר'ן יאהר 1924.

אלע מעמבערס זיינען אויפגעפאדערט צו אטענדען און נאמינירען
די בעסטע און פעהיגסטע קאנדידאטען.

עקזעקוטיוו באארד לאקאל 1.
ל. האַראַוויטש, משערמאן. ל. ליווי, מענעדזשער-סעס.

סקזירטמאכער

פון לאקאל 23, אויפמערקזאם!

א מיטלגעזען

פון אלע סקזירט מאכער ווערט גערופען פאר

דאנערשטאג אונטען, 25טען סעפטעמבער

7.30 פינקטליך.

אין יוניאן בילדינג, 231 איסט 14טע סטריט, (5טער פלאַר)
וויכטיגע טרייד-פראגען העלען אויפגענומען ווערען. און עס איז די
פליכט פון אלע מיטגלידער צו קומען צו די מיטלגעזען און אנטייל נעמען
אין די פראגען.

עקז. באארד לאקאל 23

ל. פינקאוסקי, מענעדזשער.

קראַק פינישערס

אויפמערקזאם!

א דזשענעראל מעמבער מיטלגעזען

פון אלע פינישערס פון לאקאל 9 וועט אָפנעהאלטען ווערען דעם

שבת, 20טען סעפטעמבער, 2 אוינער בייטאג

אין סטיוועסאנט קאסינא, 140 צווייטע עוועניו
עס וועט אויפגענומען ווערען די פראגע וועגען רעזיען די דיוס.
אלע מווען אומבארינגט קומען.
מיט נרוס,
עקזעקוטיוו באארד, לאקאל 9
ל. היימאן, מענעדזשער. א. נאָלדבערג, משערמאן.

קויפט אייסשליסליך
אלעמביא סהעע
הועטשני טשא
והייט לילי סהעע

הערעכטיגקייט

ארבייטער פון אלע
לענדער, פארמיט
ניגט טיף, און די
וועלט וועט זיין
טייערער

בערלין, דעם 21סטן
סעפטעמבער, דעם 21סטן
סעפטעמבער, דעם 21סטן
סעפטעמבער, דעם 21סטן
סעפטעמבער, דעם 21סטן

אפיציעלער ארגאן פון דער יידישער ארבעטער פארטיי

Vol. VI. No. 39.

New York, Friday, September 26, 1924

פרייטאג, 26סטן

PRICE 3 CENTS

פערטער יערליכער מי- טינג פון גענ. עקזעס. באארד אין פולען גאנג

מאנאט אין דער פריה, דעם 21סטן
סעפטעמבער, האט זיך אָנגעהאלטן דער
צווייטער פערטער יערליכער מיטינג פון
גענעראל עקזעקוטיוו באארד פון אונזער
אינטערנאציאנאל. דער מיטינג ווערט
אָפּגעהאלטן אין פילאדעלפיע, אין סיל-
ווייניא האטעל.

דער מיטינג האט זיך געעפנט מיט
א רעפארט פון אב. בארא, גענעראל
סעקרעטאר-טרושורער פון אונזער אינ-
טערנאציאנאל. ער האט באריכט
טעט פון אלע דעפארטמענטס אין דעם
אינטערנאציאנאל אָפּס און איז אין זיין
באריכט דורכגעגאנגען די פינאנציעלע
לאגע פון דער אינטערנאציאנאל.

ער האט זיך הויפטזעכליך אָפּגעשטעלט
וועגען די גרויסע קאסטען, מיט וועלכע
עס זיינען איצט פארבונדען שאפ-
סטרייקס. ער האט אָנגעוויזען, אז די
סטרייקס, וועלכע עס קומט אויס דער
אינטערנאציאנאל צו פיהרען מיט פיר-
מעס, וועלכע מופען מיט זייערע שפער
אין קליינע שטעטלאך, קאסטען אַמאל
אַפ טויזענטער און טויזענטער דאָ-
לער. אויסער די סטרייק בענעפיט, וואס
זען צוהאלט, קומט דאָרטען אויס דער
אינטערנאציאנאל צו פיהרען א שטענדי-
גען קאמף מיט אינדוסטריעלע און
אלערליי געזעץ פאַרשלאָסענע.

נאך בארא'ס רעפארט איז געווען
א דיסקוסיע, אין וועלכער די מיטגלידער
פון דזשענעראל באארד האָבען ערשטער-
ווי די לאגע ענדערט זיך פון יאָר צו
יאָהר. זיי האָבען גערעדט פון ערפא-
רונג. עס איז זיי אויסגעקומען אָנצו-
פיהרען די סטרייקס.
מאנאט איז ערשינען פאר'ן גענע-
ראל עקזעקוטיוו באארד א ספעציעלע
(שלוס אויף זייט 4)

אינדוסטריע ביאגירען

דאס איז פארגעקומען אין דעם שאפ פון
דער פראטעסטיוו פירמע דאָ. ראפא-
פארט און סאמפאני.
דעם ערשטען קאָס, וואס האט אויף
זיך דעם סאניטארי לייבעל, וועט טראָ-
גען מרס. אלפערד סמיטה, די גרוי פון
(שלוס אויף זייט 7)

דזשיינט באארד באשליסט צו העכערען די דיוס ביז 50 סענט א וואך

יוניאן רופט דימאריקט-מיטינגען פון די משעללייט און קאמיטעס וועגען
וויכטיגע ענינים. — פיקעט-קאמיטע אריבערגעמופט אין דער אָפּס-
בלינג פון דזשיינט באארד.

דער קערפערשאפט. אויף יענעם מי-
טינג איז אָנגעוויזען געווארען פון פער-
זיענע יונגמאן און דזשענעראל מענע-
דזשער פיינבערג, דאָס איצטער, אונזער
דעם נייעם אַנטימאכער דאָרף מען אַינ-
שטעלען געוויסע דעפארטמענטס צו קא-
גען בעסער קאנטראלירען די אינדוסטריעלע
און דאָס איז, פארשטעהט זיך, פארבונ-
דען מיט גרעסערע אויסגאבען. דער-
בער איז נויטיג, די וועכענטליכע דיוס
וואָל געהעכערט ווערען ביז 50 סענט א
וואָך. אויף יענעם מיטינג איז אנט-
שטאנען א דעבאטע וועגען דער פראגע
(שלוס אויף זייט 7)

סאניטארי לייבעל אין האט שוין אָנגעפאנגען

נאָווערנאָר סמיטה'ס פריי די ערשטע אָנצוטאן א קאָס מיט דעם סאניטארי לייבעל — די
רעקאָרד פון לייבעל דעפארטמענט פארערט אויף די קלאוק מאנופעקטורערס צו גע-
ברייכען דעם לייבעל. — פארשטעהער פון אלע צדדים אין קלאוק-אינדוסטריע אָנוועזענער
אין שאפ ווען דער ערשטער לייבעל ווערט אָנגעגעבן.

קאמיטע, פון די מאנופעקטורערס, פון
דעם דזשיינט באארד און סאניטארי
קאנטראל, וואס האט דעם לייבעל אונ-
טער זיין אויפזיכט, און פון אונזער יי-
ניאן, פון דער יוניאן זיינען אָנוועזענער
געווען פערזענלעך זינאם און די וויי-
פערזענלעך פיינבערג און וואנדער.

מאנאט, דער 21סטער סעפטעמבער,
וועט פארבליבען א היסטארישער טאג
אין דער געשיכטע פון דער קלאוק אינ-
דוסטריע פון ניו יארק. אין דעם
טאג האט צום ערשטען מאל גענומען
פונקציאנירען דער סאניטארי לייבעל,
וואס דאָרף זיך געפינען אויף אלע יוניאן
סיד גארמענטס אין דעם קלאוק-מא-
טעט פון ניו יארק, לויט ווי עס ווערט
פארשטריבען אין דעם לעצטען סעטל-
מענט אַנטימאכער, לויט די רעקאָמנדא-
ציעס פון נאָווערנאָר סמיט'ס ספעציעלער
קאמיטע. די איינפיהרונג פון דעם סא-
ניטארי לייבעל איז איינער פון די הויפט
געווינסען אין דעם לעצטען סעטלמענט,
און אין די קרייזען פון אונזער יוניאן
האט מען אויפגענומען מיט שמחה די
נייעס, אז דער לייבעל איז פארמיט, און
מען שטאנט שוין אָן אָנצוגעבן די לייבעלס
אויף די קלאוק, וואס ווערען געמאכט
אין די יוניאן שפער.

ביים אָנצוגעבן דעם ערשטען לייבעל
איז פארגעקומען אַינצורוקספולע צו-
רעכאָניע, וואס איז בייגעוואוינט גע-
וואָרען פון פארשטעהער פון אלע צדדים
אין דער קלאוק אינדוסטריע. עס זיינען
געווען פארשטעהער פון נאָווערנאָר'ס

ליידים טיילאדס יוניאן גרייט זיך צו א גענעראל-סטרייק

מיטינג איז אדרעסירט געווארען פון
ווייט-פערזענלעך סעמינעל לעסקאוויטש,
פון שטראס דזשיאנאניס און פון די
פיהרער פון דעם לאקאל. די יוניאן פירט
אן אַרנאציאנאל-סאמפאני צו אַרנא-
ניזירען אלע שפער פון דעם פאך און
אייניגע שפער, וואס זיינען ביז איצט
ניט געווען אַרנאציאנאל, זיינען געקומען
אין אָפּס פון דער יוניאן און זיך אָנ-
געשלאָסען. מען קאן ערווארטען דאָס
די אַנדערע ארבייטער פון די ניט אָר-
נאציאנאלע שפער פון דעם פאך וועלען
טאן דאָס זעלבע, און וועלען אזוי נאך
פארבעסערען זייערע ארבייטס-באדינגונג-
ען.

די יוניאן האט די לעצטע צייט אָפּ-
געהאלטען אייניגע קאנפערענצען מיט די
פארשטעהער פון דער אסאסיאציע פון
בעלי בתים אין דעם טרייד און א פאר-
(שלוס אויף זייט 16)

די ליידים טיילאדס יוניאן, לאקאל 38,
גרייט זיך צו א גענעראל סטרייק. די יי-
ניאן וועט מאכען אלע אַנטימאכער-גע-
צו אַרנאציאנאלע דעם גאנצען טרייד.
לעצטען דינסטאג האט די יוניאן אָפּ-
געהאלטען א מאסמיטינג אין ברייענט
האל. דער גרויסער האל איז געווען
צו קליין אריינגענומען די גרויסע מאכע
ליידים טיילאדס, וואס זיינען געקומען
אויפ'ן רוף פון דער יוניאן. דער מאס-

אינהאלט פארצייכנים גערעכטיגקייט נומער 39

- זייט 2. די סעמינעל פון אונזערע יוניאנס
אין דער נאכגעזעצטער וועלט. א. ריי-
קאמפאני פון באסטאן העבען געוואונען
אלע פערזענלעך.
- זייט 3. אינטערנאציאנאל יוניאן באנק וואס
און שטערט זיך.
- זייט 4. אין דער רעפערענצער יוניאן, לאקאל
17. דאָס העלער. צו די פונקציאנירע-
רבייטער.
- זייט 5. אין דער עקזעקוטיוו יוניאן, לאקאל
82. מ. י. אשפיר.
- זייט 6. די גרויסע לאפאלעס דעפארטמענט-
אין סעדיסאן סקווער נאָרדען.
- זייט 7. די אומזיסטע שטח — אברהם
רייזען. עטיוו — נחום — אינטער-
שנאל פאלערנער. ה. סקולמאן.
- זייט 8. ערשטערעלע נאטיצען.
- זייט 9. ווער איז גערעכט? א ווער איז
ערשטערעלע דעבאטע.
- זייט 10. טרע און שטח — י. ב. ג.
- זייט 11. וואס די ארבייטער אין איראק
האבען געלערנט — אשכנזי. מ. קאהן.
פונקציאנירע יודות (פערליטעס) — י.
- זייט 12. די ארבייטס-אויסווערס אינזשענערס און
די רעגולירונג פון עמפליסמענט — ד.
- זייט 13. פונקט פונקט איינפיהרונג פון לאפ-
רעס דער איז מעדיסאן סקווער נאָרדען.
- זייט 14. פערטער שטח.
- זייט 15. נייעס פון לאפאלעס סעמינעל. דאָרף.
זייט 16. שטח פונקט פונקט פונקט פונקט.
זייט 17. שטח פונקט פונקט פונקט פונקט.

זייט - פרעזידענט איזראעל פיינבערג קאנדידאט פאר קאנגרעס אין 1926 ק.ד.

אקטיווע מעמבערס פון קלאוק און דעסמאכער יוניאן גרינדען א ספעציעלע
קאמפיינ-קאמיטע צו ארבייטען פאר זיין ערוועהלונג. — יוניאן בעאטמע-
גיבען צו 5 דאלאר אלס אן אָפּפאנג פאר א קאמפיינ-פאָנד.

ברודער פיינבערג איז נאָמינירט אויפ'ן
סאציאליסטישען טיקעט, וואס איז פאר
אייניגט מיט'ן פראגראם וועגן טיקעט פון
ניו יארק.
לעצטען פרייטאג איז אָפּגעהאלטען
געוואָרען א מיטינג פון אקטיווע מעמבער
און באזאטע פון דער קלאוק און דעס-
מאכער יוניאן, וואו ס'האט זיך פאָר-
מירט א קאמפיינ קאמיטע, וואס וועט
אָרבייטען פאר די ערוועהלונג פון בר.
פיינבערג צום קאנגרעס. יעדער פון די
יוניאן-בעאטמע האט אויך בייגעשטייערט
5 דאלאר, אלס אן אָפּפאנג פאר א קאמ-
פיינ-פאָנד. ברודער ס. פערלמוטער, דער
מענעדזשער פון דאָן-טאָן אָפּס פון די
(שלוס אויף זייט 4)

אונזער ווייט-פערזענלעך, איזראעל
פיינבערג, דער גענעראל מענעדזשער פון
דזשיינט באארד פון די קלאוק און
דעסמאכער יוניאן, איז נאָמינירט גע-
וואָרען אלס קאנדידאט פאר קאנגרעס
אין דעם 12טען קאנגרעסאנאל דיסט-
ריקט, דער דיסטריקט, וועלכען מאיר
לאָנאָן האט שוין אייניגע יאָהר פאר-
טראָטען אין קאנגרעס, אין וואשינגטאָן.

קאסטום דרעסמאכער יוניאן פאנגט אן באנייען דעם אַנטימאכער איז טרייד

די יוניאן פאנגט אן אן אַרנאציאנאל-קאמפיינ. — מעמבער מיטינג בא-
שליסט צו העכערען די דיוס.

נאך א סך שפער, וואס זיינען ניט אָר-
נאציאנאל, וואס שטעהען ניט אונטער
קאנטראל פון דער יוניאן, און אָס יענע
שפער וועלכע כסדר ארונטערצורדיקען די
יוניאן סטאנדארדס אין דעם פאך, וועל-
כע די יוניאן האט שוין פריהער איינגע-
שטעלט, און איז שטענדיג פארנומען זיי
אלץ מעהר אויסצובעסערען, יעדען מאל,
ווען דער אַנטימאכער איז דעם פאך ווערט
באנייט.

די קאסטום דרעסמאכער יוניאן לאָ-
קאל 90 האט שוין ניט איינגעלא געמאכט
(שלוס אויף זייט 16)

די קאסטום דרעסמאכער יוניאן לאָ-
קאל 90 האט שוין אָנגעפאנגען באנייען
דעם טרייד-אַנטימאכער מיט די פירטען
אין טרייד. דער אַנטימאכער איז אויס-
געגאנגען דעם 15טען סעפטעמבער.
ווי עס איז שוין ניט איינגעלא גע-
ווען אָנגעוויזען אין די „גערעכטיגקייט“,
אין דער קאסטום, אָרע, פרייוויס
דרעסמאכער טרייד, נאך ווייט גיט מאל-
שטענדיג אַרנאציאנאל. די יוניאן קאנט-
ראלירט א געוויסע צאָהל שפער פון דעם
טרייד, צווישען וועלכע עס געפינען זיך
די גרעסטע פירמעס, אָבער עס זיינען דאָ

רעזשיסטרירט זיך אין די יונימי סענטערס.

די אינטערנאציאנאל יונימי סענטערס,
אין זיבען פאָבליק סקוועלס פון ניו יארק
און ברוקלין, זיינען שוין אָפּען. עס
ווערט דאָרף געלערענט ענגליש אלע
גרענען, פון ענגליש פאר אָפּפאנגער
ביז הייסקוהל ענגליש.
רעזשיסטרירט זיך באלד אין אויגעס
פון די יונימי סענטערס אין אייער געגנט.
איהר קאנט זיך אויך רעזשיסטרירען אין
אָפּס פון ערוויקווישאנאל דעפארטמענט, 8
וועסט 16טע סטריט, ניו יארק. די לויט
פון די יונימי סענטערס וועט איהר גע-
פינען אויף זייט 4 פון דער צייטונג.

4%
אחד אלף פערסנט דעקונט
אלס דאס א באנק סחוב
נאך איבער בעסעל

UNION BANK
21st ST.
K

אגודת סחר ופינאנס
במסע עסקית 21
בנין יארק
סיטי

הערי קאלינסקי, שאפּ משערמאן.